Přehled ekonomických opatření v zemích EU, ESVO, UK a v USA v důsledku pandemie COVID-19

7. 4. 2020

Tento materiál zveřejněný s laskavým svolením Ministerstva zahraničních věcí shrnuje dosavadní genezi ekonomických opatření v zemích Evropské Unie, Evropského sdružení volného obchodu, Spojeném království a Spojených státech amerických v důsledku vypuknutí pandemie COVID-19, a to v podstatě k 1.4.2020. Další opatřeni jsou přijímaná průběžně a některá z opatření uvedených v tomto materiálu se samozřejmě v důsledku toho mohla změnit. Průběžné informace o nových a aktuálních opatřeních naleznete v našem pravidelném COVID-19 Newsletteru.

Přehled ekonomických opatření v zemích EU, ESVO, UK a v USA v důsledku pandemie COVID-19

EVROPSKÁ KOMISE

EK dne 13. 3. 2020 představila substantivní balíček legislativních i nelegislativních nástrojů, které mají bezprostředně pomoci členským státům v boji s COVID-19. Balíček zahrnuje celou řadu oblastí, jako jsou podpora investic, vnitřní trh, zdravotnictví či zaměstnanost.

Podpora investic a hospodářské aktivity s využitím prostředků strukturálních fondů

Záměrem Komise v rámci této iniciativy je v následujících týdnech přesměrovat 37 mld. EUR, z toho cca 8 mld. EUR likvidních prostředků má být ČS ihned k dispozici pro využití jako národní spolufinancování v rámci intervencí z politiky soudržnosti. Pokud tyto prostředky budou vhodně využity, budou doplněny dalšími 29 mld. EUR rozpočtových prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF), přičemž nebudou nutné nové prostředky od ČS potřebné pro celkovou podporu 37 mld. EUR. Co se týká navrhovaných opatření, pak má dojít ke změně tří nařízení – Obecného nařízení (ON), nařízení o Evropském fondu regionálního rozvoje (EFRR) a nařízení o Evropském námořním a rybářském fondu (ENRF). V rámci ON nebude Komise požadovat, aby byly v roce 2020 vráceny nevyužité prostředky předběžného financování na výdaje na politiku soudržnosti; všechny výdaje na boj proti koronavirové krizi budou způsobilé od 1. února 2020; převody prostředků mezi prioritami budou snazší, aby ČS mohly tyto prostředky zaměřit na nejnaléhavější potřeby. V rámci EFRR pak bude možné podpořit financování pracovního kapitálu v případě MSP a v neposlední řadě posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací, aby mohly být pokryty investice do produktů a služeb nezbytných pro posílení kapacit pro reakci na krize ve zdravotnických službách. V případě ENRF dochází k doplnění možností týkající se finančních náhrad a zajištění příjmů producentů akvakultury. Ačkoliv navržená opatření neznamenají žádné změny v ročních stropech VFR pro závazky a platby a roční rozdělení položek závazků pro EFRR, ESF a FS zůstává nezměněno, bude nutné dořešit případné dopady na rozpočet pro rok 2020. S největší pravděpodobností bude muset být předložen opravný rozpočet ještě v rámci rozpočtu EU pro rok 2020.

Podpora řešení krizových situací ve zdravotnictví z Fondu solidarity

Součástí iniciativy je také návrh Komise na rozšíření oblasti působnosti Fondu solidarity EU (FSEU) tak, že do jeho působnosti bude zahrnuta také krize v oblasti veřejného zdraví. V roce 2020 bude k dispozici až 800 milionů EUR. Co se týká navržených opatření, pak geografický rozsah zůstává nezměněn; tematický rozsah je rozšířen tak, aby zahrnoval hlavní krizové situace vyplývající z ohrožení veřejného zdraví; výše záloh byla stanovena na 10 % očekávaného příspěvku FSEU,

přičemž maximální výše byla 30 milionů EUR; Komise navrhuje zvýšit úroveň zálohových plateb pro jednotlivé katastrofy všech kategorií na 25 % očekávaného příspěvku z FSEU, a to až do maximální výše 100 milionů EUR; Komise rovněž navrhuje zvýšit celkovou úroveň prostředků na zálohy FSEU v ročním rozpočtu z 50 milionů EUR na 100 milionů EUR; způsobilé operace zůstávají omezeny na veřejné nouzové operace a jsou rozšířeny tak, aby zahrnovaly pomoc obyvatelstvu v případě zdravotních krizí, včetně lékařských, a opatření k omezení dalšího šíření infekční choroby.

Podpora likvidity podniků ze strany rozpočtu EU a EIB

Cílem Komise je posílit poskytování likvidity zejména nejvíce zasaženým malým a středním podnikům (MSP), a doplnit tím opatření poskytovaná na národní úrovni. Komise zdůrazňuje klíčovou roli bankovního sektoru pro zachování úrovně poskytování likvidity reálné ekonomice. V této souvislosti poskytne rozpočet EU 1 mld. EUR na dodatečnou záruku pro operace Evropského investičního fondu (EIF). Tato záruka by měla vést k financování MSP a malých podniků se střední kapitalizací (small mid-caps) zhruba v rozsahu 8 mld. EUR. Financování bude realizováno kanály stávajících programů EIF – COSME a záruka MSP InnovFin (v rámci Horizontu 2020). Programy budou dále posíleny částkou 750 mil. EUR z Evropského fondu pro strategické investice (EFSI). EFSI poskytne EIF rovněž dalších 250 mil. eur na podporu MSP realizovanou ve spolupráci s národními rozvojovými bankami a institucemi (NPBIs). Zasaženým podnikům bude zároveň umožněn odklad splátek úvěrů poskytnutých z výše uvedených nástrojů. Komise dále vyzývá EIB a EBRD k dalším opatřením v jejich kompetenci na podporu nejvíce zasažených podniků.

Podpora likvidity v rámci finančních trhů

Komise dále upozorňuje na klíčovou úlohu bankovního sektoru. Banky dle Komise musí mít dostatečnou zásobu likvidity, aby bylo zajištěno úvěrování hospodářství. V tomto kontextu Komise bere na vědomí rozhodnutí o měnové politice ECB ze dne 12. 3. Dále Komise vyzývá unijní i

národní orgány dohledu, aby postupovaly koordinovaným způsobem a maximálně využily flexibilitu unijního rámce ve snaze umožnit bankám využití dodatečné likvidity. EK též upozorňuje, že případné poskytnutí podpory podle čl. 107(2) Smlouvy (pokud by se banky v souvislosti s COVID-19 samy dostaly do potíží s likviditou) by nepředstavovalo mimořádnou veřejnou finanční podporu dle Směrnice o ozdravných postupech a řešení krize.

Využití plné flexibility evropského fiskálního rámce

Komise navrhuje opatření nelegislativní povahy v oblasti využívání flexibility evropského fiskálního rámce. V oblasti provádění fiskálních pravidel, založených zejména na tzv. Paktu stability a růstu (SGP), plánuje Komise zapojit maximálně flexibilní přístup při hodnocení situací jednotlivých ČS, a tento promítnout v příslušných krocích navrhovaných Radě v kontextu provádění fiskálních pravidel EU. V této souvislosti by ze strany EK jako jednorázová fiskální opatření byly hodnoceny výdaje na 1) zabránění šíření a čelení pandemii COVID-19; 2) zajištění poskytování likvidity podnikům a sektorům a 3) ochranu pracovních míst a příjmů zasažených pracovníků. Dále bude ČS poskytnut prostor pro dočasné odchýlení se od požadovaného fiskálního přizpůsobení v kontextu provádění SGP, a to zejména ve vztahu k výdajům na zdravotní péči a na bezprostřední odlehčení podnikům a jejich pracovníkům. Komise navrhne Radě úpravu fiskálního úsilí, které je po jednotlivých ČS v souladu s pravidly EU požadováno. Komise zůstává rovněž připravena navrhnout Radě aktivaci tzv. obecné únikové doložky. Na jejím základě by v situaci prudkého hospodářského propadu v EU nebo eurozóně bylo pozastaveno fiskální přizpůsobení, které již bylo ČS ze strany Rady doporučeno.

Možný odklad platby daní bez dopadu na porušení pravidel veřejné podpory

V rámci fiskální podpory se hovoří o některých daňových opatřeních, jako je odklad platby korporátních daní nebo DPH, přičemž je připomenuto, že taková opatření jsou v souladu s veřejnou podporou.

Vnitřní trh

Komise vyzývá ČS, aby neomezovaly volný pohyb zboží, jako jsou osobní ochranné prostředky, a umožnily tím i ostatním ČS zpomalit rozšiřování nákazy. Podle EK jde o praktické opatření i o vyjádření vzájemné solidarity. Součástí balíčku jsou pokyny Komise k pravidlům EU týkajícím se vývozních opatření, která ČS přijímají v souvislosti s krizí COVID-19, například právě pokud jde o omezení či zákaz vývozu osobních ochranných prostředků. Tato opatření musí být notifikována v rámci systému TRIS v souladu se směrnicí 2015/1535/EU. Komise hodnotí přiměřenost přijatých opatření a případně doporučuje ČS jejich úpravu.

Nad rámec balíčku vydala Komise dne 15. 3. s okamžitou platností prováděcí nařízení, kterým se vývoz některých produktů podmiňuje předložením vývozního povolení (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2020:077I:FULL&from=EN). Týká se vybraného zdravotnického ochranného materiálu, a to konkrétně brýlí, clon, obličejových štítů, prostředků na ochranu úst a nosu, ochranných obleků a rukavic. Tento materiál je podle nařízení v EU vyráběn v omezené míře (pouze v CZ, FR, DE a PL). Vydávání licencí má za cíl zejména zajistit přiměřenou nabídku v rámci EU a zabránit spekulativnímu vyčerpání zásob. Vývoz těchto výrobků mimo EU lze povolit pouze, bude-li vydána vývozní licence. Nezáleží přitom na původu daného zboží (tj. nemusí se jednat o zboží vyrobené pouze v EU). Vývoz lze povolit, jedná-li se o pomoc třetím zemím nebo v závislosti na potřeby daného členského státu. Nařízení platí po dobu šesti týdnů a mělo by tedy u hlavních producentů přinést okamžitý efekt. (Bude nutné citlivě posuzovat povolování vývozů do třetích zemí ve světle dovozních potřeb ČR a tuto otázku náležitě koordinovat mezi dotčenými orgány v ČR ale i v dalších ČS. Lze očekávat reakci třetích zemí na tento krok EU. O zavedení tohoto opatření požádalo DE.)

Zdravotnictví

Pro podporu zdravotnictví Komise navrhuje ČS uplatnit plnou flexibilitu stanovenou ve fiskálním rámci EU a usnadnit využití Evropského sociálního fondu. Dále Komise navrhuje investiční

iniciativu pro reakci na koronavirus v rámci politiky soudržnosti ve výši 37 miliard EUR nebo rozšíření působnosti Fondu solidarity EU i na krize v oblasti veřejného zdraví s možností využít až 800 milionů EUR. Z ESF je např. možné financovat nákup osobních ochranných pomůcek (OOP) a zdravotnických prostředků, zavést opatření na prevenci nemocí nebo opatření k zajištění přístupu ke zdravotní péči pro nejzranitelnější skupiny. Bude možné využít také Evropský fond pro regionální rozvoj k investicím do zdravotních systémů, např. na nákup zdravotnického vybavení, OOP, na podporu prevence nemocí a elektronického zdravotnictví, zvyšování kapacity nemocnice. Cílem všech těchto opatření je zmírnit výdaje veřejných financí ČS do systémů zdravotní péče a jejich podporu.

Jedním z velmi diskutovaných opatření na úrovni ČS je snaha zajistit dostatek OOP, kterých je s ohledem na pandemický rozměr nákazy celosvětově málo. Komise proto zahájila zrychlené společné zadávací řízení OOP za účasti 26 ČS s prvními dodávkami stanovenými na počátek dubna. Dále EK vydala též doporučení Komise o postupech posuzování shody a dozoru nad trhem v rámci COVID-19 (viz výše). To umožní zejména zvýšit dodávky určitých typů OOP, jako jsou jednorázové obličejové masky, orgánům civilní ochrany, i když nemá označení CE, aniž by to ohrozilo zdravotní a bezpečnostní normy. Požádala také o týdenní informace o dostupných zásobách OOP, o dostupných výrobních kapacitách v ČS a o očekávaných potřebách. Zjišťuje i možné alternativy výroby. Komise apeluje na zachování integrity jednotného trhu, výroby, transparentní distribuce OOP a zdůrazňuje solidaritu a celoevropské koordinované řešení. Důrazně vystupuje proti jednostranným opatřením ČS, která omezují volný pohyb tohoto zboží (DE, FR, CZ). Komise zároveň sleduje dodávky léčiv a snaží se predikovat možné výpadky.

Doprava

Komise v rámci balíčku vydala návrh nařízení (https://ec.europa.eu/info/files/proposal-regulation-airport-slots_en), který cíleně upravuje pravidla přidělování letištních slotů pro letecké dopravce z EU a pozastavuje uplatňování pravidla „use it or lose it“ tak, aby v důsledku výrazného omezení leteckého provozu EU a rušení letů neztratily tyto letecké společnosti práva na dosud přidělené

sloty. Přijaté opatření je platné retroaktivně od 1. 3. do 30. 6. a v případě letů do Číny retroaktivně také od 23. 1. do 29. 2. t.r. Rada je připravena co nejrychleji projednat a schválit tento návrh nařízení (17. 3. proběhne PS Rady pro leteckou dopravu a následně by měl být návrh postoupen ke schválení zasedání Coreperu I 20. 3.).

Zaměstnanost

Přijatý balíček obsahuje i opatření určená ke zmírnění dopadů na zaměstnanost napříč ČS EU. Opatření budou spočívat v mobilizaci již existujících nástrojů, změně prioritizace plánovaných iniciativ Komise a nakonec i v možném představení investičních opatření v rámci koronavirové investiční iniciativy (*Coronavirus Response Investment Initiative*). Je pravděpodobné, že aktuální situace zamíchá s pořadím plánovaných iniciativ dotýkajících se sociální oblasti, kdy by se do popředí měl dostat evropský systém zajištění pro případ nezaměstnanosti (*European Unemployment Reinsurance Scheme*), který by měl poskytnout ochranu pracovníkům, kteří ztratili práci v důsledku velkých šoků ekonomiky a zmírnit tlak na národní veřejné finance. Dále přichází v úvahu mobilizace prostředků strukturálních fondů s vlivem na oblast zaměstnanosti tedy zejm. Evropského sociálního fondu a Evropského fondu solidarity. Z dalších fondů pak balíček přímo zmiňuje využití Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EGF), který poskytuje podporu nejen propuštěným zaměstnancům, ale i OSVČ, které se dostali do potíží. Jako účinný prostředek Komise vnímá rozšíření zavedení tzv. kurzarbeitu, tedy dohody mezi zaměstnanci, zaměstnavateli a státem o zkrácení pracovní doby a doplacení ušlého příjmu ze strany státu; prodloužení výplaty dávek nemocenského či změny ve výplatách dávek v nezaměstnanosti, které by mohly pokrýt chybějící příjmy domácností. Je zřejmé, že opatření určená podnikům na kompenzaci nejrůznějších nákladů budou velmi úzce spojena s problematikou veřejné podpory, ve které již Komise podnikla velmi rychlé kroky (viz schválení podpor v DK pro pořadatele velkých kulturních akcí).

Evropská komise předložila návrh nařízení Rady, kterým bude zřízen nástroj dočasné podpory ke zmírnění rizik nezaměstnanosti v případě nouze (SURE). Nástroj umožní finanční pomoc Unie až do výše 100 miliard EUR ve formě půjček od Unie postiženým ČS. SURE bude další finanční

pomoc, která bude doplňovat vnitrostátní opatření a dále pravidelnou grantovou podporu poskytovanou pro podobné účely v rámci Evropského sociálního fondu. Nástroj SURE poskytne finanční pomoc ČS při řešení náhlého zvýšení veřejných výdajů na zachování zaměstnanosti (v případě ČR by mělo jít o programu Antivirus připravený MPSV a schválený vládou 19.3. resp. 31.3.) Konkrétně bude nástroj SURE působit jako druhá obranná linie a bude podporovat krátkodobé pracovní programy a podobná opatření, aby pomohl ČS chránit pracovní místa, a tím i zaměstnance a OSVČ před rizikem nezaměstnanosti a ztráty příjmů. Programy krátkodobé práce jsou veřejné programy, které umožňují firmám, které se potýkají s hospodářskými obtížemi, dočasně snížit počet odpracovaných hodin a zároveň poskytnout svým zaměstnancům podporu příjmů od státu za odpracované hodiny. SURE bude mít podobu systému půjček podporovaného systémem záruk členských států. Tento systém umožní Unii: (1) rozšířit objem půjček ČS, které žádají o finanční pomoc v rámci tohoto nástroje; (2) zajistit, aby podmíněná odpovědnost Unie vyplývající z tohoto nástroje byla slučitelná s rozpočtovými omezeními Unie. Systém záruk zamezí potřebě předběžných hotovostních příspěvků od členských států a zároveň poskytne úvěrové posílení potřebné k zajištění vysokého úvěrového ratingu a ochraně zdrojů rozpočtu Unie. Kromě zajištění záruk členských států jsou do rámce zabudovány další záruky, aby byla zajištěna finanční stabilita systému: (1) přísný a konzervativní přístup k finančnímu řízení; (2) vytvoření portfolia půjček, které omezuje riziko koncentrace, roční expozici a nadměrnou expozici jednotlivým ČS, a současně zajišťuje dostatečné zdroje pro nejpotřebnější ČS; a (3) možnosti převrácení dluhu.

Technická harmonizace

Komise předložila doporučení (k dispozici je zatím na vyžádání) týkající se postupů posuzování shody a dozoru nad trhem v souvislosti s COVID-19. Toto doporučení má umožnit zvýšit dodávky určitých typů osobních ochranných prostředků (např. jednorázové obličejové masky) orgánům civilní ochrany i v případech, kdy nejsou opatřeny označením CE, aniž by byly ohroženy zdravotní a bezpečnostní standardy.

Státní podpora

Pokud jde o státní podporu podnikům, které utrpěly škody, Komise avizovala, že bude opatření ČS s tím související řešit rychle a vstřícně. Na příkladu DK lze očekávat rozhodnutí Komise do 24 hodin, zejm. pokud jde o pomoc malým a středním podnikům.

Do 1. 4. 2020 přijatá opatření na úrovni EU:

- **Vodítka EK k prováděcímu nařízení, kterým se zavádí licence na vývoz zdravotnických ochranných prostředků mimo EU**

Nařízení bylo přijato 15.3. a platí po dobu šesti týdnů od data účinnosti (15.3.). Týká se vybraného zdravotnického ochranného materiálu, a to konkrétně brýlí, clon, obličejových štítů, prostředků na ochranu úst a nosu, ochranných obleků a rukavic. Do 19.3. měly ČS nahlásit orgán, který licence vydává. V případě ČR se jedná o Licenční správu MPO. Aktualizované informace pro dotčené vývozní i dovozní firmy jsou k dispozici na stránkách DG Trade. Na tomto místě by měl být zveřejněn i seznam kontaktních míst v jednotlivých ČS. EK se rozhodla vyjmout z působnosti nařízení země EFTA, Faerské ostrovy, Andoru, San Marino a Vatikán a také další území mimo EU, která mají speciální vztah k DK, FR, NL a UK. Platnost prováděcího nařízení musí písemně potvrdit Safeguards Commitee. Termín pro písemné hlasování je do 24. března.

- **Doporučení č. 2020/403 o postupech posuzování shody a dozoru nad trhem v souvislosti s hrozbou nákazy koronavirem COVID-19**

EK zveřejnila dne 16.3. své doporučení č. 2020/403 o postupech posuzování shody a dozoru nad trhem v souvislosti s hrozbou nákazy koronavirem COVID-19, které je součástí balíčku opatření EU v souvislosti s pandemií COVID-19 vydaného 13. 3. Jeho cílem je řešit nedostatek osobních ochranných prostředků potřebných v souvislosti se šířením koronavirové nákazy. Doporučení definuje opatření, jaká mají být přijata národními orgány dozoru nad trhem za účelem povolení dodání na trh Unie dotčených výrobků, které sice nejsou opatřeny označením CE, které však jsou v

souladu se základními požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost stanovenými v příslušném nařízení a poskytují tedy odpovídající úroveň ochrany zdraví a bezpečnosti uživatelů. Zavedení těchto zvláštních režimů, je nicméně podmíněno splněním určitých požadavků: (i) povolení může být vydáno pouze na omezenou dobu, (ii) jsou-li nákupy osobních ochranných prostředků nebo zdravotnických prostředků organizovány příslušnými orgány členských států, mohou být tyto výrobky zpřístupněny pouze pracovníkům ve zdravotnictví, (iii) národní orgány by měly veškeré tyto dočasné režimy neprodleně oznámit ostatním ČS a EK prostřednictvím Informačního a komunikačního systému pro dozor nad trhem (ICSMS).

- **Finanční podpora firmy CureVac ze strany EK**

Předsedkyně EK se spojila s německou firmou CureVac (biofarmaceutická firma, kterou údajně oslovil D. Trump) a nabídla jménem EK ve spolupráci s EIB finanční podporu až 80 milionů EUR pro CureVac s cílem rozšířit vývoj a výrobu vakcíny COVID-19. Tato společnost již zahájila svůj vývojový program vakcín COVID-19 a odhaduje zahájení klinického testování do června 2020.

(https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_474).

- **Instrukce EK o postupu ohledně vyslaných studentů v zahraničí**

EK rozeslala oznámení na Národní agentury Erasmu a Evropského sboru solidarity s instrukcemi o postupu ohledně vyslaných studentů v zahraničí. Vysílající organizace by měly informovat svoje studenty o možnosti kontaktovat ambasády, či konzuláty svých zemí, zvážit případnou repatriaci a možnost dokončení stáží online. V případě navýšení nákladů na mobilitu mají Národní agentury použít klauzuli „vyšší moci“ (force majeure) a postupovat dle „Guide for National Agencies“. Národní agentury mohou také odsouhlasit prodloužení, či posunutí mobilit. Zároveň EK v oznámeních informuje Národní agentury o posunutí termínů aktuálních výzev pro oba programy.

- **Sdělení k opatření na vnější hranici (17.3.)**

Lídři EU podpořili Sdělení EK k opatření na vnější hranici (https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2020/EN/COM-2020-115-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF) k de facto uzavření vnějších hranic EU.

- **Společná veřejná zakázka pro zdravotnické prostředky**

První společnou zakázku na osobní ochranné prostředky spustila EK dne 28. 2.; momentálně hodnotí obdržené nabídky. Druhou zakázku pro osobní ochranné prostředky spustila 16. 3. Ve stejný den, tj. 16. 3. byla spuštěna také společná zakázka na plicní ventilátory. U těchto zakázek očekává EK obdržení nabídek v týdnu od 23. 3.; smlouvy s vybranými společnostmi by tak mohly být podepsány v průběhu měsíce dubna. Jedna společná zakázka je ještě ve fázi přípravy.

- **Zřízení Evropského expertního týmu vědeckých expertů na posílení koordinace a odpovědi v oblasti zdraví**

Předsedkyně EK (U. von der Leyen) 17. 3. oznámila zřízení Evropského expertního týmu vědeckých expertů na posílení koordinace a odpovědi v oblasti zdraví, který má statut poradního panelu samotné předsedkyně. Ta mu i sama předsedá společně s komisařkou pro zdraví (S. Kyriakides). Tým bude formulovat opatření v boji s nemocí COVID-19 při zohlednění různých fází postupu epidemie v EU jako celku i v jednotlivých ČS. Dále bude identifikovat a navrhovat zmírnění nesrovnalostí a nedostatků v již zavedených opatřeních a dále stanovovat priority zdravotní péče, civilní ochrany a dalších zdrojů, vč. podpůrných opatření přijímaných na úrovni EU a politických opatření pro řešení a zmírnění dlouhodobých důsledků epidemie. Tým má sedm členů (2x DE, FR, DK, IT, NL, BE). Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí, Evropská léková agentura a Koordinační středisko pro mimořádné situace jsou pozorovateli (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_481).

- **Investiční iniciativa pro reakci na COVID-19 (CRII) a nařízení, kterým se mění Fond**

solidarity EU v reakci na šíření nákazy COVID-19

Coreper II 18. 3. projednal a přijal návrhy EK týkající se investiční iniciativy pro reakci na COVID-19 a Fondu solidarity EU. Předsednictví uvedlo, že EP je připraven předložené návrhy schválit v týdnu od 23. 3. Oba návrhy představují součást celkové ekonomické reakce EU na situaci spojenou s COVID-19. Většina ČS uvedla, že k řešení účinků COVID-19 by bylo zapotřebí ambiciózněji šího návrhu. Návrh DE, který počítal s dalším doladěním návrhu a vyzval EK k přezkumu a rozpracování dalších opatření, byl podpořen mnoha členskými státy (PL, IT, IE, SE, SK, DE, EL, CZ, PT, DK, CY). V následné reakce EK uvedla, že návrh není perfektní, ale je to rychlá reakce na situaci spojenou s COVID-19 a potřebu přijetí konkrétních opatření. Návrhy na další opatření zmíněné ČS vzala v potaz a ČS nic nebrání je poslat písemně.

- **Národní kontaktní body pro koordinaci dopravních aspektů COVID-19**

Jedním z konkrétních výsledků videokonference ministrů dopravy ČS EU s EK bylo ustavení skupiny koordinátorů, respektive ustavení národních kontaktních bodů pro zefektivnění výměny informací a úzkou koordinaci aktivit mezi ČS a EK k řešení dopravních aspektů krize COVID-19. Za EK, který celý proces iniciovala, byl koordinátorem určen zástupce generálního ředitele DG MOVE Matthew Baldwin. V ČR byl koordinátorem vybrán zástupce ředitele silniční dopravy Jiří Veselý. ČR již směrem k EK navrhla dva podněty, které by bylo možné koordinovat na evropské úrovni. Jedná se o vytvoření tzv. green lines pro prioritní přepravu určitého typu zboží (např. lékařské vybavení, léky nebo zboží podléhající rychlé zkáze). ČR tyto green lanes již na hranicích se svými sousedními státy zavedla od 19. 3. Druhým podnětem je otázka uznávání propadlých či neobnovených dopravních dokumentů mezi ČS, u těch dokumentů, které propadly během uzavření místních/regionálních úřadů.

- **Dočasný rámec pro udělování podpor podnikům postiženým situací pandemie COVID-19.**

EK 19. 3. přijala dočasný rámec pro udělování podpor podnikům postiženým situací pandemie COVID-19 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_496). Dočasný rámec obsahuje řadu možností, jakým způsobem mohou ČS pomoci podnikům tak, aby tato pomoc byla v souladu s pravidly veřejné podpory. Předpokládaný právní základ notifikací bude čl. 107(2)(b) a Komise avizovala, že bude rozhodnutí o slučitelnosti podpor vydávat v řádu dní. Komise pozměnila dočasný rámec oproti původnímu návrhu dle připomínek řady ČS (včetně CZ), a sice prodloužila použitelnost dočasného rámce do konce roku 2020 (oproti konci září 2020), navýšila strop pro přímé granty a daňové zvýhodnění (a nově také vratné zálohy) z 500 tis. EUR na 800 tis. EUR na podnik či ozřejmila možnost kumulace s podporou v režimu de minimis.

- **Společné prohlášení EK a BEREC k síťové neutralitě**

Dne 19. 3. zveřejnila EK a Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC) Společné prohlášení k síťové neutralitě v aktuální krizové situaci (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/commission-and-european-regulators-calls-streaming-services-operators-and-users-prevent-network). Reagují tak na stále se zvyšující nároky na připojení k internetu a datový provoz s ohledem na to, že mnoho lidí tráví kvůli pandemii více času doma. EK i BEREC zdůrazňují, že jsou nadále připraveni hájit dodržování Nařízení o síťové neutralitě (EU) 2015/2120, které v principu zakazuje operátorům blokovat, zpomalovat nebo upřednostňovat určitý provoz v síti v jiných než pouze ve výjimečných a odůvodněných případech. Podle zmíněného nařízení mohou být taková výjimečná opatření učiněna právě i pro případ hrozícího přetížení sítě. Občany vyzývají k zodpovědnému využívání internetu a poskytovatele obsahu a aplikací ke zvážení dočasné úpravy pro propustnost přenosů videa tak, aby došlo k odlehčení datových sítí. Komisař pro vnitřní trh T. Breton následně explicitně vyzval poskytovatele streamovacích služeb ke snížení rozlišení obrazu (na tzv. SD) tam, kde vysoké rozlišení (tzv. HD) není nezbytně nutné. Na jeho výzvu zareagoval Netflix, kterému se podařilo snížit datový tok videí i při zachování možnosti velmi dobré kvality obrazu pro uživatele jeho služeb. Dočasná opatření snižující rozlišení obrazu přijal např. také Youtube. EK a regulační orgány

vytvořily speciální mechanismus sloužící k monitorování provozu internetu v jednotlivých ČS. Cílem je předejít riziku přetížení sítě a být schopni rychle a společně reagovat na související výzvy.

- **Zřízení skladu pro zdravotnické vybavení**

Komisař pro krizové řízení (J. Lenarčič) oznámil zřízení skladu pro zdravotnické vybavení, např. ventilátory, ochranné masky, vakcíny, laboratorní vybavení, pod názvem rescEU na pomoc ČS v boji proti nemoci COVID-19. Zásoby budou skladovány na území ČS a hostující ČS bude zodpovědný za zorganizování nákupu. EK bude financovat 90 % z ceny zboží. V současné době projevil zájem hostit skladovací kapacity jen jeden ČS, a to RO. EK v tomto případě pracuje na grantové dohodě. EK bude financovat 90 % z ceny zboží. Koordinační středisko pro mimořádné situace bude zajišťovat distribuci po EU. Počáteční rozpočet je 50 mil. EUR, z toho 40 mil. EUR podléhá schválení rozpočtovým orgánům. Iniciativa vstupuje v platnost 20. 3., poté mohou ČS žádat o příspěvek ve výši již zmiňovaných 90 % nákladů ceny zboží. RescEU je součástí Evropského mechanismu civilní ochrany, kterým EU pomáhá v případě přírodních katastrof nadnárodního charakteru, v některých případech je využíván také mimo EU viz https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_476).

- **EK vydala vyjádření k výkladu směrnice o zájezdech**

EK vydala stanovisko k výkladu směrnice o zájezdech (Package Travel Directive) tj. v jakých případech mají cestovní kanceláře vracet ceny zaplacených zájezdů (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/coronavirus_info_ptd_19.3.2020.pdf.). Spotřebitelé mají sice podle směrnice o zájezdech právo na vrácení uhrazených cen zájezdů, které musely být zrušeny z důvodu mimořádných okolností, avšak podle doporučení EK v současné době je na místě, aby zákazníci cestovních kanceláří akceptovali poukázky, kterými by v budoucnu uhradili cenu jiného zájezdu. EK je v kontaktu s ministerstvy ČS odpovědnými za cestovní ruch, mezinárodními organizacemi zabývajícími se cestovním ruchem OECD a UNWTO (Světová organizace cestovního ruchu) a s profesními asociacemi. EK monitoruje situaci v oblasti cestovního

ruchu a postupně shromažďuje informace.

- **Evropské normy pro některé zdravotnické prostředky (masky, rukavice, ochranné obleky a jiné) se staly dostupnější**

Komisař pro vnitřní trh (T. Breton) 20. 3. oznámil, že evropské normy pro některé zdravotnické prostředky (masky, rukavice, ochranné obleky a jiné) se staly dostupnější (tj. byly zveřejněny, respektive zpřístupněny zdarma), aby na trh mohli vstoupit v krátkém čase noví výrobci uvedeného nedostatkového zboží na trhu EU při dodržení zdravotní bezpečnosti tohoto zboží. EK ve spolupráci s ČS a průmyslem dojednává zvýšení výrobních kapacit v EU, usnadnění dovozu a aktivaci alternativních způsobů výroby těchto výrobků. Spolupracuje také s Evropským výborem pro normalizaci a Evropským výborem pro technickou normalizaci. Zatím bylo vypracováno 11 norem a další 3 jsou v přípravě. Tato iniciativa (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_502) doplňuje doporučení EK o postupech posuzování shody a dohledu nad trhem, pokud jde o povolení osobního ochranného vybavení bez označení CE, které splňuje nezbytné normy ochrany zdraví a bezpečnosti a vstupu na trh EU v rámci boje s nemocí COVID-19.

- **Zjednodušení postupu kontroly v oblasti veterinárních a fytosanitárních opatření**

Ze strany EK byla třetím zemím poskytnuta informace o výjimečných opatřeních pro zachování kontroly dokladů při přeshraničním transportu v co nejlepších podmínkách. Informace obsahuje popis a podmínky, za kterých může být certifikát uznán. Naskenované kopie certifikátů mohou být přijaty za předpokladu, že platí následující: naskenované kopie se zasílají e-mailem od příslušných ústředních orgánů TC do BCP; originály papírových certifikátů jsou zasílány na BCP a uznání kopie lze podmínit dalším doložením originálních dokumentů po odeznění rizika vyplývajícího z osobního kontaktu. Bylo by však vhodné zapojit do vašich BCP operátory EU odpovědné za zátěž tím, že by jim vyžádali písemný závazek, že původní certifikáty poskytnou později, jakmile to bude technicky proveditelné. Řešení představuje rovněž zasílání naskenovaných kopií certifikátů poštou spolu s

písemným závazkem, že originál bude poskytnut v další fázi.

- **Pravidla pro přidělování letištních časů na letištích Společenství**

Coreper I udělil předsednictví mandát pro zahájení vyjednávání s EP. Předsednictví uvedlo, že EP je připraven předložený návrh projednat a schválit na svém plenárním zasedání 26. 3. Text návrhu byl schválen s jednou změnou, a to s prodloužením výjimky na celou letní sezónu, což požadovaly BE, CZ, EL, ES, FR, HU, IT, NL a PL (návrh EK počítal pouze s termínem 30. 6. s možností dalšího prodloužení prostřednictvím delegovaných aktů). Přijaté opatření bude platné také retroaktivně od 1. 3., v případě letů do Číny retroaktivně také od 23. 1. do 29. 2.

- **Návrh na aktivaci tzv. obecné únikové doložky fiskálního rámce**

EK navrhla aktivovat tzv. obecnou únikovou doložku fiskálního rámce, díky které se ČS budou moci odchýlit od rozpočtových požadavků stanovených evropským fiskálním rámcem, které za normálních okolností musejí respektovat. Toto opatření musí schválit Rada (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_499).

- **Uzávěrka výzvy Evropská rady pro inovace (EIC) pro start-ups a SMEs s technologiemi a inovacemi**

Proběhla uzávěrka výzvy Evropské rady pro inovace (EIC) pro start-ups a SMEs s technologiemi a inovacemi, které by mohly pomoci při léčbě, testování, monitorování nebo jiných aspektech ohniska nákazy Coronavirus. Výzva je bottom-up, tj. neexistují žádné předdefinované tematické priority, ale EK se však bude snažit urychlit přidělování grantů EIC a smíšeného financování (kombinujících grantové a kapitálové investice) inovacím relevantním v rámci boje proti COVID-19. EK rovněž usnadní přístup k jiným zdrojům financování a investic. EIC již finančně podporuje řadu SMEs s důležitými inovacemi v této oblasti (např. specializované izolační jednotky EpiShuttle, technologii filtrace m-TAP pro odstranění virového materiálu a AMBENT ke sledování lidské mobility během epidemií) (https://ec.europa.eu/info/news/startups-and-smes-innovative-solutions-welcome-2020-mar-13_en

).

- **Prodloužení lhůt pro všechny otevřené výzvy Horizont 2020, Erasmus + a Evropský sbor solidarity**

EL oznámila prodloužení lhůt pro všechny otevřené výzvy Horizont 2020, Erasmus + a Evropský sbor solidarity. Došlo i ke zrychlení procesu evaluace výzev relevantních v boji s COVID-19. EK rovněž zveřejnila výsledky první výzvy podporující výzkum v této oblasti.

- **Sdělení EK k implementaci green lanes v mezinárodní nákladní dopravě**

EK vydala 23. 3. sdělení s doporučeními pro usnadnění mezinárodní přepravy zboží a zároveň také pro ochranu pracovníků v dopravním sektoru. EK ve sdělení zdůrazňuje nutnost zachování fungování vnitřního trhu EU, pokud jde o přepravu zboží. V této souvislosti musí být zajištěna snadná přeprava zboží zejména na hraničních přechodech mezi ČS EU. Za tímto účelem doporučuje EK stanovení tzv. green lanes na hlavních evropských přepravních tazích sítě TEN-T. EK také vyzývá ČS, aby kontroly na hranicích netrvaly déle než 15 min. V návaznosti na toto sdělení zároveň komisařka pro dopravu Adina Valean rozeslala dopis 27 ministrům dopravy, ve kterém je vyzvala k co nejrychlejší implementaci „green lanes“ a dalších doporučení obsažených ve sdělení. ČR zavedla „green lanes“ již minulý týden jako první stát EU.

- **Jednání EK s čínskou stranou s cílem zabezpečit dodávky zdravotnického materiálu**

V týdnu od 23. 3. probíhala jednání EK s čínskou stranou ohledně dodávek osobních ochranných prostředků, ventilátorů a laboratorního zařízení a testů. EK požádala ČS o zaslání seznamu výrobků, které potřebují a v jakém množství. CZ požádala o 50mil. roušek a 10mil. masek typu 3 (FFP3). Příští týden by EK měla informovat o výsledcích jednání.

- **Společná veřejná zakázka pro zdravotnické prostředky**

Prezidentka EK (U. von der Leyen) 24. 3. oznámila, že společné nákupy osobních ochranných

prostředků koordinované EK v souvislosti s epidemií COVID-19 mají první úspěšné výsledky (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_523). Podle slov EK nabídka pokrývá a v některých případech dokonce převyšuje poptávku ČS. Nicméně dodací lhůty jsou v některých případech stále velmi dlouhé. Každopádně vzhledem k tomu, že ČS požádaly EK, aby společnou zakázku co nejvíce urychlila, EK přistoupila k výjimečným opatřením. Tato opatření ji umožní podepsat rámcovou smlouvu jménem ČS, které se zakázky účastní; vyhodnotit zakázky bez toho, aby musela být stanovena hodnotící komise; podepsat rámcovou smlouvu, i když bude nabízejícím firmám chybět část dokumentace; přizpůsobit rámcovou smlouvu tak, aby více odpovídala potřebám ČS a akceptovat podmínku 100% platby předem, bude-li to nezbytné pro vstup na trh. Tyto kroky umožní zrychlit proces, zatímco si ČS udrží kontrolu (rámcová smlouva stanovuje právo, nikoliv povinnost, zboží koupit). První společnou zakázku na osobní ochranné prostředky, které se účastní 20 ČS, spustila EK dne 28. 2., a to na ochranné brýle (ČR žádost neposílala). Rámcová smlouva může být podepsána během několika příštích dní, budou-li firmy připraveny. Druhou zakázku pro osobní ochranné prostředky (roušky a respirátory), které se účastní 25 ČS, spustila 17. 3. (ČR zaslala dne 6. 2. požadavek na 500tis. roušek a 100tis. respirátorů třídy 3). Rámcová smlouva může být podepsána v příštích dnech, pokud ČS a společnosti dodají chybějící informace. Dne 17. 3. byla spuštěna také společná zakázka na plicní ventilátory (ČR dne 16. 3. poslala požadavek na 250 plicních ventilátorů). Této zakázky se účastní také 25 ČS. Tato zakázka je hodnocena během víkendu, bude-li vítěz, pak přípravy rámcové smlouvy budou následovat okamžitě. Zatím poslední společná zakázka pro laboratorní vybavení, které se účastní 19 ČS, byla spuštěna 19. 3. (ČR svůj požadavek poslala 18. 3.). Lhůta pro zaslání nabídek je 30. 3. EK ve všech případech velmi apeluje nato, aby ji ČS posílaly požadované informace co nejrychleji, jinak bude docházek ke zpožďování celého procesu.

Pokud jde o další společné zakázky, HR během víkendu projevilo zájem uskutečnit zakázku na neinvasivní monitory monitorující životní funkce. Proto, aby mohla být zakázka vypsána, jsou třeba 4 ČS, které projeví zájem se do zakázky zapojit.

- **Rozhodnutí o harmonizaci evropských norem pro některé zdravotnické prostředky**

(masky, rukavice, ochranné obleky a jiné)

Na základě oznámení komisaře Bretona z pátku 20. 3. ohledně zveřejnění, respektive zpřístupnění evropských norem pro některé zdravotnické prostředky přijala komisařka pro zdraví S. Kyriakides rozhodnutí o harmonizaci norem, které výrobcům umožní uvádět na trh vysoce výkonné prostředky na ochranu pacientů, zdravotnických pracovníků a občanů obecně. Normy usnadní rychlejší a levnější postup posuzování shody. Revidované harmonizované normy hrají klíčovou roli v současné epidemii, protože se týkají výrobků, jako jsou např.: lékařské obličejové masky, chirurgické roušky, pláště a obleky, mycí dezinfekční přípravky a sterilizace (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_522).

- **Sdělení EK „Pokyny pro ČS týkající se přímých zahraničních investic a volného pohybu kapitálu ze třetích zemí a ochrany evropských strategických aktiv před začátkem používání nařízení (EU) 2019/452 (nařízení o prověřování přímých zahraničních investic)“**

EK dne 25. 3. ve Sdělení (https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7028-2020-INIT/en/pdf) upozorňuje ČS, že ve stávající krizové situaci může narůstat zájem o převzetí klíčových společností či aktiv v oblasti zdravotnictví, které jsou nezbytné pro zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku v EU. Proto poskytuje EK ČS vodítka, jak postupovat při ochraně zájmů EU a ČS v kontextu nařízení o prověřování zahraničních investic (to má platit od října 2020). EK zejména vyzývá:1) ty ČS, které disponují mechanismy na prověřování investic, k zvýšení jejich úsilí ve vztahu k možným akvizicím v sektoru zdravotnictví (mj. výroba zdravotnického vybavení nebo výzkum a vývoj); 2) ostatní ČS vyzývá k přijetí obdobných mechanismů a v mezidobí k využití dostupných nástrojů k zamezení nechtěných akvizic, které mohou mít dopady na unijní bezpečnost. EK upozorňuje, že zvýšenou pozornost bude věnovat zejména akvizicím subjektů, které čerpají prostředky z projektů Horizont 2020. Vodítka dále upřesňují na možnost požádat zpětně o prověření investice ze strany EK a ČS (pozn. *v případě investice učiněné v březnu 2020 může být o prověření požádáno do června 2021*

).

- **Iniciativa Evropské aliance pro umělou inteligenci v boji proti COVID-19**

EK spustila 25. 3. iniciativu s cílem shromáždit nápady a projekty, díky kterým mohou technologie a aplikace umělé inteligence (AI) a robotiky pomoct v boji proti pandemii COVID-19. Přispět může každý, kdo vyvinul produkty či aplikace, které mohou být užitečné v kontextu prevence nákazy, pro diagnózu a samotnou léčbu či přispět ke komunitnímu zapojení do řešení aktuální krize. Nápady budou průběžně publikovány prostřednictvím online platformy, která bude snadno přístupná všem občanům, státům a dalším zainteresovaným stranám. Iniciativa je zastřešena a primárně komunikována skrze Evropskou alianci pro umělou inteligenci. Ta byla EK založena v dubnu 2018 a sdružuje široké spektrum subjektů z akademické a výzkumné sféry, státní správy, soukromých podniků a dalších (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/join-ai-robotics-vs-covid-19-initiative-european-ai-alliance).

- **Využití metadat od poskytovatelů telekomunikačních služeb získává jasnější kontury**

V návaznosti na videokonferenci komisaře T. Bretona s výkonnými řediteli evropských telekomunikačních společností se objevují některá upřesnění stran případného využití metadat z elektronické komunikace v boji s nákazou COVID-19. EK prozatím neposkytla žádné oficiální stanovisko, poměrně plastický obraz je však možné složit z jednotlivých reakcí komisaře Bretona a dalších aktérů. Dosavadní indicie naznačují, že by měla být využita pouze anonymizovaná, a navíc agregovaná metadata o pohybu uživatelů. Tento krok zajistí nezbytný soulad s unijním právním rámcem pro ochranu osobních údajů, tedy zejména s GDPR a současnou směrnicí ePrivacy – podobný model dobrovolného sdílení anonymizovaných datových sad je už ostatně praxí např. ve Finsku. Vlastní analytickou činnost nad sdílenými sadami metadat zamýšlí provádět sama EK. Z výše uvedeného lze dovozovat, že cílem je sledování pohybu obyvatel „ve velkém“, tedy identifikace trendů a vzorců chování, nikoli sledování pohybu individuálních uživatelů. S tímto

závěrem koresponduje i vyjádření komisaře Bretona, že za dostatečná lze považovat metadata od jednoho velkého operátora z každého členského státu (cílem tedy není přesný, ale orientační obraz). Ne zcela jednoduchým úkolem, před který by v uvedeném uspořádání byli postaveni operátoři, ale zůstává samotná anonymizace datových sad. Této skutečnosti i dalších modalit se dotýká i veřejný dopis Evropského inspektora ochrany osobních údajů, který byl 25. 3. adresován generálnímu řediteli DG CNECT R. Violovi.

- **Pomoc EK pro západní Balkán**

Komisař pro sousedství a rozšíření O. Várhelyi 25. 3. oznámil pomoc zemím západního Balkánu v celkové výši přes 400 mil. EUR. Z toho 38 mil. EUR by mělo být poskytnuto na bezprostřední pomoc zdravotnickému sektoru v jednotlivých zemích, více než 373 mil. EUR plánuje EK přesměrovat na sociálně-ekonomickou obnovu, včetně podpory soukromého sektoru a posílení odolnosti veřejného zdravotnictví. Finanční částky, o kterých komisař informoval předsedy vlád všech západobalkánských zemí, byly stanoveny zejména na základě možností přesměrování prostředků předvstupní pomoci IPA.

- **Sdělení EK k fungování letecké nákladní dopravy během krize COVID-19**

Po sdělení EK k zajištění fungování mezinárodní siliční dopravy vydala EK ve čtvrtek 26. 3. sdělení (https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/legislation/c20202010_en.pdf), které představuje vodítka pro usnadnění mezinárodní letecké národní dopravy v rámci EU. EK vyzývá k maximální efektivnosti a úzké spolupráce mezi ČS a přepravními společnostmi s cílem zajištění rychlé přepravy zboží, zejména pak potravin, léků či zdravotnického vybavení.

- **Dopis DG MOVE národním dopravním koordinátorům krize COVID-19**

V návaznosti na podněty několika ČS, včetně ČR, vypracovala EK formou dopisu generální-ho ředitele DG MOVE Henrika Hololeie vodítka pro odchýlení se od provádění některých unijních právních ustanovení, včetně platnosti dokumentů v dopravě. EK varuje, aby ČS při zavádění

mimořádných opatření spojených s COVID19 vždy měly na paměti to, že zasahují do unijní legislativy. Na druhou stranu potvrdila, že dokumenty (licence, osvědčení), kterým během krize vyprší platnost, lze považovat za platné. Sděluje také, že takové opatření by mělo trvat obvykle 3 měsíce a nesmí nikterak ohrozit bezpečnost provozu. EK vyzývá ČS, aby ji informovaly, na jaké dokumenty zavedly dočasná opatření a jaké je platnost takových to opatření.

- **Dočasná úprava pravidel pro poskytování krátkodobých vývozních úvěrů (27.3.)**

EK přijala rozhodnutí (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_542) o dočasném vyjmutí všech zemí z přílohy Sdělení Komise 2012/C392/01, která obsahuje seznam zemí s tržně pojistitelným rizikem. ČS jsou tak do 31. 12. 2020 považovány za oblasti s neobchodovatelnými riziky a je jim tak umožněno poskytovat vývozní subvence. ČR tento krok podporuje, jde o jeden ze způsobů, jak pomoci exportujícím firmám překonat současnou situaci s minimální újmou. Opatření je součástí dočasného širšího rámce v oblasti státní pomoci.

- **Osvobození od cla a DPH při dovozu zdravotnického materiálu**

V souladu s nařízením 1186/2009/ES a směrnicí 2009/132/ES zaslalo CZ dne 24. 3. žádost EK, aby jej zahrnula do svého rozhodnutí, na jehož základě by bylo oprávněno použít osvobození od DPH a cla při dovozu zdravotnického materiálu. Se stejnou žádostí se na EK obrátily všechny ČS i UK. Následně dne 26.3. zaslala EK návrh svého rozhodnutí ke konzultacím všem ČS. Osvobození by se mělo vztahovat na zboží poskytnuté státními a veřejnoprávními subjekty bezplatně osobám, které jsou ovlivněny, ohroženy nebo zapojeny do boje s COVID 19. Rozhodnutí EK by mělo pokrývat všechny dovozy uskutečněné od 30. ledna 2020 do 31. července 2020 s možností dalšího prodloužení. Konzultace s ČS byla ukončena dne 27.3. ve 12:00 hod. a následně EK své rozhodnutí formálně schválí a zveřejní. To bude vůči ČS přímo aplikovatelné, nicméně záleží na rozhodnutí ČS, zda si některé konkrétní aspekty upraví i v tuzemské legislativě.

- **Možná opatření v daňové oblasti ve zmírnění dopadů COVID- 19**

V dopise z 27. 3. EK (na úrovni generálního ředitele DG TAXUD S. Questa) informovala ČS o opatřeních, která lze ještě přijmout v daňové oblasti, aby se zmírnily negativní důsledky pandemie. Mimo jiné EK potvrdila, že nemocniční a jiná lékařská péče je pokryta stávajícím osvobozením od DPH. Dále ČS mohou aplikovat sníženou sazbu DPH na farmaceutické výrobky a EK v této souvislosti navíc připomněla, že má v kontextu použití snížených sazeb diskreční pravomoc, která jí umožňuje zohlednit stávající výjimečnou situaci. EK rovněž zmiňuje možnost dočasně odložit splatnost DPH při dodání lékařských prostředků nebo osobních ochranných pomůcek a zároveň umožnit dodavatelům okamžitě uplatnit odpočet na DPH. V neposlední řadě EK vyzvala ČS, aby ji informovaly o dalších krocích, které by měla zahájit, aby čelila společně s ČS této bezprecedentní situaci.

- **Nakládání s odpadem a přeprava odpadu**

Dne 30. 3. EK zveřejnila vodítka k přepravě odpadu v souvislosti s COVID-19. Cílem vodítek je zajistit harmonizovaný přístup ČS a předejít překážkám přeshraničního pohybu odpadu v rámci EU. Vodítka odkazují na sdělení ke „green lanes“ a apelují na operativní a elektronickou komunikaci a zasílání dokumentů dle nařízení o přepravě odpadu (https://ec.europa.eu/environment/waste/shipments/pdf/waste_shipment_and_COVID19.pdf.). Pozn.: EK v současné době rovněž finalizuje vodítka k nakládání s odpadem, která budou obsahovat obecná doporučení ohledně sběru, třídění a skladování odpadu, bezpečnosti pracovníků odpadového sektoru či nakládání s opadem ze zdravotnických zařízení a z domácností infikovaných osob.

- **Řešení sociálně-ekonomického dopadu COVID-19 ve venkovských oblastech**

Ze strany EK byla 30. 3. ČS distribuována informace o využití Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) k řešení sociálně-ekonomického dopadu ohniska koronaviru ve

venkovských oblastech. Jedná se o informaci DG AGRI týkající se možných kroků v rámci implementace SZP v současném programovém období, které umožní členským státům využít Program rozvoje venkova na období 2014 – 2020 k případnému řešení dopadů COVID 19. Dokument obsahuje vyhodnocení na úrovni jednotlivých opatření programu, úpravu flexibility finančního řízení, možnost využití nástroje „vyšší moc“ a přehled dalších souvisejících aktivit (komunikace EK s ČS, iniciace balíčku na podporu investičních aktivit v oblasti strukturálních fondů nebo úpravy v nastavení národních podpor). Uvedený první blok opatření je rovněž součástí investiční iniciativy CRII Plus upravující postupy v rámci fondů EU. Pozn.: Další sada opatření ze strany EK je aktuálně v procesu přípravy.

- **Zveřejnění pokynů EK, které mají výrobcům pomoci zvýšit výrobu nezbytného zdravotnického vybavení a materiálu**

EK zveřejnila pokyny, které mají výrobcům pomoci zvýšit produkci nezbytného zdravotnického vybavení a materiálu. Týkají se tří oblastí: roušek a jiných osobních ochranných prostředků, roztoků či gelů na dezinfekci rukou a produktů zhotovených na 3D tiskárně. Pokyny formou otázek a odpovědí podrobně popisují platné právní rámce EU a výrobcům radí, jak je třeba postupovat při uvádění výrobků na trh EU včetně postupů posuzování shody. Objasňují rovněž úlohu vnitrostátních úřadů. Tyto dokumenty doplňují doporučení EK o posuzování shody vydané dne 13. 3. tím, že poskytují praktické rady, jak toto doporučení aplikovat. Poskytují rovněž více informací o normách týkajících se osobních ochranných prostředků a některých zdravotnických prostředků, které daly evropské normalizační organizace volně k dispozici v návaznosti na dohodu s EK. Pokyny mají být pravidelně aktualizovány tak, aby zohlednily případné dodatečné dotazy ze strany výrobců.

- **EK spustila webovou stránku k boji proti dezinformacím ve vztahu ke COVID-19**

EK spustila webovou stránku k boji proti dezinformacím vztahujícím je na COVID-19 (https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/fighting-disinformation_en

.). Aktuální a ověřené informace lze nalézt na: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response_en.

- **Jednání EK s čínskou stranou s cílem zabezpečit dodávky zdravotnického materiálu**

Nadále probíhala avizovaná jednání EK s čínskou stranou ohledně dodávek osobních ochranných prostředků, ventilátorů a laboratorního zařízení a testů. EK požádala ČS o zaslání seznamu výrobků, které potřebují a v jakém množství. CZ požádala o 50 mil. roušek a 10 mil. masek typu 3 (FFP3). EK odložila oznámení o výsledcích jednání na následující týden.

- **Pomoc zemím Východního partnerství**

Dne 30. 3. 2020 oznámil komisař pro sousedství a rozšíření O. Várhelyi, že Evropská komise, že EK poskytne balíček pomoci šesti zemím Východního partnerství (AM, AZ, BY, GE, MD, UA) v souvislosti s pandemií COVID-19. Na okamžitou pomoc vyčlenila 140 mil. EUR, dále alokovala 30 mil. EUR, za které se ve spolupráci s WHO nakoupí chybějící zdravotnický materiál. Součástí pomoci je rovněž grantová podpora nevládním organizacím zemí VP ve výši 11,3 mil. EUR, a to především na rozvoj distančního vzdělávání. Zásadní podporu však EK chystá ve střednědobém horizontu, kdy prostřednictvím tzv. Team Europe a dalších instrumentů (TAIEX, krizového fondu udržitelného rozvoje EFSD aj.) přesměruje 700 mil. EUR na řešení socioekonomických dopadů krize.

- **Dočasná opatření k omezení rizik pro zdraví lidí, zvířat a rostlin a pro posílení dobrých životních podmínek zvířat**

Dne 31. 3. bylo v Úředním věstníku bylo zveřejněno prováděcí nařízení o dočasných opatřeních k omezení rizik pro zdraví lidí, zvířat a rostlin a dobré životní podmínky zvířat během některých vážných narušení kontrolních systémů členských států v důsledku COVID-19. Nařízení dočasně (do 1. června 2020) upravuje podmínky pro provádění kontrolních úkonů dozorových orgánů, které vyžadují fyzickou přítomnost inspektora, dále legitimuje uznávání elektronických kopií

originálních osvědčení pro zajištění pohybu zboží a zvířat na trhu nebo možnost analýz úředních vzorků v jiných než úředních laboratořích.

- **Výzva EK na zveřejnění dat týkající se COVID-19 směrem k vědecké vydavatelské komunitě**

EK se přidala 31. 3. k výzvě směrem k vědecké vydavatelské komunitě a vybídla ji k tomu, aby publikace týkající se COVID-19 a data, které tyto publikace podporují, okamžitě zpřístupnily prostřednictvím veřejných úložišť s cílem podpořit probíhající úsilí v oblasti veřejného zdraví. https://ec.europa.eu/info/news/european-commission-signs-letter-scholarly-publishing-community-fight-against-coronavirus-2020-mar-30_en

- **Společná veřejná zakázka pro zdravotnické prostředky**

Aktuální stav čtyř aktuálních společných nákupů následující ke konci března:

1) Osobní ochranné prostředky (rukavice a kombinézy): Výzva byla zveřejněna dne 28. 2. EK vyhodnotila uchazeče a zadala zakázky. Byly kontaktovány dvě společnosti, jedna pro každou šarži, a EK čeká na jejich odpověď, aby mohly být podepsány smlouvy. Vybrané společnosti nabízejí dodávky od dvou týdnů (ochrana rukou) do 5 týdnů (kombinézy) po zadání objednávek. Avšak vznesly důležitou výhradu ohledně data dodání, které bude možno sjednat až v závislosti na samotné objednávce. V jednom případě společnost požádala o nové jednání a informovala o snížení dostupných surovin na méně než polovinu oproti původním očekáváním. Jednání budou pokračovat 6. 4. Účastní se 20 ČS.

2) Osobní ochranné prostředky (ochrana očí a dýchacích cest): Výzva byla opětovně spuštěna 17. 3. Společnosti předložily nabídky do 23. 3. EK vyhodnotila uchazeče a zadala zakázku dvěma společnostem na brýle, dvěma na obličejové štíty, pěti na FFP2, třem FFP3 a čtyřem pro lékařské masky. Společnostem byly zaslány smlouvy a EK čeká na jejich odpověď. Vybrané společnosti nabízejí nebo zdvojnásobují požadovaná množství, ale nabízejí dodávky od 2 do 18 týdnů po

zadání objednávek. Společnosti mají některé podstatné výhrady, např. že termín dodávky se bude odvíjet od velikosti objednávky. ČS se budou muset rozhodnout, zda přijmou podmínky objednávky. Účastní se 25 ČS.

3) Pokud jde o ventilátory, je hodnocení nabídky ukončeno a smlouvy jsou uzavřeny, zasláno sedmi společnostem k podpisu dne 3. 4. V závislosti na odpovědích společností by se mohly smlouvy podepsat začátkem dubna. Vybrané společnosti nabízejí téměř 4 ½násobek počtu požadovaných ventilátorů, více než polovina z toho vyhovuje normám CE. Společnosti však uvedly dlouhé dodací lhůty, a to od 10 do 52 týdnů. Většina společností uplatňuje také důležité upozornění, že dodací doba bude sjednána v závislosti na objednávce, nebo vyžadují 100 %-ní předběžné financování; některé společnosti podaly nabídky na několik šarží, a to by také mohlo mít vliv na jejich schopnost vyrábět/dodávat podle původního harmonogramu. ČS se budou muset při zadávání objednávek rozhodnout, zda podmínky přijmou. Účastní se 26 ČS.

4) Na laboratorním vybavení již probíhá hodnocení pěti šarží. Termín pro podání zbývajících 92 položek bylo prodlouženo do 12. 4., aby bylo možné získat více nabídek. Cílem je uzavřít smlouvy na konci dubna. Účastní se 19 ČS.

Mimo již výše uvedené probíhající společné nákupy HR požádalo na pondělní videokonferenci ministrů zdravotnictví (30. 3.) o spuštění nového společného nákupu na zajištění přístrojů na monitorování životních funkcí. EK také rozeslala ČS návrh na další nový společný nákup pro léky, které jsou nyní testovány v klinických zkouškách (Remdesivir apod.), ke kterému se zatím ČS včetně ČR vyjádřily pozitivně.

- **Pomoc syrským uprchlíkům a hostitelským zemím v regionu BVA**

EU schválila poukázání 240 mil. EUR na posílení odolnosti zemí v sousedství Sýrie, které dlouhodobě hostí syrské uprchlíky na svém území a nyní čelí dopadům pandemie COVID-19.

- **Jednání EK s indickou stranou s cílem zabezpečit dodávky léků, resp. aktivních**

přísad

Komisař Hogan jednal dne 1. 4. se svým indickým protějškem o zajištění dodávek léků a dalšího zboží souvisejícího s bojem proti COVID-19. V návaznosti na jednání komisaře předá EK Indii seznam položek. Byl také zaslán dopis vedoucího Delegace EU v Dillí. V něm vyjadřuje jménem 27 ČS EU obavy ohledně překážek v přístupu k důležitým lékům, osobním ochranným prostředkům a ventilátorům. Indie je významným dodavatelem vstupů pro výrobu léků v EU. S ohledem na zavedené schvalovací procesy ze strany Indie panuje obava z prodlužování lhůty pro udělení povolení, která má vliv na zhoršenou dostupnost dodávek léků do EU. Podle DG Trade poukazuje Indie ale i na existující restrikce na straně EU (zejména systém vývozních licencí pro vybrané ochranné pomůcky). EK před jednáním požádala ČS o zaslání konkrétních léčiv, u nichž již existuje nebo se v blízké době očekává výpadek na trhu, a odhadované množství. ČR tak učinila v požadovaném termínu, v jejím případě se jedná hlavně o lék paracetamol. Na čtvrteční videokonferenci ministrů zdravotnictví poděkovala komisařka pro zdraví Stella Kyriakides, za zaslání dat a zároveň vyzvala ty ČS, které tak ještě neučinily, aby data zaslaly co nejdříve. Ze obdržených dat zatím vyplývá, že ČS monitorují nedostatky paracetamolu s ohledem na zvýšený nákup veřejnosti, dále léků pro intubaci a antivirotik používaných „off-label“ pro léčbu COVID-19. Jednání v Indii na různých úrovních budou pokračovat v následujícím týdnu. Lze očekávat, že EK podá během příštího týdne další informace.

- **Společné výzkumné středisko – JRC oznámilo navržení kontrolní látky pro testy na COVID-19**

Společné výzkumné středisko (JRC) 1. 4. oznámilo, že jeho vědci navrhli novou kontrolní látku, kterou mohou laboratoře použít ke kontrole správného fungování svých testů na koronaviry a k zamezení falešných negativních testů (https://ec.europa.eu/jrc/en/news/new-control-material-developed-jrc-scientists-help-prevent-coronavirus-test-failures).

- **Nárok na kompenzaci pendlerů v případě karantény – žádost o stanovisko EK**

ČR požádala prostřednictví SZB EK o stanovisko (DG EMPL (GŘ J. Korte) a DG GROW (GŘ K. Jorna)) ve věci osob dojíždějících do okolních států za prací (příhraničních pracovníků, tzv. pendlerů) a situace kolem jejich zabezpečení (sociální ochrany) ze strany jejich zaměstnavatelů (ve státech zaměstnání) po dobu případné karantény (ve státě jejich bydliště). Podle vyjádření zaměstnavatelů těchto pracovníků totiž údajně nemají dotčení pendleři v případě karantény v ČR na žádnou kompenzaci nárok, s čímž ČR nesouhlasí (argumentace je postavená na evropské legislativě v uvedené oblasti). ČR proto oslovila EK s žádostí o vyjádření/obecně platná vodítka (interpretaci vzniklé situace).

- **EK ustavila skupinu ke vzdělávání na základních a středních školách**

EK oznámila ustavení online skupiny ke vzdělávání na základních a středních školách v průběhu opatření souvisejících s pandemií koronaviru. Půjde o online platformu k výměně informací mezi ČS o možnostech distančního učení k zabezpečení kontinuity vzdělávání. Skupina bude předsedána EK, jako technický nástroj bude použit Yammer. Do této platformy mohou ČS jmenovat čtyři zástupce (dva na problematiku základního vzdělávání a dva na problematiku středních škol). Činnost skupiny bude zahájena 6. 4. 2020.

- **EK schválila další balíček nástrojů pomoci ČS: Reakce na koronavirus – mobilizace veškerých finančních zdrojů k ochraně životů a živobytí**

Dne 2. 4. EK schválila další balíček legislativních a nelegislativních nástrojů, které by měly ČS pomoci v boji s COVID- 19. Všechna tato opatření vycházejí ze stávajícího rozpočtu EU, který EK navrhuje využít do posledního eura. Opatření také zdůrazňují potřebu silného a flexibilního dlouhodobého rozpočtu EU. Konkrétně EK navrhuje zřídit nástroj solidarity v hodnotě až 100 miliard eur s názvem SURE. Nástroj by měl pomoci pracovníkům udržet si příjmy a podnikům zůstat „nad vodou“. EK rovněž navrhuje, aby k překonání krize způsobené koronavirem byly

přesměrovány všechny dostupné strukturální fondy a aby byl zároveň aktivován Nástroj podpory pro mimořádné události (ESI). Podpory se dostane také těm nejpotřebnějším v rámci upraveného Fondu evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD), stejně jako zemědělcům a rybářům, kde EK navrhuje mimo jiné větší flexibilitu v rámci Evropského námořního a rybářského fondu (EMFF). Všechny tyto návrhy musí nyní schválit Rada a EP.

- **Pomoc Egyptu**

Komisař pro rozšíření a sousedství oznámil, že EK přesměruje 89 mil. EUR na pomoc Egyptu v boji proti následkům pandemie COVID-19. Toto prohlášení však vyvolává kontroverze u řady ČS (DE, IT, SE, NL aj.), které vyjadřují nespokojenost s absencí formalizovaného programovacího dokumentu spolupráce EU-EG a tím i souvisejících závazků v oblasti lidských práv.

- **EK vydala změnu Dočasného rámce pro poskytování státní podpory**

Komise rozeslala ČS návrh změn Dočasného rámce s tím, že do 30. 3. by měly ČS zaslat své návrhy a připomínky. Následně pak EK vydala změny Dočasného rámce a v týdnu od 6. 4. by EK měla vydat aktualizovaný notifikační formulář pro podpory dle Dočasného rámce. Změny spočívají v upřesnění některých ustanovení dosavadního Dočasného rámce a zejména zavádí další formy podpory. A sice podporu pro projekty výzkumu a vývoje zabývající se COVID-19, podporu pro infrastrukturu pro výstavbu a modernizaci infrastruktur pro testování produktů souvisejících s COVID-19, investiční podporu pro výrobu zdravotnického materiálu, podporu ve formě daňových odkladů nebo odkladů příspěvků zaměstnavatelů na sociální zabezpečení a mzdové dotace na zaměstnance, aby se zabránilo propouštění (v souvislosti s COVID-19).

- **Návrh EK na odložení data účinnosti nařízení o zdravotnických prostředcích**

EK zveřejnila návrh na odložení data účinnosti nařízení o zdravotnických prostředcích (MDR) o jeden rok (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_589), aby umožnila ČS, zdravotnickým institucím a hospodářským subjektům upřednostnit boj proti pandemii koronaviru.

Toto rozhodnutí zohledňuje bezprecedentní výzvy pandemie COVID-19 a potřebu zvýšené dostupnosti životně důležitých zdravotnických prostředků v celé EU pro zajištění zdraví a bezpečnosti pacientů. Návrh musí schválit ČS a EP, a to nejpozději do 26. 5. 2020, kdy má MDR vstoupit v účinnost. PRES oznámilo, že učiní pokus o získání podpory již na Coreperu I dne 8. 4. ČR bude dle předběžných informací MZ/SÚKL uplatňovat připomínku týkající se platnosti akreditace notifikovaných osob, neboť předložený návrh neřeší případ, kdy akreditace skončí notifikované osobě před vstupem v účinnost MDR.

- **Rozhodnutí EK (C(2020)2146 final) umožňující ČS použít osvobození od cla a DPH při dovozu zboží nutného v boji s následky COVID-19 během roku 2020**

2. 4. 2020 EK zveřejnila rozhodnutí, na základě kterého mohou ČS aplikovat osvobození od cla a DPH na dovoz zboží nutného v boji s následky COVID-19 během roku 2020. Osvobození se vztahuje na zboží dovozené a poskytnuté státními nebo jinými veřejnoprávními subjekty či humanitárním organizacemi nebo jejich jménem bezplatně osobám, které jsou ovlivněny, ohroženy nebo zapojeny do boje s COVID 19. Rozhodnutí EK bude pokrývat všechny dovozy uskutečněné od 30. 1. 2020 do 31. 7. 2020 s tím, že před koncem tohoto období bude znova situace analyzována a po konzultacích s ČS případně bude možnost použít osvobození prodloužena. Do konce listopadu pak musí ČS oznámit EK údaje o jeho aplikaci, včetně seznamu organizací jej využívajících či povahy a množství osvobozeného zboží.

Interní analýza DG GROW k dopadům pandemie na ekonomiku v EU

DG GROW si interně zpracovalo analýzu a přehled možných dopadů na ekonomiky EU dle zemí a odvětví. Z hlediska odvětvové expozice je narušením vnitřního trhu nejvíce vystaveno automobilové odvětví, zatímco mezinárodním vlivům jsou nejvíce vystaveny výroba textilu, počítačů, elektroniky, koksu a rafinované ropy. Odvětví textilu je také nejvíce závislé na vstupech pocházejících ze dvou nejvíce postižených zemí, Číny a Itálie. Co se týče expozice jednotlivých

zemí, velikost domácího trhu souvisí s celkovou zahraniční expozicí (oproti očekávání) nepřímo. Hodnotové řetězce vytvořené v rámci vnitřního trhu prostřednictvím mezinárodního obchodu s meziprodukty ve výrobě jsou v průměru důležitější než integrace do globálních hodnotových řetězců mimo EU. Německo a Itálie jsou v rámci EU hlavními zdroji zahraniční přidané hodnoty, zatímco Čína a USA jsou pro EU nejdůležitější ve zbytku světa. Šok pocházející z Číny a Itálie by proto mohl být pro výrobní odvětví ve většině zemí EU podstatný. S ohledem na rozsah narušení produkční kapacity zemí a narušení globálních hodnotových řetězců (uvnitř i mimo EU) na straně nabídky může EU podle analýzy DG GROW očekávat, že tato krize bude hlubší než recese v roce 2009. Dle analýzy bude hloubka krize záviset na délce trvání opatření přijatých k omezení šíření nákazy.

- **Dodatek č. 1 k rozpočtu EU na rok 2020 (návrh EK)**

ČS EU projednají na CRPII 8. 4. návrh opravného rozpočtu (DAB) č. 1/2020 k unijnímu rozpočtu na rok 2020. Konkrétně Evropská komise navrhuje poskytnout prostředky v závazcích na podporu řešení imigrační situace v Řecku ve výši 350 mil. EUR, na zabránění šíření nemoci COVID-19 ve výši 128,6 mil. EUR (čisté navýšení 115 mil. EUR), na podporu obnovy Albánie zasažené zemětřesením ve výši 100 mil. EUR, financování repatriačních letů v kontextu COVID-19 ve výši 45 mil..EUR, a další drobnější úpravy rozpočtu. Celkové navýšení rozpočtu představuje prostředky ve výši 567,4 mil. EUR v závazcích a prostředky ve výši 77,4 mil. EUR v platbách.

Prostředky pro Řecko ve výši 350 mil. EUR v závazcích jsou plánovány v rozdělení 280 mil. EUR pro Azylový migrační a integrační fond (AMIF), 50 mil. EUR pro Fond pro vnitřní bezpečnost (ISF), 10 mil EUR pro Frontex, 10 mil. EUR pro EASO. 20 mil EUR v platbách je určeno po 10 mil EUR pro Frontex a EASO.

Navýšení prostředků pro zamezení šíření nákazy COVID-19 je plánováno ve výši 128,6 mil. EUR v závazcích, z toho 125 mil. EUR pro Mechanismus civilní ochrany – (UCPM) a 3,6 mil. EUR Evropskému středisku pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC). 10 mil. EUR bude realokováno

v rámci UCPM a prostředky na ECDC budou získány redeploymentem, čisté navýšení pro UCPM tak bude činit 115 mil. EUR. V rámci UCPM budou prostřednictvím nástroje RescEU podpořeny členské státy při nákupu potřebného vybavení pomocí společných výběrových řízení. RescEU poskytne granty se spolufinancováním EU ve výši 100 %. Dále budou podpořeny zdravotní protiopatření a vybavení. V rámci mezinárodní spolupráce dále RescEU podpoří dopravní granty na repatriaci občanů EU zpět do vlasti. Prostředky ECDC pomůžou navýšit kapacity ECDC vč. smluvních agentů k lepšímu řízení krize (strategie, poradenství pro nemocnice, expertiza při reakci na krizi).

Prostředky na podporu Albánie, zasažené zemětřesením v listopadu 2019, jsou navrhovány v závazcích ve výši 100 mil. EUR a 15 mil. EUR v platbách (zbývající část plateb bude rozpočtována v roce 2020). Pomoc EU byla přislíbena na dárcovské konferenci v Bruselu dne 27. února 2020. Ostatní úpravy se pak týkají Úřadu veřejného žalobce (EPPO), kde je navrhováno navýšení prostředků v závacích a platbách ve výši 3,3 mil. EUR na navýšení počtu míst o 18 (původně plánované v rozpočtu na r. 2021), dále Evropského účetního dvora (EÚD), kde je navrhováno snížení prostředků ve výši 900 tis. EUR, které byly původně rozpočtovány na pokrytí auditu agentur, nakonec ale bylo rozhodnuto o pokračování současného systému, kdy si agentury platí své audity samy; a poslední úprava se týká kanceláře Evropského ombudsmana, kde jsou navrženy převody v rámci již vyčleněných prostředků (změna postů).

Zdroje financování pro opravný rozpočet DAB 1/2020 budou vyčleněny částečně v rámci Headingu 3 Bezpečnost a občanství, kde je plánováno navýšení prostředků na závazky ve výši 423,3 mil. EUR (350 mil. EUR na migrační situaci v Řecku bude financováno z Globálního marginu pro závazky a 73,3 mil. EUR proti šíření nákazy COVID-19 a dodatečné prostředky pro EPPO pomocí Nástroje flexibility). V rámci Headingu 4 Globální Evropa je pak plánované navýšení prostředků v závazcích ve výši 145 mil. EUR (100 mil. EUR na podporu Albánie a 45 mil. EUR na repatriační lety v kontextu boje proti šíření nákazy COVID-19 pro UCPM) navrženo financovat z dostupného marginu Headingu 4 (celkem k dispozici 248,4 mil. EUR).

- **Návrh Rozhodnutí EP a Rady na změnu Rozhodnutí (EU) č. 2020/265 týkající se úpravy částek mobilizovaných z Nástroje flexibility v roce 2020 za účelem poskytnutí prostředků na opatření v oblasti migračních toků a bezpečnostních hrozeb, na okamžitá opatření v kontextu rozšíření nemoci COVID-19 a posílení úřadu EPPO**

V souvislosti s DAB 1 (viz výše) připravila Komise pro jednání CRPII dne 8. 4. návrh Rozhodnutí EP a Rady na změnu Rozhodnutí (EU) č. 2020/265 týkající se úpravy částek mobilizovaných z Nástroje flexibility v roce 2020 za účelem poskytnutí prostředků na opatření v oblasti migračních toků a bezpečnostních hrozeb, na okamžitá opatření v kontextu rozšíření nemoci COVID-19 a posílení úřadu EPPO. Prostředky ve výši 73,3 mil. EUR, které již nemohou být získány v rámci DAB 1 (využití Globálního marginu pro závazky), navrhuje Komise získat pomocí Nástroje flexibility. Rozhodnutí (EU) č. 2020/265, kterým by se Nástroj flexibility mobilizoval ve výši 778,1 mil. EUR v závazcích v roce 2020, se tak navrhuje pozměnit a využití Nástroje flexibility v roce 2020 navýšit o 73,3 mil. EUR v závazcích, tj. celkem na 851,4 mil. EUR v závazcích Headingu 3. Příslušné platby by proběhly v roce 2020 ve výši 450,7 mil. EUR, v roce 2021 ve výši 342,2 mil. EUR, v roce 2022 ve výši 42,4 mil. EUR a v roce 2023 ve výši 16,1 mil. EUR.

Dne **2. dubna 2020 zveřejnila Evropská komise (druhý) balík opatření v reakci na pandemii COVID-19**

, s cílem **podpořit členské státy a jejich zdravotní systémy i reakcí na úrovni EU a prostřednictvím jejího rozpočtu,** který **představila členským státům na jednání Coreperu II dne 3. dubna 2020**. Tímto balíkem EK navazuje na opatření představená 13. února 2020[1] s cílem *„využít každého dostupného eura – všemi dostupnými způsoby – k záchraně životů a ochraně živobytí“*. Navrhuje tak zejména vytvoření nového nástroje, který má pomoci zachovat příjmy a předcházet nezaměstnanosti (SURE – 100 mld. EUR prostřednictvím záruk), umožnění maximálně flexibilního využití fondů kohezní politiky a v neposlední řadě využití všech dostupných finančních prostředků v rozpočtu na r. 2020 v rámci **Nástroje na pomoc při mimořádných událostech**. Rozpočtový výbor dne 6. dubna 2020 podrobně projedná rozpočtové aspekty návrhu na aktivaci Nástroje na pomoc při mimořádných událostech.

Rozhodnutí Rady o aktivaci ESI jako odpověď na rozšíření nemoci COVID-19

Komise navrhuje opětovně aktivovat a novelizovat **Nástroj na pomoc při mimořádných událostech (ESI)**, který byl původně vytvořen v březnu 2016 (nařízení Rady 369/2016) na řešení masivního přílivu uprchlíků do Řecka. Byl navržen jako obecný nástroj k řešení krizí v EU a je možné jej aktivovat ve výjimečných situacích vyžadujících humanitární pomoc. Komise navrhuje vybavit ESI **zdroji ve výši 2 700 mil. EUR v závazcích a 1 380 mil. EUR v platbách**. Podpora bude poskytována např. na rychlejší koordinaci a distribuci zdravotnického vybavení, zvyšování výrobních kapacit pro výrobu zdravotnických potřeb a materiálu, zvyšování kapacity lékařských zařízení, vývoj testovacích sad apod.

Komise dále navrhuje další posílení **Mechanismu civilní ochrany (UCPM)**, jehož cílem je rozšířit skladové zásoby rescEU o potřebné vybavení (včetně léčiv, zdravotnického vybavení, ochranných prostředků a laboratorních potřeb). Nad rámec již poskytnutých zdrojů z rozpočtu 2020 a navýšení schvalovaného v rámci opravného rozpočtu DAB 1 (70 mil. EUR v závazcích a 40 mil. EUR v platbách) tak Komise navrhuje další navýšení zdrojů na rok 2020 **o 300 mil. EUR v závazcích a 150 mil. EUR v platbách** (což odpovídá 10% celkového navrhovaného rozpočtu ESI na opatření v rámci UCPM/RescEU).

Technická úprava VFR 2014-2020 – V rámci technické úpravy VFR 2014-2020 Komise každý rok počítá dostupný Globální margin pro závazky (GMC) a dostupnou výši Zvláštních nástrojů. Pro rok 2020 je dostupná výše GMC na úrovni 2 392,4 mil. EUR v cenách r. 2020 (1 316,9 mil. EUR na základě čerpání marginů v roce 2019 a 1 075,5 mil. EUR nevyužitého GMC z roku 2018). Komise navrhuje jeho využití na financování DAB 2 (viz níže) ve výši 2 042,4 mil. EUR, zbývajících 350 mil. EUR bude vyčerpáno v rámci DAB 1. Zároveň Komise navrhuje pozměnit nařízení o VFR 2014-2020 č. 1311/2013

Návrh na změnu nařízení o VFR 2014-2020 – Ke změně Nařízení Rady (EU, Euratom) č. 1311/2013 dochází ve čl. 3 odst. 2, ve kterém je uvedeno, že prostředky na závazky mohou být zapsány do rozpočtu nad stropy příslušných okruhů stanovených ve víceletém finančním rámci, pokud je nezbytné využít prostředky z uvedených rezerv. Komise navrhuje odstranit z tohoto článku odkazy na „mládež a zaměstnanost“ a „na opatření v oblasti migrace a bezpečnosti“. Komise tak navrhuje změnit účel, pro který lze použít dostupné prostředky v rámci Globálního marginu pro závazky.

Druhá změna se týká článku 14 nařízení o VFR, kde z jeho názvu i odstavce 1 mají být rovněž vypuštěny části odkazující na „růst a zaměstnanost, zejména zaměstnanost mladých lidí, a na opatření v oblasti migrace a bezpečnosti“. Název článku 14 se tak změní na „Celkové rozpětí pro závazky“. Odst. 1 bude znít: „Rozpětí pod stropy, které víceletý finanční rámec stanoví u

prostředků na závazky, představuje celkové rozpětí (Globální margin) víceletého finančního rámce pro závazky, jež má být k dispozici nad rámec stropů stanovených ve víceletém finančním rámci pro roky 2016 až 2020“, tj. bez uvedeného dalšího určení.

Návrh opravného rozpočtu (DAB) č. 2/2020: reaktivace ESI za účelem boje s nemocí COVID-19

Účelem Návrhu opravného rozpočtu (DAB) č. 2 na rok 2020 je poskytnout **3 000 mil. EUR v závazcích a 1 530 mil. EUR v platbách** v rámci headingu 3 Bezpečnost a občanství na financování opatření spojených s řešením následků rozšíření onemocnění COVID-19. O tyto prostředky se tak navýší rozpočet EU na r. 2020. Mimořádná pomoc bude členským státům poskytnuta díky aktivování **Nástroje na pomoc při mimořádných událostech** (ESI) a dále rozpočtově posílen bude též **Mechanismus civilní ochrany Unie (UCPM),** v rámci kterého byla vytvořena rezerva kapacit pro odezvu na katastrofy s dalekosáhlým dopadem (RescEU), jež má být ČS k dispozici v případě přetížení jejich národních kapacit (Rozhodnutí Rady a EP č. 2019/420). Tato rezerva RescEU má, kromě již existujících kapacit pro hašení lesních požárů, sestávat z kapacit pro leteckou zdravotní evakuaci, kapacit pro zdravotnický záchranný tým a kapacit pro vytváření zdravotnických zásob (Prováděcí Rozhodnutí Komise (EU) 2020/452).

Vzhledem k tomu, že Komise nevidí v headingu 3 prostor pro další přesuny a k dispozici zde není ani margin (rozpětí), navrhuje Komise na financování výše uvedených opatření uvolnit následující zvláštní nástroje v celkové výši **3 000 mil. EUR v závazcích** a tím využít téměř veškerou dostupnou flexibilitu v rozpočtu na rok 2020:

- Zbývající **Globální margin pro závazky** (GMC) ve výši 2 042,4 mil. EUR. Paralelně s opravným rozpočtem DAB 2 se proto navrhuje změna nařízení o Víceletém finančním rámci, která odstraní omezení v oblasti působnosti tohoto nástroje (tj. jeho stávající omezení jen na závazky pro růst a zaměstnanost, zejména mladých, a na opatření v oblasti migrace a bezpečnosti);
- **Nástroj flexibility** ve výši 243,0 mil. EUR;

- **Margin pro nepředvídané události** (Kontingenční margin – CM) pro zbývající potřebné prostředky (714,6 mil. EUR) s jeho odpovídajícím započtením (offsetingem) oproti marginu dostupnému v roce 2020 v rámci headingu 5 Administrativa.

Rozhodnutí o úpravě částek mobilizovaných z Nástroje flexibility v roce 2020

Pro rok 2020 je v Nástroji flexibility nyní k dispozici 316,3 mil. EUR v závazcích. Komise navrhuje využít celou dostupnou částku 316,3 mil. EUR, z toho částka 73,3 mil. EUR již byla součástí DAB 1 a nově v rámci DAB 2 je tato **částka navýšena o 243 mil. EUR**. Za tímto účelem Komise vydala pozměněný návrh Rozhodnutí EP a Rady na změnu Rozhodnutí (EU) č. 2020/265 týkající se úpravy částek mobilizovaných z Nástroje flexibility v roce 2020.

Celkové využití Nástroje flexibility by v roce 2020 činilo 1 094,4 mil. EUR (778,1 mil EUR schválených v dohodě o rozpočtu na rok 2020 a dodatečných 316,3 mil. EUR). Příslušné platby by proběhly v roce 2020 ve výši 574,6 mil. EUR, v roce 2021 ve výši 413,7 mil. EUR, v roce 2022 ve výši 66,2 mil. EUR a v roce 2023 ve výši 39,9 mil. EUR.

Rozhodnutí mobilizovat Kontingenční margin v roce 2020

Pro rok 2020 je k dispozici Kontingenční margin, odpovídající 0,03 % HND EU, ve výši 5 096,8 mil. EUR, z toho 252 mil. EUR bude dáno ke kompenzaci dřívějšího čerpání CM. Pro další čerpání tak zbývá 4 844,8 mil. EUR. Komise navrhuje v rámci DAB 2 využít **714,6 mil. EUR v závazcích**, které bude kompenzováno snížením marginu Headingu 5 v roce 2020. Za tímto účelem Komise připravila návrh Rozhodnutí EP a Rady o mobilizaci Kontingenční rezervy (marginu) v roce 2020.

ČESKÁ REPUBLIKA

Přehled podpor a úlev pro podnikatele a zaměstnance je k dispozici na webových stránkách Úřadu vlády ČR: https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/podpora-a-ulevy-pro-podnikatele-a-zamestnance-180601/

BELGIE

Federální vláda, stejně tak jako vlády regionální, schvalují opatření, která by měla ulevit podnikům v souvislosti s restrikcemi a šířením koronaviru COVID-19. Uvolnily tak množství peněz (valonská vláda 350 mil., vlámská 150 mil. a bruselská 110 mil. EUR) a schválily řadu úlev pro malé a střední podniky, OSVČ i přímé platby, záruky či prémie.

Ekonomická opatření federální vlády pro firmy a OSVČ

- Opatření schválila Rada ministrů již 6. března 2020. Těchto deset opatření by mělo ulehčit situaci v důsledku krize jak firmám, tak OSVČ: dočasná nezaměstnanost z důvodu vyšší moci (zaměstnanec dostává 65 % svého stanoveného platu; s limitem 2 754,76 EUR měsíčně; srážková daň ve výši 26,75 %); dočasná nezaměstnanost z ekonomických důvodů; platební plán příspěvků zaměstnavatele na sociální zabezpečení; plán platby DPH; platební plán pro srážkovou daň; platební plán daně z příjmu fyzických a právnických osob; snížení zálohy pro OSVČ; odložení, nebo osvobození od placení příspěvků na sociální zabezpečení OSVČ; získání náhradního příjmu pro OSVČ (překlenovací právo); pružnost při provádění federálních veřejných zakázek.
- Hlavním cílem těchto opatření je na jedné straně umožnit společnostem postiženým koronavirem na ekonomické úrovni, aby mohly využít formu dočasné nezaměstnanosti z důvodu vyšší moci, a na straně druhé stanovit ochranná opatření pro OSVČ. Jedním z opatření je zvýšení dočasných dávek v nezaměstnanosti z důvodu vyšší moci nebo dočasného nedostatku práce. Do 30. června 2020 se plánuje

zvýšení těchto částek z 65 % na 70 % průměrného stanoveného platu. Tato opatření budou v případě potřeby vládou průběžně vyhodnocována, aby mohla být případně posílena.

- Ministryně práce Nathalie Muylle konstatovala, že v důsledku zavírání některých firem a možnosti využití opatření dočasné nezaměstnanosti z důvodu vyšší moci skončí přibližně 1 milion Belgičanů v dočasné nezaměstnanosti. Momentálně je v této situaci již více než 500 000 Belgičanů. Podle Bruselské obchodní komory je v metropolitní oblasti ohroženo okolo 300 000 pracovních míst (42 %).

Možnost odložit splácení hypotéky do 30. září

- Ministr financí Alexander De Croo oznámil, že majitelé domů, kteří mají finanční potíže v důsledku pandemie koronaviru a opatřením proti němu, mají možnost odložit splácení své hypotéky do 30. září. Stejné odložení se otevírá společnostem a OSVČ, které mají k splácení jiné typy půjček. Opatření je součástí balíčku sestaveného federální vládou společně s národní bankou a regulátorem finančního průmyslu Febelfin.
- Klient, tedy nemusí platit žádný zvláštní úrok. Tato opatření se však vztahují pouze na osoby, které mají finanční potíže, a to například pokud majitel domu nebyl schopen pracovat nebo podnikat z důvodu vynuceného uzavření podniku nebo firmy klienta. Rodiny, které mohou vykazovat podobný finanční dopad koronavirové krize, jako například dočasná nezaměstnanost, mohou požádat o stejnou výjimku.
- Vláda současně spolupracuje s finančním sektorem na vytvoření systému záruk s fondem 50 miliard EUR na pokrytí ztrát vzniklých z budoucích půjček. Fond pokryje všechny nové půjčky společnostem a OSVČ, které budou od této chvíle poskytovány, a které budou poskytnuty na maximálně 12 měsíců. Cílem fondu je umožnit poskytování nových půjček, které mohou být nezbytné pro udržení podniku v obtížích až do zotavení ekonomiky.

Ekonomický balíček podpory na boj proti koronaviru schválený belgickým parlamentem

- Dne 19. března 2020 schválil belgický parlament nouzový rozpočet na příští tři měsíce. Jedná se o rozpočet prozatímních dvanáctin doplněný o 1 miliardu EUR na boj proti koronaviru. Parlament současně schválil zákon, který poskytuje náhradní příjem všem OSVČ, které musely ukončit veškerou činnost, nebo její část kvůli opatřením, která byla vydána za účelem zabránění dalšího šíření koronaviru. Překlenovací právo pro OSVČ zahrnuje měsíční náhradní příjem ve výši 1 291, 69 EUR (1 614, 10 EUR s rodinnými výdaji).

Dvouměsíční prodloužení platby DPH

- Místopředseda vlády a ministr financí Alexander De Croo (Open VLD) pověřil Ministerstvo financí, aby byl umožněn další odklad plateb. To znamená přímý nárazník ve výši 4,5 miliard EUR pro společnosti a OSVČ. Současně je také rodinám umožněno dvouměsíční prodloužení platby srážkové daně a daně z příjmu fyzických osob.

Pomoc valonské vlády podnikům a OSVČ

- Valonský parlament schválil na plenárním zasedání dva zákony, které udělují zvláštní pravomoci regionální vládě k řešení koronavirové krize a jejich důsledků. Zvláštní pravomoci jsou platné tři měsíce a lze je jednou prodloužit.
- Valonský premiér Elio Di Rupo oznámil, že bude vytvořena meziresortní rezerva ve výši 100 milionů EUR pro rozpočtovou úpravu, která umožní provádění úkonů souvisejících s plánem přechodu po pominutí koronavirové krize. Vláda rovněž rozhodla o mobilizování finančních nástrojů Sowalfin, Sogepa a Sriw. Plánem vlády je zasahovat ve formě záruk u bank či půjček až do výše 200 000 EUR.
- Valonská vláda se rozhodla odškodnit podniky zasažené opatřeními v době koronavirové krize. Všechny sektory a činnosti, které byly pozastaveny, popřípadě události, které byly zrušeny, obdrží kompenzaci ve výši 5 000 EUR, která vyrovná dopady krize. Danými sektory, kterým bude podaná pomocná ruka, jsou především hotely, penziony, restaurace, kavárny, bary, cestovní agentury, maloobchodníci a poskytovatelé služeb (např. kosmetičky).
- Všechny tyto skupiny představují dohromady přibližně 48 980 potenciálních příjemců. Podniky, jímž byla zamezena činnost, jako například holičství, obdrží kompenzaci 2 500 EUR. Velikost této skupiny je odhadována na 6 015 příjemců. Valonský ministr hospodářství Willy Borsus uvedl, že ke správě těchto 50 000 složek bude nejpozději do 27. března 2020 vytvořena platforma pro podávání žádostí.

Pomoc vlámské vlády podnikům a OSVČ

- Vlámská vláda přijímá rovněž řadu opatření na podporu podnikům zasaženým krizí. Všechny náklady v současné době představují pro vládu 140 až 150 milionů EUR. Současně vláda zaručuje bankám krizovou záruku ve výši 100 milionů EUR na splácení půjček od společností a OSVČ.
- Podnikům v potravinářském a hotelovém průmyslu, které musely být zcela uzavřeny, bude poskytnuta jednorázová prémie ve výši 4 000 EUR a krizová záruka. U obchodů,

které zavírají o víkendu, je to přibližně 2 000 EUR. Pokud uzavření bude trvat déle než následující tři týdny, bude se připočítávat jednorázová částka 160 EUR za den uzavření. Vlámský premiér Jan Jambon současně všechny vyzval, aby projevili solidaritu a nepožadovali vrácení peněz za zrušené události.

- Některé rodiny budou mít kvůli dočasné nezaměstnanosti nižší příjem a z tohoto důvodu se vlámská vláda bude dále domlouvat s bankami na dalších opatřeních, aby se ani tyto rodiny nedostaly do potíží. Placení daně z nemovitosti se posouvá z května na září.
- Ministryně energetiky Zuhal Demir současně konstatovala, že se vlámská vláda rozhodla automaticky poskytnout 202,68 EUR lidem, kteří jsou dočasně nezaměstnaní, aby mohli měsíčně platit své účty za vodu a energii. Tato částka tvoří průměrné vyúčtování vody a energie ve všech vlámských domácnostech. Záměrem je automatická a přímá platba od vlámské vlády na účet zaměstnance. I v situaci, kdy je v domácnosti dočasně nezaměstnaných více rodinných příslušníků, obdrží tuto částku každý zaměstnanec.
- Vlámská vláda rozhodla o kompenzační prémii ve výši 3 000 EUR pro společnosti, které nemusely z důvodu koronavirové krize zavřít, ale utrpěly ztrátu minimálně 60 % obratu. Zároveň vlámská vláda zvyšuje záruční kapacitu pro podnikatelské úvěry velkým společnostem z 1,5 na 3 miliardy EUR.

Pomoc bruselské vlády podnikům a OSVČ

- Bruselská vláda oficiálně požádala o zvláštní pravomoci a uvolnila 110 mil. EUR na podporu ekonomického sektoru hlavního města. Premiér bruselské vlády Rudi Vervoort oznámil, že všem podnikům postiženým nouzovými opatřeními bude udělena jednorázová prémie. Bruselský region se rovněž v první polovině roku 2020 vzdá městské daně. Budou silně podporovány firmy poskytováním veřejných záruk na bankovní půjčky ve výši 20 mil.

- Vláda se rovněž rozhodla vytvořit delegovanou misi Finance&Invest.brussels, která bude řešit zejména možnost půjček se sníženou sazbou klíčovým dodavatelům a provozovnám zaměstnávajícím více než 50 osob v potravinářském a hotelovém sektoru. Současně vláda vyzvala všechny veřejné orgány, subjekty veřejného zájmu a komuny, aby přijaly solidární opatření v rámci dotčených obchodníků, a to zejména formou odložení nájemného. Nemohou však být přijata žádná opatření na snížení či pozastavení platby daně z nemovitosti, jelikož by to mělo značný dopad na bruselský rozpočet (mnohem více než v jiných regionech).

BULHARSKO

- **Zásobování –** Obchodní řetězce se postavily proti 20. 3. v parlamentu odhlasovanému zastropování ceny zboží a služeb během nouzového stavu. Poslanci navrhli toto opatření ve snaze zabránit spekulaci, a tudíž neproběhlo standardní podrobné posuzování. Podle návrhu mají „všechny hospodářské subjekty povinnost poskytovat obyvatelstvu své služby a zboží za ceny, jež se rovnají průměrným cenám tohoto zboží a služeb za poslední trimestr předcházející vyhlášení nouzového stavu“. Právnickým osobám, jež by nařízení porušily, hrozí pokuta ve výši 5 % obratu za minulý rok, u fyzických osob by pokuta činila mezi 20 až 100 tis. BGN. Podle Sdružení moderního obchodu se jedná o chybný krok a opatření, jež vrací stav od tržní k centralizované ekonomice a může vést k deficitu zboží i služeb, chaosu, korupci, bankrotům, spekulaci a růstu šedé ekonomiky.
- Státní opatření na pomoc podnikatelům postiženým omezeními spojenými s koronavirem budou spuštěna na začátku dubna. Stát uhradí 60 % výplat pracovníků v postižených firmách. Ve vyhlášce ministerstva jsou uvedeny sektory, jichž se pomoc bude týkat – maloobchod, suchozemská doprava, letecká doprava, osobní doprava, ubytovací zařízení, restaurace a podniky rychlého občerstvení, turistické agentury,

předškolní vzdělávání, umělecká a tvůrčí činnost, sportovní aktivity spojené se zábavou. Toto opatření vyjde na 1-1,5 mld. BGN. Ostatní firmy mohou požádat o podporu, pokud prokážou, že jejich příjmy z prodeje klesly min. o 20 %. Podpora se bude vztahovat i na firmy vytvořené po březnu 2020, podle ministryně dokonce i člověk, který začal pracovat kupř. 12. března, bude mít nárok na pomoc. Výjimka z tohoto opatření se týká zemědělství, lesnictví a rybolovu, které budou moci žádat o pomoc jinou cestou. Opatření se netýká ani finančních a pojišťovacích služeb, rovněž pro startupy budou připraveny jiné instrumenty, díky nimž budou moci rozšířit přípustné formy investic. Stát bude kontrolovat žádosti i čerpání a sankcionovat porušování. Zaměstnavatel, který neuhradí zaměstnancům 40 % mzdy, bude muset vrátit i poskytnutých 60 % od státu. Nově registrovaní nezaměstnaní, kteří nemají pojistku proti nezaměstnanosti, budou moci požádat o bezúročnou půjčku do 1 500 BGN. Žádosti by se měly podávat na úřadech práce a rozhodnutí bude učiněno do 7 dnů. Prostředky bude vyplácet Národní pojišťovací institut.

DÁNSKO

- Dánsko usiluje o zachování otevřeného obchodu a to, aby přijatá dočasná opatření na hranicích nebyla příčinou zpoždění exportu či importu zboží a služeb (na vybraných hraničních přechodech s Německem jsou **pro dopravu zboží oběma směry vytvořeny „fast tracks“**, aby kamiony neuvízly v kolonách vozidel, jež by bez tohoto opatření vznikaly před hraniční kontrolou).
- Vláda zahájila implementaci celé řady opatření ke zmírnění dopadů pandemie na ekonomiku – opatření jsou zaměřena na daňové úlevy a kompenzace ztrát, prevenci propouštění zaměstnanců či na pomoc malým a středním podnikům a živnostníkům.

Odložení platby daní a kompenzace za zrušené akce: První balíček opatření na pomoc dánské podnikatelské sféře byl schválen 10. března. Vláda přijala celkem tři iniciativy, aby zmírnila

negativní dopady pandemie koronaviru zj. na velké dánské společnosti.

- Odložení platby daní – DPH, daně z příjmu (tzv. A-skat) a příspěvku na podporu pracovního trhu (arbejdsmarkedsbidrag). Platba je **odložena o čtyři měsíce**; hlavním cílem je pomoci firmám při potížích s likviditou.
- Kompenzace za zrušené akce (sportovní, kulturní a jiné) – na kompenzace mají nárok organizátoři akcí s účastí nad 1000 osob, které byly v březnu zrušeny či odloženy (: *to se dotklo např. populárního kodaňského veletrhu Bike Show, kde měla mít stánek agentura CzechTourism spolu se třemi partnery z ČR*), respektive organizátoři akcí s účastí méně než 1000 osob, jež ale byly zaměřeny na osoby mimořádně zranitelné nákazou koronavirem (např. nemocné či seniory).
- Zřízení zvláštní *task force* – vláda ve spolupráci s podnikatelskou sférou (s Konfederací dánského průmyslu, Dánskou obchodní komorou a Dánskou odborovou konfederací) jedná o dalších možných dočasných opatřeních na pomoc firmám. V čele *task force* stojí ministr průmyslu Simon Kollerup, skupina se zaměří v první řadě na odvětví dopravy, turismu a zábavního průmyslu.

Finanční objem tohoto balíčku dosáhne až 125 mld. DKK (cca 457 mld. CZK) a jedná se o zdroje, jež v tomto období navíc zůstanou v oběhu. Finální dopad na příjmovou stránku státního rozpočtu nebude ovšem nijak závratný, neboť finance (příjmy z daní) tak jako tak poputují do státní pokladny, pouze o 4 měsíce později.

Ministr průmyslu zároveň vyzval finanční sektor, aby byl shovívavý k firmám, potýkajícím se v tomto období s nedostatkem likvidity, a netrval striktně na termínech ve vztahu ke splátkám a půjčkám. Banky se ovšem samy potýkají s problémy, zejména s poklesem hodnoty akcií, a budou proto po vládě též požadovat úlevy či kompenzace.

Změna pravidel pro pobírání nemocenské – návrh zákona novelizuje zákon o příspěvku v nemoci (sygedagpenge), přičemž změny se týkají výhradně jen následků nemoci covid-19. Osoby

samostatně výdělečně činné, které plní veškeré právní povinnosti, mají nárok na příspěvek v nemoci od příslušné místní samosprávy/komuny první dva týdny nemoci. Pokud by ani po této lhůtě nebyl práceschopný a podle doporučení zdravotnických úřadů měl i nadále zůstat doma, bude mu komuna vyplácet příspěvek dále. Zaměstnavatel má právo žádat kompenzaci od komuny v prvních 30 dnech nepřítomnosti zaměstnance na pracovišti z důvodu spojeného s covid-19. Zaměstnanec, který nebyl schopný vykonávat svou práci z důvodu covid-19 a nařízení zdravotnických úřadů, má právo na ušlou mzdu formou kompenzace od komuny. Tzv. „sunset clause“, neboli termín, dokdy bude opatření v platnosti, pakliže nebude prodlouženo nebo nahrazeno jiným zákonným opatřením, byla stanovena na 1. 1. 2021.

Balíček pomoci firmám – opatření proti propouštění – tato opatření budou platná s retrospektivní účinností od 9. března, a to až do 9. června 2020 a mají zajistit přežití firem, které se kvůli epidemii koronaviru dostaly do problémů, a také to, že zaměstnanci těchto firem obdrží svoji mzdu. Státní pokladnu vyjdou podle odhadů na 2,6 mld. DKK (cca 9,4 mld. CZK).

- Stát poskytne kompenzaci ve výši 75-90 % mzdy za ty zaměstnance, kteří by museli být posláni domů v důsledku ekonomického propadu firmy způsobeného epidemií koronaviru. Zbývající část mzdy musí být uhrazena zaměstnavatelem.
- Pro zaměstnance v běžném pracovním poměru je stanovena hranice pro kompenzaci mzdy 23 tis. DKK, zatímco pro zaměstnance placené na základě hodinové sazby je to 26 tis. DKK. Na posledně jmenované se vztahuje kompenzace do výše 90 % mzdy. Dne 31.3. vláda schválila navýšení stropu u kompenzací mezd na 30 tis. DKK.
- Opatření se týkají firem, které by jinak propustily minimálně 30 %, respektive 50 zaměstnanců.
- Tyto firmy musí i nadále vyplácet zaměstnancům plnou mzdu v průběhu platnosti dohody a zároveň se musí zavázat, že nepropustí žádné zaměstnance z ekonomických důvodů, zatímco pobírají kompenzace od státu.
- Zaměstnanci se musí na oplátku vzdát 5 dní ze své dovolené, nebo nepobírat 5 dní

plat, pokud chtějí pobírat kompenzaci mzdy.

Pomoc malým a středním podnikům – odložení platby DPH a daně z příjmu (tzv. B-skat, tuto daň platí i živnostníci). Podle ministerstva pro daňové záležitosti navýší tato opatření likviditu až o 40 mld. DKK (cca 146 mld. CZK). Existoval silný politický tlak na vládu, aby byla přijata i opatření na pomoc SME poté, co byl v předcházejícím týdnu již přijat balíček pomoci, ze kterého ve větší míře profitují velké společnosti.

Dne 18. března byl představen další balíčku opatření dánské vlády na podporu ekonomiky, konkrétně živnostníků a malých firem v celkové hodnotě **až 40 mld. DKK** (cca 145 mld. CZK).

- Osobám samostatně výdělečně činným, které by v důsledku pandemie koronaviru ztratily minimálně 30 % svých příjmů, poskytne vláda **kompenzaci ve výši 75 % ze ztraceného příjmu**, maximálně však 23 tis. DKK měsíčně. Toto opatření se týká živnostníků a malých firem (do 10 zaměstnanců) a je platné v období od 9. března do 9. června letošního roku.

- Vláda dále poskytne finanční **podporu na pokrytí až 80 % fixních nákladů** (nájemné, elektřina atp.) malých firem. Pomoc získají např. restaurace a další firmy/živnosti, které byly krizí zasaženy obzvláště. Podmínkou je pokles jejich příjmů minimálně o 40 %. **Společnostem, které musely být v důsledku vládního nařízení zcela uzavřeny, bude poskytnuta kompenzace za fixní náklady ve výši 100 % za dané období.**
- SME dále získají **snadnější přístup k exportním úvěrům**, které budou moci čerpat prostřednictvím Dánské exportní úvěrové agentury (Danmarks Eksportkredit, EKF).
- **Hranice pro státem garantované úvěrové programy pro SME bude zvýšena**.
- Vládní zakázky mají podporovat SME, ty pak mohou být např. osvobozeny od plnění některých pravidel. Vláda zahájí dialog se Sdružením místních samospráv/komun (Kommunernes Landsforening) a Sdružením dánských regionů (Danske Regioner), aby obdobná opatření byla přijata i na úrovni komun a regionů.

- **Cestovní záruční fond** (Rejsegarantifonden) **bude posílen státní zárukou ve výši 1,5 mld. DKK** (cca 5,55 mld. CZK) za účelem podpory cestovních kanceláří. Současně bude rozšířen účel fondu tak, aby kompenzoval zrušené cesty.
- **Snadnější přístup k dávkám v nezaměstnanosti a nemocenské** v období od 9. března do 9. června 2020. Osobám pobírajícím dávky v nezaměstnanosti nebude toto období započítáváno (v *Dánsku je nárok na dávky v nezaměstnanosti max. 2 roky*). Osoby, které již své dávky v nezaměstnanosti vyčerpaly, se budou na toto období moci opět přihlásit k jejich pobírání. Osoby pobírající nemocenskou si mohou nárok na její pobírání prodloužit o 3 měsíce.
- Lepší úvěrové příležitosti pro studenty, kterým hrozí ztráta zaměstnání. Studenti středních škol získají právo na studentské půjčky (tzv. SU) navíc, a to až do výše 6 388 DKK měsíčně.

Současně byla přijata řada **opatření, jež mají bankám v blízké budoucnosti zabránit ve výrazném zpřísňování úvěrových podmínek**. Došlo proto k **uvolnění proticyklické kapitálové rezervy**, což bankám poskytuje větší prostor pro to, aby byly schopny odolat ztrátám bez toho, že by musely omezovat úvěry. Vedle toho se zavádějí dva systémy, které bankám poskytují **záruky do výše 70 % úvěrů poskytnutých malým a středním podnikům** s provozní ztrátou více než 50 % (státní záruka pro SME) nebo s poklesem obratu ve výši 50 % (tržní systém záruk pro velké společnosti).

Dne 26.3 byla představena nová opatření na podporu ekonomiky a záchranu pracovních míst. Obce (komuny) a regiony mohou uspíšit veřejné investice, čímž dají ekonomice tolik potřebný impuls. V případě komun se jedná se o částku ve výši 2,5 mld. DKK (cca 9,2 mld. CZK). Komuny i regiony budou zároveň v roce 2020 osvobozeny od povinnosti dodržovat kapitálové výdajové stropy (např. na renovace, novou výstavbu atp.). Konkrétně budou komuny moci uspíšit platby v hodnotě 5 mld. DKK (cca 18,3 mld. CZK) a regiony platby ve výši 1,5 mld. DKK (cca 5,5 mld. CZK).

ESTONSKO

Dne 20.3. rozhodla vláda o balíčku pomoci ve výši 2 mld. EUR včetně úhrady 70 % průměrné hrubé mzdy zaměstnancům (max. 1.000 EUR) pro březen-duben, pokud zaměstnavatel splní dvě ze tří podmínek: pokles obratu meziročně min. o 30 %, není práce pro min. 30 % zaměstnanců, platy jim klesly min. o 30 %. Během března-dubna jsou hrazeny první tři dny pracovní neschopnosti a organizátorům kulturních a sportovních akcí přímé náklady až do výše 3 mil. EUR.

FINSKO

Záchranný balíček pro ekonomiku

- **Všechna ve FI přijatá opatření** k zajištění finanční pomoci podnikům dosahují hodnoty **50 mld. EUR**.
- K 20. 3. vláda uvolnila druhý **záchranný balíček pro ekonomiku**, který v součtu s předchozím balíčkem dohromady činí **15 mld. EUR**. Z tohoto balíčku jsou rozděleny prostředky mezi několik institucí podporujících konkrétní skupiny podnikatelů, jmenovitě např. státem vlastněná finanční společnost Finnvera Oy, Státní penzijní fond (VER) nakupující firemní dluhopisy či agentura Business Finland. K poskytnutí druhého záchranného balíčku si musela FI vláda půjčit dodatečné finanční prostředky.
- Dalším opatřením je **navýšení státního rozpočtu** pro rok 2020 o téměř **400 mil. EUR (cca 0.17 % HDP, 2019)**. Z této částky je 200 mil. EUR vyčleněno na výdaje do zdravotnictví a sociálních služeb a zbylých 200 mil. eur na odvrácení tlaku akutní potřeby podnikového financování.
- **Finská centrální banka** přišla s krizovým úvěrovým programem o počátečním objemu **500 mil. EUR** (s maximálním navýšením do výše jedné mld. EUR). Prostřednictvím tohoto programu získají komerční banky a další finanční instituce prostředky na

následné poskytování úvěrů podnikům a domácnostem. Toto opatření především umožní centrální bance nakupovat domácí firemní dluhopisy.

Opatření pro všechny podnikatele

- **Odvody do penzijního připojištění se snižují o 2,6 %**. V platnost toto nařízení vejde v co nejdříve možném termínu s plánovaným trváním do konce roku 2020. Podnikům má tento krok ušetřit až 910 mil. EUR. Zaměstnanecké penzijní společnosti mohou prodloužit splatnost penzijního připojištění o 3 měsíce (a to jak pro zaměstnance, tak pro podnikatele). Penzijní společnosti nebudou po dobu snížené sazby vyplácet bonusy.
- **Odklad platby daní pro právnické osoby splatných po 1. 3. 2020**. Na základě žádosti je rovněž možné požádat o snížení úroků z plateb.
- Vláda připravila opatření, díky kterému mohou **podnikatelé čerpat podporu v nezaměstnanosti**, a to i přes pokračování ve svých podnikatelských aktivitách (běžně FI podnikatelé nemají možnost čerpat podporu v nezaměstnanosti jinak než po úplném ukončení své podnikatelské činnosti). Výše podpory (tzv. dočasné upravené dávky v nezaměstnanosti) je stanovena na 724 EUR měsíčně (v případě částečného zachování podnikatelova příjmu je adekvátně snížena). Dočasnou upravenou dávku v nezaměstnanosti je aktuálně možné pobírat po dobu 3 měsíců.
- **Opatření pro malé a střední podnikatele**
- **Malé a střední podniky působící zejména ve službách** mají možnost získat peníze skrze **Ely-centra** (regionální úřady státní správy pro hospodářský rozvoj, dopravu a životní prostředí). Ely-centra například nabízejí **podporu ve formě de minimis**, což je veřejná podpora podnikům regulována EU Komisí (ta může mít podobu financování nebo např. daňové úlevy nebo subvence úrokové sazby). Účelem tohoto financování je zmírnit akutní krizi a zabránit plošným bankrotům společností. Ely-centra od vlády také dostala dodatečné finanční prostředky ve výši **50 mil. EUR** na pomoc výše

zmíněné skupině podniků.

- Podniky působící v oblasti **cestovního ruchu, volnočasových aktivit a umění** budou moci získat dodatečné finance přes agenturu **Business Finland**, která disponuje částkou na podporu podniků ve výši **150 mil. EUR**.
- Státem vlastněná finanční společnost **Finnvera** obdržela ze záchranného balíčku **12 mld. EUR** na rychlé **garantování půjček malým a středním podnikům**.
- **Státní záruka a pomoc strategickým podnikům**
- FI vláda poskytne letecké společnosti **Finnair státní záruku ve výši až 600 mil. EUR** pro potřeby financování. Komerční trh s půjčkami a zárukami je v době koronavirové epidemie v nerovnováze a proto společnost Finnair, ve které FI vláda vlastní téměř 56 % akciový podíl, požádala o záruku státní. Lety Finnair jsou pro FI strategicky důležité, a to z pohledu zachování dodávek zboží a provozu osobních a nákladních leteckých linek.
- **Nezaměstnanost**
- V úterý 17. 3. 2020 (již druhý den po vyhlášení nouzového stavu) jednaly firmy o **dočasném propouštění** svých zaměstnanců. Dočasné propouštění se postupně dotkne obchodu, služeb, dopravy i průmyslu. Např. státní železniční společnost VR propustí během letošního roku 6000 zaměstnanců (na dobu max. 90 dní) a společnosti Meyer Turku, Scandic a Stockman dočasně propustí dohromady dalších 4000 zaměstnanců. Také provozovatel turistických ubytovacích zařízení Sokotel dočasně propustí 1048 svých zaměstnanců ve FI. Rovněž letecká společnost Finnair plánuje z důvodu rušení svých letů (až 90 % kapacity) propouštění.
- Jako **alternativa k dočasnému propouštění** se nabízí **čerpání placené dovolené**, tedy zaměstnanec se se svým zaměstnavatelem domluví na čerpání dovolené v době, kdy nemůže z důvodu nouzového stavu vykonávat své zaměstnání.
- **Karenční doba v případě čerpání podpory v nezaměstnanosti se dočasně ruší**. To znamená, že každý nezaměstnaný má okamžitý nárok na čerpání podpory v

nezaměstnanosti na místo běžné praxe tzv. karenční doby bez nároku na tuto podporu. Stát je v tomto ohledu připraven uvolnit 20 mil. eur na podporu zaměstnaneckých fondů, čímž chce urychlit výplatu podpor nezaměstnaným.

- Dočasně propustit je nově možné i zaměstnance s kontraktem na dobu určitou. **Výpovědní lhůta se zkracuje ze 14 na 5 dní**.
- S ohledem na **uzavření finských hranic** (19. 3. – 13. 4. 2020) budou postiženy příhraniční regiony, které jsou závislé na pohybu turistů a souvisejících služeb přes tyto hranice. Například v regionu Jižní Karelie (Etelä-Karjala), rozkládajícím se na jihovýchodní hranici s Ruskem, očekávají za dobu prvního měsíce uzavření hranic pokles obratu společností působících v oblasti cestovního ruchu a služeb až o 22 mil. EUR.

Dne 31.3. schválila vláda nad rámec dosavadních opatření plošné opatření týkající se všech samostatně výdělečných osob:

- OSVČ ve FI budou moci od místních samospráv, pod které spadají jejich podniky/provozovny, získat finanční pomoc ve výši až 2000 eur na pokrytí operačních nákladů. Tato finanční podpora je prostřednictvím místních samospráv pouze distribuována, financována je v plné výši státem (balíček 100 mil. eur). Bližší informace o zahájení přijímání žádostí o podporu včetně souvisejících pokynů budou zveřejněny v co nejbližším možném termínu, maximálně však do dvou týdnů.
- Podporu mohou žádat OSVČ nezávisle na právní formě činnosti a typu financování. Tedy “samopodnikatelé” bez zaměstnanců, včetně tzv. freelancerů. Získání podpory je podmíněno prokázáním výrazného zhoršení finanční situace a snížením obratu v důsledku pandemie koronaviru. Podporu tedy nelze čerpat, pokud bylo podnikání ve finanční tísni či mělo daňové závazky již před vypuknutím pandemie. Podpora pokrývá náklady vzniklé mezi 1. 3. 2020 a 31. 8. 2020. Žádosti o podporu jsou přijímány do konce září 2020.

- OSVČ mohou zároveň žádat o podporu v nezaměstnanosti.

Od 1. 4. je finským společnostem umožněno propouštět ve zkrácené výpovědní lhůtě. Rovněž přibyly důvody k ukončení pracovního poměru během zkušební doby. Nově musí zaměstnavatel informovat své zaměstnance o dočasném propuštění nejpozději 5 dní před (dočasným) ukončením pracovního poměru (původní nařízení ukládalo zaměstnavateli lhůtu 14 dní). Propouštění zaměstnanců se smlouvou na dobu určitou probíhá za stejných podmínek jako u zaměstnanců pracujících na základě smlouvy na dobu neurčitou. Snazší je také propouštění zaměstnanců ve zkušební době, které může být nově odůvodněno zhoršenou výrobní a ekonomickou situací společnosti (doposud bylo možné vypovědět pracovní poměr ve zkušební době pouze z důvodů spojených se "špatným" chováním zaměstnance).

V návaznosti na první vlnu opatření finské vlády na podporu ekonomiky byla schválena **další opatření,** která reagují na doposud chybějící podporu pro OSVČ. Rovněž došlo k navýšení již dříve schválené finanční pomoci pro malé a střední podniky.

Finská vláda schválila záchranný balíček v celkové hodnotě 100 mil. EUR na podporu OSVČ. Čerpat ji bude možné prostřednictvím místních samospráv. Finské OSVČ budou moci od místních samospráv, pod které spadají jejich podniky/provozovny, získat finanční pomoc ve výši až 2.000 EUR na pokrytí operačních nákladů. Zahájení přijímání žádostí o podporu včetně souvisejících pokynů budou zveřejněny v co nejbližším možném termínu, maximálně však do dvou týdnů.

O podporu mohou žádat OSVČ nezávisle na právní formě činnosti a typu financování. Tedy "samopodnikatelé" bez zaměstnanců, včetně tzv. freelancerů. Získání podpory je podmíněno prokázáním výrazného zhoršení finanční situace a snížením obratu v důsledku pandemie koronaviru. Podporu tedy nelze čerpat, pokud bylo podnikání ve finanční tísni či mělo daňové závazky již před vypuknutím pandemie. Podpora pokrývá náklady vzniklé mezi 1. 3. 2020 a 31. 8. 2020. Žádosti o podporu jsou přijímány do konce září 2020.

OSVČ mohou zároveň žádat o podporu v nezaměstnanosti. V tomto případě bude finančně

zohledněno, zdali podnikatel požádal o podporu příslušnou místní správu či nikoliv.

Dále došlo k navýšení podpory pro malé a střední podniky. Celková výše podpory je u jednotlivých orgánů následující:

- **Business Finland – 700 mil. EUR** (podpora pro podniky s 6 – 250 zaměstnanci či pro podniky s více jak 250 zaměstnanci a s obratem menším než 300 mil. EUR ročně)
- **Ely-centra – 300 mil. eur** (podpora podnikům s 1 – 5 zaměstnanci ve všech odvětvích kromě zemědělství, lesnictví a rybářství a zpracování souvisejících produktů)
- **Finnvera – 12 mld. eur** (poskytování záruk na firemní bankovní úvěry).

FRANCIE

Finanční příspěvky

- Posílení podpory částečné nezaměstnanosti pro zachování zaměstnaneckých poměrů.
- Příspěvek 1.500,- EUR pro OSVČ a malé podniky z fondu solidarity.
- Zvýšení letošního limitu na podporu systému sociálního zabezpečení na 70 mld. EUR.
- Prodloužení výplat podpor v nezaměstnanosti osobám, kterým na ně skončil nárok v březnu t.r.

Platební úlevy

- Slevy z přímých daní ve vážných individuálních případech.
- Vynechání poplatků z prodlení při skluzu v plnění veřejných zakázek.
- Zákaz uplatňování poplatků z prodlení plateb nájemného OSVČ a malých podniků.

Splátkové úlevy

- Odklad odvodů na sociální a zdravotní pojištění a záloh na daň z příjmu.
- Odklad splátek nájmu a plateb za dodávku vody, plynu a elektřiny pro malé a střední

podniky.
- Státní podpora restrukturalizaci bankovních úvěrů.

Zvýhodněné úvěry

- Státní garance na bankovní úvěry podnikům do celkového objemu 300 mld. EUR.

Provozní úlevy

- Prodloužení možnosti kompenzací klientům v cestovním ruchu na 18 měsíců.
- Rozšíření výdajových pravomocí výkonných složek místních samospráv po dobu bez zasedání příslušných kolektivních orgánů.

Pracovní mobilizace

- Prodloužení maximální týdenní pracovní doby u nezbytných činností až na 60 hod. a zkrácení minimální doby odpočinku mezi dvěma směnami z 11 na 9 hodin.
- Rozšíření možností zaměstnavatelů odložit nebo naopak jednostranně stanovit výběr dovolených.

Reakce francouzské centrální banky (Banque de France):

Podpora finanční likvidity

- Deblokace 750 mld. euro na posílení kapacity úvěrového trhu.
- Zvýšená pozornost vývoji mezipodnikových plateb s cílem včas postihnout případné spekulativní neplatiče a zamezit tak vzniku řetězové reakce případů platební neschopnosti.
- Ustavení krizového výboru pro konzultace se zaměstnavatelskými svazy.

U společností s majetkovou účastí státu se **pozastaví vyplácení dividend** a jejich nevyplácení bude podmínkou pro přiznání jakékoliv státní podpory i ostatním firmám. Řada velkých soukromých

společností se v praxi přidala již dobrovolně.

Dne 31.3.2020 bylo ve Francii vydáno společné komuniké ministerstev hospodářství a zahraničí o **plánu zdokonalení podpory francouzských vývozců** v koronavirové krizi. Plán se zaměří hlavně na malé, střední a polovelké podniky, má doplnit již přijatá vládní opatření na podporu francouzské ekonomiky a zahrnuje čtyři mimořádná opatření:

1. Zvýšení podílu státních garancí na pojištění záruk a předfinancování vývozu na 90 % pro všechny malé, střední a polovelké podniky a jejich prodloužení na 6 měsíců.
2. Prodloužení platnosti stávajících pojištění průzkumu zahraničních trhů o jeden rok.
3. Posílení státního zajišťovacího fondu pro pojišťování krátkodobých vývozních úvěrů do všech zemí o 2 mld. euro.
4. Posílení synergie různých státních a soukromých poskytovatelů poradenských a informačních služeb na podporu vývozu, jejich větší zaměření na zájmové oblasti podniků a úprava nabídky služeb agentury Business France (obdoby agentury CzechTrade) s ohledem na zákazy cestování ve světě.

Dosavadní nástroje podpory exportu zůstávají nadále v platnosti a všechny dohromady mají francouzské vývozce podpořit nejen během koronavirových omezení, ale i přispět k rychlé obnově potřebného rozsahu vývozu v období po skončení epidemiologické krize.

Koronavirová modifikace zvláštní nezdaněné prémie – U možnosti vyplácet zaměstnancům nezdaněnou a sociálními odvody nezatíženou prémii až do výše 2.000,- euro, přezdívanou „prime Macron“ a zavedenou před rokem na posílení kupní síly obyvatelstva v reakci na protesty tzv. „žlutých vest“, nyní vláda rozhodla o úpravě jejích podmínek tak, že zaměstnavatel může, po dohodě s odbory nebo i jednostranně, při jejím vyplácení rozlišovat mezi pracovníky, kteří během sanitární krize musejí dál docházet do práce, a těmi, kteří pracují z domova. Zároveň byla prodloužena lhůta pro takovou výplatu do 31.8.2020.

CHORVATSKO

- Členské banky chorvatského Sdružení bank se dohodly na tříměsíčním moratoriu splátek úvěrů pro fyzické osoby, pokud tyto osoby doloží, že nedostávají plat či jim je vyplácena pouze minimální mzda.
- Vláda dne 2.4 schválila **druhý „balíček“ na podporu ekonomiky**. Jeho základ tvoří následující opatření:

1) navýšení částky, kterou vláda vyplatí každému zaměstnanci každé firmy, jež byla krizí zasažena (z 3.250 HRK, jež vláda schválila před dvěma týdny, na 4.000 HRK, což je cca 15.000 CZK); vedle toho vláda za tuto částku uhradí každému příjemci i odpovídající výši příspěvku na sociální a zdravotní pojištění;

2) postižené firmy jsou během následujících tří měsíců osvobozeny od placení daně z příjmu právnických osob, daně z příjmu fyzických osob a příspěvků na zdravotní a sociální pojištění;

3) změna systému placení DPH: DPH se nově (dočasně) bude odvádět až po skutečném obdržení platby.

Další opatření se týkají mj. oblasti zemědělství (nahlášen byl intervenční odkup mléka na podporu domácích zemědělců), cestovního ruchu (např. snížení a odložení placení ubytovacích poplatků a poplatků za počet lůžek) a vnitra (prodloužení platnosti „prošlých“ občanských a řidičských průkazů a zbrojních a cestovních pasů na dobu do třiceti dní po skončení epidemie; prodloužená platnost pasů má za cíl primárně umožnit návrat chorvatských občanů do Chorvatska).

Vláda také vyhlásila moratorium na výdaje ze státního rozpočtu, které nejsou potřebné k výkonu nejzákladnějších funkcí příslušných institucí. Státní instituce i orgány regionální a místní samosprávy tak byly až na výjimky vyzvány k odložení veřejných zakázek a zavedeno bylo moratorium na přijímání nových zaměstnanců (až na výjimky, zejm. v sektoru zdravotnictví).

IRSKO

- vyčlenění až 3 mld. EUR na řešení zdravotních a ekonomických dopadů COVID-19;
- zkrácení čekací doby na platby sociální podpory pro ty, kteří budou izolováni;
- dobrovolná (placená) izolace státních zaměstnanců a OSVČ při podezření na COVID-19;
- placená nemocenská od prvního dne nemoci COVID-19 (nemocní by měli dostávat 305 EUR/týden, což bude stát státní kasu cca 2,4 mld. EUR);
- Z irské iniciativy byla vytvořena mezinárodní skupiny inženýrů, designerů a lékařských odborníků s cílem vyvinout levný a lehce ovladatelný plicní ventilátor. Do projektu s názvem The Open Source Ventilátor (OSV) Ireland (opensourceventilator.ie) se v průběhu týdne přihlásilo více než 600 irských a zahraničních odborníků.
- Ministerstvo pro podnikání prostřednictvím místních kanceláří poskytne 2.500 – 10 tis. EUR na podporu místních podnikatelů (firmy do 50 zaměstnanců) s tím, že půjde o společnou podporu s místními orgány (50 na 50). Žádosti budou vyřizovány elektronicky s pomocí emailu.

Hlavní opatření irské vlády:

Podniky a OSVČ

- Zaměstnancům firem bude uhrazeno 70 % platu (maximálně do výše 410 EUR/týden po zdanění, tj. 500 EUR před zdaněním). Jedná se o zaměstnance s příjmy mezi 38 –

76 tis. EUR/rok. Stát očekává, že zbylých 30 % doplatí zaměstnavatel. Podpora bude vyplácena zaměstnancům firem, kterým poklesl obrat minimálně o 25 % a nejsou schopny hradit mzdy a další výdaje. Zaměstnanec musel být na výplatní listině v únoru 2020.

- OSVČ mají nárok na podporu ve výši 350 EUR/týden.
- Nemocenská se zvyšuje na 350 EUR/týden.

Odhaduje se, že na tato opatření bude třeba cca 3,7 mld. EUR v průběhu 12 týdnů.

Bydlení

- Vláda přijala rozhodnutí, které zabraňuje vypovězení nájemných smluv a navyšování nájemného po dobu krize.
- V platnosti je moratorium na odpojení domácích z důvodu neplacení dodavatelům plynu a elektřiny.

Podpora podnikání

- Přímá finanční podpora SMEs ve výši 200 mil. EUR.
- Záchranný a restrukturalizační program ve výši 200 mil. EUR.
- Navýšení mikropůjček pro SMEs z 25 tis. EUR na 50 tis. EUR (tyto půjčky jsou bezúročné s odkladem splátek o 6 měsíců).
- Granty do výše 7 200 EUR.
- Odklad plateb do konce května pro nejvíce postižené podniky, zejména v oblastech: maloobchod, pohostinství, volný čas a péče o děti.
- Půjčky 2.500 – 10 tis. EUR na podporu místních podnikatelů (firmy do 50 zaměstnanců) s tím, že 50 % bude financováno místními orgány.

Finanční opatření

- Odklad splácení úvěrů a hypoték až o 3 měsíce.
- Pozastavení úroků z prodlení od ledna.
- Zastavení vymáhání pohledávek (do dalšího oznámení).
- Pozastavení kontroly platby daně ze smluv naplánované na březen.
- Farmaceutické výrobky a léčiva budou mít absolutní přednost při celním odbavování.
- Banky nabídnou klientům „flexibilitu“, platební prázdniny nebo finanční prostředky na překonání problémů s financováním.
- Nebankovní sektor podpoří své klienty v souladu s opatřeními bank.
- Odklad splácení úvěrů až o 3 měsíce.
- Centrální banka umožní bankám snížit kapitálové rezervy, aby mohly poskytovat více půjček.
- Limit pro bezkontaktní platby kreditní kartou byl zvýšen z 30 na 50 EUR.

Podle ministerstva financí výdaje v souvislosti s pandemií budou stát státní pokladnu cca 300 mil. EUR týdně. Vláda očekává značný schodek rozpočtu.

- Celková opatření vlády v ekonomické oblasti související s COVID-19 lze nalézt na https://www.gov.ie/en/publication/3b16b6-covid-19-coronavirus-information-from-across-government/#information-for-businesses

- Všechna ekonomická opatření na pomoc zaměstnavatelům/zaměstnancům/živnostníkům a řadovým občanům: https://www.gov.ie/en/press-release/a6d8fa-government-announced-new-covid-19-income-support-scheme/

ITÁLIE

- Na základě zákonného dekretu „Ozdravení Itálie“ byla na zmírnění dopadů pandemie vyčleněna částka 25 mld. EUR, která by měla být postupně uvolňována do

jednotlivých sektorů.

- Zákonný dekret zahrnuje širokou škálu opatření dělenou do čtyř základních oblastí: opatření na podporu zdravotnického sektoru, práce, bankovního sektoru, rodin a podniků, plus další opatření. Prioritou jsou oblasti zdravotnictví, podniky, rodiny a samostatně výdělečně činní.
- Podpora ve výši 3,5 mld. Eur směřuje **do zdravotnictví a civilní obrany**. Byl navýšen Národní krizový fond na 1,65 mld. Eur, vyhrazeny částky 150 mil. Eur na přesčasy pro zdravotnický personál, 340 mil. Eur je určeno na navýšení počtu lůžek na jednotkách intenzivní péče a 50 mil. Eur na podporu firem vyrábějících ochranné pomůcky (včetně roušek). Zdravotní systém nejvíce postižených oblastí bude posílen najímáním soukromých subjektů, vojenských lékařů a odkladem odchodu lékařů do důchodu.
- Podpora směřuje i k **malým a středním podnikům** a na posílení výroby. Samostatně výdělečně činní dostávají jednorázovou kompenzaci ve výši 500 Eur. Výrobní podniky mohou odložit splácení finančních závazků a daní. Do zemědělství, jako dalšího prioritního sektoru, jde dotace 600 mil. Eur. Pro malé podniky je připraveno pozastavení splátek úvěrů a pro zaměstnance přerušení splátek hypoték na tzv. první byt při přerušení či ztrátě zaměstnání. Povinné ručení na vozidla zůstává v platnosti jeden měsíc po vypršení pojistky.
- Je pamatováno i na z**aměstnance s nízkými příjmy, postižené a rodiny**. Byl navýšen Integrační mzdový fond ve výši 1,3 mld. Eur. V nejvíce zasažených odvětvích jsou daňové a sociální odvody a platby DPH pozastaveny do 31. května. Po ukončení odkladu lze dlužnou částku uhradit v pěti splátkách. Garanční fond pro střední a malé podniky je posílen na 1,2 mld. Eur a společnosti získávají jednodušší přístup k úvěrům. Fond na podporu značky „Made in Italy“ disponuje částkou 150 mil. Eur.
- Rodiče malých dětí si mohou vzít mimořádnou 15 denní dovolenou s polovinou platu. Výpovědi ze zaměstnání po 23. únoru jsou neplatné, vyjma výpovědí z disciplinárních důvodů. OSVČ, pracovníci v kultuře a cestovním ruchu (přibližně 4,8 mil. osob) obdrží

v březnu náhradu 600 Eur. Ti, kteří nespadají do kategorií s náhradou 600 Eur, mohou čerpat z „Fondu příjmu poslední instance“, kde bylo vyčleněno 300 mil. Eur. Na výuku na dálku, tzv. výuka 2.0, půjde 85 mil. Eur. Na dezinfekci vzdělávacích zařízení bylo vyčleněno 43,5 mil. Eur. Ti, co nemohou pracovat z domova a zůstávají v práci, dostávají za březen příplatek 100 Eur (pokud mají příjem do 40 000 Eur za rok). Nárok na odškodnění za prodej podvodných bankovních produktů se prodlužuje o 2 měsíce do 18. června 2020. Na znárodnění společnosti Alitalia je vyhrazena částka 500 mil. Eur.

- Dne 28.3. bylo oznámeno přijetí nového dekretu ve prospěch obcí a rodin, na jehož základě dochází k uvolnění finančních prostředků pro obce z fondu solidarity ve výši 4.3 mld. Euro. Tato částka bude navýšena nařízením Civilní ochrany o 400 mil, které budou prostřednictvím obcí zajišťovat pomoc osobám v nouzi v podobě nákupových bonusů či zajištění výrobků základních potřeb.
- Vláda připravuje opatření pro cca 18 miliónů Italů – Opatření obsažená v dekretu, který vyjde v dubnu, se budou týkat necelých 18 miliónů italských občanů. Na mzdu z prodlouženého integračního nouzového fondu, který je již operativní a bude funkční přibližně 9 týdnů, by mělo dosáhnout 9,8 mil. občanů. Přes 5 mil. OSVČ, od sezónních v cestovním ruchu a zemědělství po profesní pracovníky obdrží 600 až 800 Eur. Na nový tzv. příjem v nouzi budou mít nárok osoby bez pracovních kontraktů, pomocníci a ošetřovatelé v domácnostech (2,5 mil. osob) a profesní pracovníci. Výše příjmu v nouzi se bude pohybovat pravděpodobně od 400 do 500 Eur po dobu 1 až 2 měsíců. Profesní pracovníci zapsaní v soukromých penzijních fondech, kterých je zhruba 600 tisíc, obdrží rovněž podporu ve výši 600 Eur.

KYPR

Vláda chystá balíček podpory 700 mil. EUR (3% HDP), který má zahrnovat: 450 mil. EUR fiskální stimuly, 250 mil. EUR podpora likvidity (firmy, ne banky).

Nově údajně vláda připravuje další balíček na podporu ekonomiky v objemu 1,5 mld. EUR (7% HDP), měl by zahrnovat pozastavení některých odvodů a přímých a nepřímých daní + státní garance až 2 mld. EUR (1,7 mld. SMEs a 300 mil. velké firmy).

Centrální banka zmírnila pravidla pro kapitálové zajištění finančních ústavů, což jim uvolnilo 1,3 mld. EUR. Současně uvolnila pravidla pro úvěrování.

Snížení DPH na spotřební zboží z 19% na 17% a na ubytování z 9% na 7% bylo schváleno. Rovněž návrh energetického regulátora snížit cenu elektřiny o 10% po dobu dvou měsíců.

Konsolidační agentura („bad bank“) Kedipes, založená po krachu druhé největší banky CCB a jejím převzetí státem, oznámila zastavení všech exekucí do 30. 6.

Parlament o víkendu 28.3. schválil **odklad všech splátek a zmražení úroků na 9 měsíců**. Náklady ponesou banky ale např. také majitelé nemovitostí, kterým nájemníci nezaplatí nájem.

Do balíčku mimořádných opatření vláda bez větší publicity schovala **zjednodušení a zrychlení** procedury kontroverzního **prodeje kyperských pasů zahraničním investorům**.

LITVA

- Dne 3. 2020 byl schválen plán opatření pro stimulaci ekonomiky a zmírnění dopadů šíření koronaviru předložený ministerstvem financí společně s ministerstvem sociálního zabezpečení a práce, ministerstvem hospodářství a inovací, ministerstvem zdravotnictví a Litevskou národní bankou. Na realizaci plánu bude věnováno 10% hrubého domácího produktu země, tj. 5 miliard EUR.
- Částka ve výši 500 **milionů EUR bude použita na poskytnutí nezbytných zdrojů pro účinné fungování systémů zdravotní a sociální ochrany. Důraz je kladen na nákup osobních ochranných prostředků, zdravotnických a dalších zařízení.**

Předpokládají se dodatečné finační prostředky na **zdravotní péči, včetně příplatků k platům,** připojištění **a doplňkových dávek sociálního zabezpečení pro zdravotnické pracovníky a státní úředníky pracující v ohniscích COVID-19.**

- **Dalších 500 milionů EUR bude použito na ochranu pracovních míst a udržení příjmů obyvatelstva. V případě prostojů a částečných prostojů se poskytne zaměstnavatelům dotace na náhradu mzdy z veřejných prostředků ve výši 60 – 90 procent minimální měsíční mzdy**. **Dotace bude vyplacena do konce období nouze nebo karantény a zaměstnavatel se zavazuje udržet osobu v zaměstnání po dobu dalších 3 měsíců po ukončení dotace.** V rámci karantémy **ve vzdělávacích institucích nebo střediscích sociální péče budou pečovatelům o děti a osoby se zdravotním postižením poskytovány dávky nemocenského**pojištění**. Osobám, které přišly o práci, bude prodloužená doba odkladu (s výjimkou úroků) pro splátky úvěru na bydlení ze 3 na 6 měsíců, se státní zárukou. Rovněž byla stanovena možnost odložit platbu za spotřebu elektřiny a zemního plynu, doporučuje se povolit možnost odložení platby za tepelnou energii.**
- 500 **milionů EUR bude použito na udržení obchodní likvidity.** Podnikům bude poskytnuta rychlá daňová půjčka s možností odkladu splácení daní nebo odložení splácení daní podle dohodnutého harmonogramu bez úroků. Plán **ekonomické stimulace umožňuje zastavení**exekucí na základě kritéria přiměřenosti, osvobození od daňových pokut a úroků z prodlení, odklad splácení daně z příjmu fyzických osob, zvýšení záručního limitu zemědělského úvěrového záručního fondu a fondu INVEGA o 500 milionů EUR a rozšíření podmínek záruky. Podnikům **bude poskytnuta možnost odložit platbu za spotřebu elektřiny a zemního plynu. Doporučuje se, aby obce osvobodily podniky od daní z komerčních nemovitostí a daní z pozemků a** umožnily odklad **platby za tepelnou energii a komunální** Pro malé a střední podniky – kompenzace ve výši od 50% do 100% skutečně zaplacených úroků. Státní daňová inspekce analyzuje i další opatření pro zmírnění následků koronaviru malým a

středním podnikům.

- *1 mld. EUR* bude vynaloženo na posílení litevské ekonomiky – stimulační balíček se skládá z *500 mil. EUR na dodatečné investice a 500 mil. EUR na záruky. P*
  lán ekonomické stimulace umožňuje litevské vládě půjčit dalších 5 mld. EUR.
  Plánuje se přerozdělení finančních prostředků investičních fondů EU na zdravotnictví, zaměstnanost a podnikání (250 mil. EUr) a využití všech prostředků z programu na zmírnění dopadů změny klimatu a programu na údržbu a rozvoje silnic (250 mil. EUR. Litevské národní bankce bylo doporučeno přijmout opatření ke zvýšení úvrového potenciálu banky o 2,5 mld. EUR.
- 3. vláda rozhodla, že bude mít v případě potřeby právo regulovat ceny
- Osoby, které nemohou pracovat z titulu vyhlášené celostátní karantény dostanou kompenzaci 70-90 % původního platu.
- Lékařům a ostatním zdravotnickým pracovníkům, kteří přicházejí do přímého styku s koronavirem, budou zvýšeny platy o 15 %;
- Dne 30. 3. byl představen balíček státní pomoci podnikatelům „Invega“ zaměřený na podporu podnikání ve výši přes 1,136 mld. EUR, jehož součástí je odložení splátek úroků, státní záruka za půjčky a leasingy firem a půjčky firmám, kterým koronavirus způsobil největší ztráty.
- 3. ministerstvo kultury ohlásilo balíček opatření na podporu kulturních organizací a snížení negativního dopadu pandemie na oblast kultury ve výši 4,5 milionu EUR;
- 4. vláda schválila návrh centrální banky na zřízení zvláštního fondu, který by poskytoval rychlou dočasnou finanční pomoc velkým a sociálně důležitým firmám potýkajícím s problémy způsobenými kronavirusovou krizí. Fondu bude přiděleno v první fázi ze státního rozpočtu 100 mil. EUR;
- centrální banka zvažuje přímé půjčky na financování nezaplacených účtů perspektivním malým a středním podnikům;

LOTYŠSKO

Dne 22. 03. vstoupil v platnost zákon „o státní hrozbě a o opatřeních pro předcházení a řešení jejích důsledků v souvislosti se šířením Covid-19“:

- Pokud zaměstnavatel v odvětvích zasažených krizí nezaměstnává zaměstnance nebo nepřijme nezbytná opatření ke splnění jeho povinností, bude náhrada zaměstnancům vyplacena až do výše 75% průměrné mzdy zaměstnance za posledních šest měsíců, ale ne více než 700 EUR za kalendářní měsíc. Toto je formulováno jako dávka za prostoje, na které se nebudou vztahovat daně z příjmu a povinné sociální příspěvky státu.
- Daňoví poplatníci v odvětvích zasažených krizí budou mít právo požádat o prodloužení lhůty splatnosti daní, pokud je zpoždění způsobeno kvůli Covid-19. Daňový poplatník bude muset předložit odůvodněný motivační dopis nejpozději do dvou měsíců po lhůtě splatnosti daně nebo po datu vstupu zákona v platnost. Státní daňová správa (v LV zkratka „VID“) bude mít právo rozdělit platbu na více splátek nebo jí odložit na dobu do tří let. Při udělení zmíněné podpory bude brána v úvahu předchozí spolupráce daňového poplatníka s VIDem.
- Zákon také stanoví možnost navýšit rezervní kapitál finanční instituce pro rozvoj státu „Altum“, což umožňuje společnostem postiženým krizí Covid-19 využívat podpůrné nástroje – úvěrové záruky a půjčky na řešení krize. Program záruk závazků bude mít potenciál poskytovat podporu ve výši přibližně 100 milionů EUR. Záruka bude až do výše 50%, maximální částkou 5 milionů EUR na jednu společnost. Záruka bude poskytnuta na stávající závazky, jako jsou investiční půjčky a finanční leasing, přičemž úvěrová instituce odloží platby jistiny až na dva roky.
- Půjčkám na financování nového provozního kapitálu bude poskytnuta podpora ve výši přibližně 100 milionů EUR. Maximální částka na tento program bude činit až 1 milion

EUR na společnost s maximální dobou trvání tři roky.

- Alkohol používaný k výrobě alkoholických dezinfekčních prostředků bude osvobozen od spotřební daně.
- Státní a obecní instituce, jakož i akciové společnosti ovládané veřejností, budou moci v době platnosti zákona osvobodit společnosti z odvětví zasažených krizí z nájemného nebo se rozhodnout snížit nájemné.
- Do 1. září 2020 věřitelé mají zákaz požádat o insolvenční řízení u právnické osoby.

Vláda přislíbila zdravotníkům, kteří se zabývají problematikou COVID-19, navýšení platů o 20% na příští tři měsíce s tím, že za měsíc březen už mohou být bonusy až 50%.

Vláda 27. 3. rozhodla o vydání eurobondů v hodnotě EUR 550 mil.

Stát bude kompenzovat municipalitám 50% výdajů spojených s vyplácením sociálních benefitů rodinám a jednotlivcům spojených s nouzovým stavem.
Platba za prostoje bude vyplacena i živnostníkům a i příjemcům licenčních a autorských poplatků, a to do výše 75% měsíčního příjmu, a vlastníkům mikro-podniků do výše 50% měsíční mzdy jejich zaměstnanců; maximální výše platby je stanovena na 700EUR/měsíc.

LUCEMBURSKO

Balík opatření na pomoc národnímu hospodářství zahrnuje:

1. přímou finanční pomoc (1, 75 mld. eur):

- Kurzarbeit (stát 80%/podnik 20% platu zaměstnance, clk. předpokládaná obálka 500 mil. eur měsíčně);
- návratnou státní pomoc podnikům (do 800.000 eur, pokud prokáží, že se do obtíží dostaly v souvislosti s pandemií, clk. předpokládaná obálka 300 mil. eur);

- nenávratnou nedaněnou státní pomoc malým podnikům do 9 zaměstnanců (ve výši 5.000 eur na podnik, indemnité d´urgence certifiée, clk. předpokládaná obálka 50 mil. eur);
- volno pro rodiče hlídající během krize děti do 12 let (congé pour raisons familiales, clk. předpokládaná obálka 200 mil. eur);

2. **šestiměsíční odklad daní a sociálních plateb (4,550 mld. eur):**

- odklad záloh na daně (1, 550 mld. eur);
- odklad odečtu na sociální pojištění zaměstnance (3 mld. eur) a

3. **státní garance půjček (3, 1 mld. eur):**

- do výše 2, 5 mld. eur MF (na 6 let – stát ručí za 85 % obnosů a 6 největších bank země, BCEE, BGL, BNP Paribas, BIL, Reiffesien, Banque de Luxembourg a ING za zbývajících 15%).

  · garantované půjčky státní investiční banky SNCI (do výše 600 mil. eur).

6. 4. 2020 byla oznámena další (opět do roka splatná) firemní subvence ve výši 500.000 eur a vytvořen „program pro start-upy“ k předkládání projektů na „opatření pro zmírnění ekonomicko-obchodních či ekonomicko-sociálních dopadů pandemie“ (do 30. 4., za 150.000 eur/projekt, tj. fakticky další subvence menším firmám). Firmy s nepřerušeným provozem mohou napříště odmítat žádosti zaměstnanců o dovolenou (a revokovat již vydaná povolení). Bez časového omezení nadále funguje podpora v nezaměstnanosti a v případě zdravotních překážek v práci (incapacité de travail pour cause de maladie/běžně max. do 78 týdnů). Podnikům byla odpuštěna veškerá penalizace prodlev při úhradách záloh na sociální zabezpečení, anulována povinnost zdravotních prohlídek před přijímáním nových pracovníků.

MAĎARSKO

Na podporu ekonomiky byly vyhlášeny následující kroky:

- Vyhlášení moratoria na splátky půjček (jistina i úroky), které bude trvat do konce roku, během té doby by se neměly počítat úroky, splátky krátkodobých dluhů pro operativní kapitál budou odloženy do 3. června, nově uzavřené osobní půjčky budou moci mít maximální úrokovou míru pouze o 5% vyšší, než je úroková míra maďarské centrální banky.
- Daňové úlevy pro sektory, které jsou nejvíce ohroženy, jako je např. turismus, pohostinství, zábavní průmysl, sport, kultura, osobní přeprava či taxi služby. V těchto sektorech nebude možné rušit nájemní smlouvy, ani zvyšovat nájmy.
- Odpuštění části daňových povinností pro 81 tis. malých podnikatelů OSVČ.
- Odklad úhrady daňových nedoplatků vzniklých před 20. 3. do doby skončení mimořádné situace;
- Osvobození od platby daně mediálním společnostem za neuskutečněné příjmy z reklamy.

- Přerušení procesů vystěhování a exekucí po dobu platnosti mimořádné situace.
- Pozastavení vymáhání nezaplacených daní.
- Prodloužení nároku na pobírání rodičovských podpor po dobu mimořádné situace v případech, kdy by podle dosavadních pravidel již nárok skončil.
- Dočasně byl ministerstvem financí ztrojnásoben limit na bezkontaktní platby.
- Bezpečnostní složky pomáhají udržovat chod strategických firem (zatím působí v 84 podnicích, celkově jich má být 140) z oblasti energetiky, telekomunikací, dopravy a zdravotnictví. Vedle fyzické bezpečnosti jde o monitoring a koordinaci, dle potřeby mohou převzít kontrolu. Armáda pomáhá udržovat i chod nemocnic.
- Maďarska centrální banka přijala opatření na zvýšení likvidity – co se týče úrokové míry, ta zůstala nezměněna na úrovni 0,9%.
- Premiér avizoval, že bude vypracován akční plán ekonomické podpory a potvrdil přepracování rozpočtu na rok 2020 tak, aby reflektoval současnou krizi a umožnil restart ekonomiky.
- Nákladní doprava pokračuje, počty hraničních přechodů jsou však omezeny a musí se dodržovat určitá pravidla.
- Maďarsko by mělo z evropského balíčku na pomoc proti koronaviru obdržet částku 5,6 mld. EUR.

MALTA

Vláda představila 19.3. opatření v objemu 1,8 mld. EUR. Balíček obsahuje 700 mil. EUR daňových odkladů, 900 mil. EUR garantovaných půjček a injekci 210 mil. EUR na podporu ekonomiky, včetně 35 mil. EUR pro zdravotnický systém.

NĚMECKO

- Spolková vláda schválila 23. 3. balíček opatření ve výši 156 mld € (jako dodatek

rozpočtu). Malé firmy a OSVČ dostanou až 50 mld €. Podporu dostanou také rodiče, kteří nemohou kvůli zavření škol pracovat, zjednodušeny budou procesy Hartz IV (podpora v nezaměstnanosti) a finanční injekci obdrží i pronajímatelé, kteří přišli o příjmy. Ministr průmyslu Altmaier také přislíbil podporu nemocnicím, které dostanou 50.000 € za zřízení nového lůžka JIP a celkově až 10 mld. € náhrad za posunuté operace a s tím spojený výpadek příjmů. Zřízen bude také Hospodářský stabilizační fond s 600 mld. €.

- V rámci finanční podpory pro německé podniky budou zjednodušeny podmínky pro zavedení zkrácené pracovní doby (tzv. Kurzarbeit) – Spolková agentura práce převezme náklady ve výši 60 % zrušeného (neuskutečněného) čistého výdělku dotčeného pracovníka, zároveň budou zaměstnavateli nahrazeny všechny sociální příspěvky za neodpracované hodiny (doteď je hradil zaměstnavatel). K tomuto opatření může podnik přistoupit, pokud je výpadkem práce postiženo už 10 % zaměstnanců (doteď 1/3). Zákon by měl vstoupit v platnost v polovině dubnu s platností do konce roku 2020 a s možností prodloužení do konce roku 2021.
- Dále byl schválen dodatečný investiční balíček ve výši 12,4 mld. EUR, ze kterého budou v letech 2021-24 posíleny investice zejména do dopravní infrastruktury a do bytové výstavby. Pro nejvíce postižené podniky bude rozšířena pomoc na podporu okamžité likvidity, a to prostřednictvím banky KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau) s bilanční sumou přes 500 mld. EUR, která je ve vlastnictví Spolku (80 %) a spolkových zemí (20 %).
- Ministr financí O. Scholz vystoupil 20. 3. tím, že koncernům, jako je Lufthansa, stát pomůže případně i odkoupením podílu. Šéf Lufthansy však „zestátnění“ odmítá a prohlašuje, že má koncern dostatečné rezervy, aby tuto situaci zvládnul.
- Spolkový úřad pro hospodářství a kontrolu exportu (BAFA) zrušil dne 19. 3. 2020 nařízení spolkové vlády o omezení zahraničního obchodu s určitým zbožím ze dne 12. března 2020 Spolkového ministerstva hospodářství a energetiky (BMWi) a povolil

vývoz zdravotnického materiálu v rámci EU. Povoleným zdravotnickým zbožím se rozumí např. ochranné brýle, ochranné štíty, ochrana úst a nosu, chirurgické masky, respirátory (FFP2, FFP3), jednorázové obleky, jednorázové rukavice, atd. Omezení zahraničního obchodu se nadále vztahuje pouze na dodávky mimo EU a je regulováno prováděcím nařízením Komise EU 2020/402 ze dne 14. 3. 2020.

- Bundestag 25. 3. schválil uvolnění tzv. dluhové brzdy, která od r. 2011 zakazuje vznik dluhů spolkových zemí a omezuje federální deficit na 0,35 % HDP.
- Dne 27.3. byl schválen Zákon o hospodářském stabilizačním fondu a Zákon o dodatečném rozpočtu – obsahuje Podpůrný balíček na pomoc firmám ve výši 156 mld. €, který spolková vláda schválila 23. 3. (viz. výše) a Spolkový sněm ve zrychlené proceduře 25. 3. Pomoc postiženým by se tak měla začít vyplácet již příští týden. Některé spolkové země již s finanční pomocí započaly tento týden (např. Berlin, NRW).
- Spolková vláda rozhodla, že nezaplacení nájemného (u privátních i komerčních nájmů) mezi 1. 4. až 30. 6. 2020 nebude po dobu 24 měsíců důvodem pro výpověď z nájmu. Toto opatření může být za určitých okolností prodlouženo. Pokud nebude dlužný nájem uhrazen do 30. 6. 2020 může být nájem vypovězen. Pokud nebude dlužný nájem uhrazen do 30. 6. 2022, může být nájem vypovězen.
- V souvislosti s vůlí zaměstnavatelů vyplatit svým zaměstnancům v obzvláště vytížených profesích (zdravotníci, prodavači, pečovatelé, řidiči nákladáků) finanční bonusy, nebudou tyto až do výše 1.500€ zdaněny.
- Platnost technické kontroly pro auta (TÜV) byla v DE přechodně o 4 měsíce prodloužena.
- Spolkoví ministři financí O. Scholz a průmyslu P. Altmaier oznámili 1.4. speciální program podporující startupy. Jedná se o část připravovaného balíčku obnášejícího 10 mld. €, ze kterého budou již nyní uvolněny 2 mld. €, které prostřednictvím veřejnoprávní společnosti KfW Capital budou investovány do startupů.

Specificky k Bavorsku:

- Stát Bavorsko dá k dispozici zvláštní fond na ochranu bavorského hospodářství ve výši 10 mld. eur (ca 270 mld. Kč). Tyto finance mají pomoci především malým a střední firmami s finanční likviditou. Byl zřízen fond okamžité pomoci pro malé podnikatelské subjekty v gastronomii, turismu a kultuře s příspěvky do výše až 30 000 eur – tyto peníze nejsou úvěry, tzn. není nutné je vracet.
- Bavorský ministr hospodářství H. Aiwanger dne 23.3. uvedl, že oznámená podpora 5 – 30 000 euro jednotlivým firmám pro zachování finanční likvidity, se nebude muset splácet. První příspěvky již byly vyplaceny. Dne 30.3. bylo oznámeno navýšení finanční pomoci, a to pro střední firmy s 50 až 250 zaměstnanci ze 30 na 50 000 eur a pro OSVČ z 5 na 9 000 eur.
- Bavorský podpůrný program „Okamžitá pomoc proti koroně“ obdržel za poslední týden 150 000 žádostí ve výši 1,15 mld. eur. Vyplacena byla zatím podpora ve výši 56,5 mil. eur.

Severní Porýní-Vestfálsko: Zemská vláda za podpory spolkové vlády uvolnila finanční prostředky na okamžitou pomoc drobným a středním podnikatelům v Severním Porýní-Vestfálsku, prozatím na 3 měsíce, na pokrytí neodkladných a nutných nákladů v souvislosti s provozem a zaměstnaností v podnicích, 9000,- EUR do pěti zaměstnanců, 15000,- EUR do deseti zaměstnanců, 25000,- EUR do padesáti zaměstnanců, při splnění stanovených podmínek, jako je hospodářská prosperita a efektivita podniku před krizí, neexistence insolvenčního řízení, nemožnost splácet mandatorní platby a úvěry.

NIZOZEMSKO

- Záruka úvěrů pro SMEs – možnost čerpat až do výše 90% úvěrového rizika pro SMEs, které požadují úvěr v maximální výši 1,5 mil. EUR a které nemají požadovanou zástavu

- OSVČ budou mít možnost získat sociální pomoc – dodatečné benefity k zajištění životní úrovně, půjčka na provozní kapitál
- Je plánováno zavedení nového dočasného opatření na pomoc podnikatelům s platbou zaměstnaneckých platů. Zaměstnavatelé využívající toto schéma se musí zavázat nepropouštět zaměstnance na ekonomickém základě. Zaměstnavatelé očekávající pokles příjmů o alespoň 20% mohou žádat o příspěvek na 3 měsíce v maximální výši 90% celkové hodnoty platů.
- Úlevy pro firmy v daňové oblasti, jako např. o odklad platby daní a odpuštění sankce za zpoždění v platbě.
- Bude rozšířeno „GO-regulation“, které umožňuje zajištění 50% garance vlády na bankovní úvěry a bankovní garance.
- K podpoře malých firem a start-ups s malými finančními zdroji bude rozšířen Qredits program – jeho prostřednictvím bude podpořeno cca 3000 – 6000 firem prostřednictvím odkladu platby na období až 6 měsíců a slevou na nájemném.
- Firmy, které jsou negativně ovlivněny stávajícími vládními opatřeními (např. uzavření restaurací), by mohly za určitých podmínek obdržet jednorázově až 4000 EUR.
- K již dříve oznámeným opatřením přibyla podpora osob samostatně výdělečně činných. Pokud prokáží, že jejich příjmy kvůli opatřením souvisejícím s epidemií koronaviru nedosahují sociálního minima, obdrží na dobu maximálně tří měsíců finanční příspěvek. Základní výše příspěvku činní 1050 EUR, přičemž pro osoby, které žijí s další osobou ve společné domácnosti, je příspěvek navýšen na 1500 EUR. Pokud jejich příjem přesahuje sociální minimum, ale mají finanční problémy, mohou požádat o půjčku až do výše 10157 EUR (úrok 2 %).
- Balíček opatření, který přijala nizozemská vláda za účelem ochrany pracovních míst a příjmů pro samostatně výdělečně činné osoby, malé a střední podniky i velké společnosti spočívá v následujících bodech:

– zavedení dočasné úpravy náhrady mzdových nákladů: podnikatel, který očekává ztrátu obratu

přesahující 20 %, může požádat o příspěvek na plat (výše v závislosti na propadu obratu) po dobu tří měsíců; podmínkou je, že během dotačního období nesmí dojít k propuštění žádného zaměstnance; dávka v nezaměstnanosti pro krátkodobé práce byla zrušena

– mimořádná podpora pro nezávislé podnikatele: jedná se o dodatečnou podporu pro nezávislé podnikatele a osoby samostatně výdělečně činné po dobu tří měsíců, aby mohli pokračovat ve svém podnikání; podpora v rámci tohoto dočasného režimu je možná také ve formě půjčky na provozní kapitál se sníženou úrokovou sazbou

– odklad platby daně: platí pro daň z příjmu u fyzických i právnických osob, daň ze mzdy a daň z přidané hodnoty

– rozšíření záruky na financování podnikání: určeno pro podniky s problémy při získávání bankovních půjček a bankovních záruk, týká se malých a středních podniků i velkých společností; bude poskytnuta 50 % záruka na bankovní úvěry a bankovní záruky (minimálně 1,5 milionu a maximálně 50 milionů EUR na společnost)

– sleva na úrocích pro drobné podnikatelem na mikroúvěry: týká se zejména podnikatelů v oblasti stravovacích, maloobchodních, osobních služeb, stavebnictví a obchodních služeb; opatření spočívá v nabídce šesti měsíců úvěru se sníženým úrokem ve výši 2 %

– běžná úroková míra pro platby po uplynutí splatnosti byla dočasně snížena na téměř nulovou úroveň

– systém náhrad pro postižená odvětví: aktuální mimořádná opatření mají zásadní důsledky zejména pro maloobchod a cestovní ruch, vláda proto zavádí systém náhrad s příslušnými opatřeními pro společnosti v daných odvětvích

– dočasná záruka pro zemědělské a zahradnické společnosti: bude poskytnuta na provozní kapitál v rámci systému záruk za zemědělské úvěry pro malé a střední podniky

- Nizozemský úřad pro analýzu hospodářské politiky publikoval čtyři scénáře k nastínění možného ekonomického dopadu koronaviru v letech 2020 a 2021. Scénáře používají různé výchozí body s ohledem na trvání omezení a závažnost ekonomického dopadu. Všechny scénáře vedou k recesi, kdy HDP klesne v roce 2020 od 1,2 % až o 7,7 %. V nejmírnějším scénáři, kdy by omezení trvala pouhé tři měsíce, se ekonomika zotaví již ve třetím čtvrtletí roku 2020; naopak v nejzávažnějším scénáři při trvání omezení po dobu 12 měsíců se předpokládá snížení HDP o 7,3 % v roce 2020 a 2,7% v roce 2021. Podle tří ze čtyř scénářů bude hospodářský útlum závažnější než v krizových letech 2008 – 2009.
- Nouzová opatření na podporu hospodářství způsobí ve všech scénářích prudké zhoršení veřejných financí. Nicméně i v nejhorším případě dosáhne dluh do konce roku 2021 výše 74 % HDP, což je stále pod úrovní považovanou za rizikovou. Ministr financí Wopke Hoekstra již dříve uvedl, že vláda je připravena zvýšit své zahraniční zadlužení ze současných 49 % na 60 % HDP, což představuje dodatečnou částku ve výši 90 mld. EUR.
- Nizozemsko se také stalo terčem kritiky pro svůj odmítavý přístup k požadavku devíti ČS na získání prostředků vydáním společných eurobondů – „koronabondů“ (tento odmítavý postoj na využití eurobondů koresponduje i s postojem NL během krize eurozóny). Kromě Nizozemska ovšem tento požadavek odmítly i další tři státy: DE, AT a FI. Nizozemský premiér se proto ostře ohradil proti kritice, která ve své většině směřovala právě na NL.
- V rámci EU bylo dále jednáno o požadavku využít Evropský mechanismus stability (ESM). Prozatím bylo dohodnuto, že ministři financí Euroskupiny předloží do dvou týdnů společný návrh řešení. Hoekstra se již před summitem vyjádřil, že ESM představuje až krajní řešení a jako takový není vhodné jej použít již nyní. Stejně tak zmínil svoji výhradu, že některé členské státy si během příznivějšího období nevytvořily dostatečné rezervy. NL předseda vlády M. Rutte během summitu nakonec

s použitím ESM souhlasil, ale s výhradou stanovení podmínek pro jeho využití.

POLSKO

- Polský prezident Andrzej Duda podepsal tzv. Protikrizový štít (pol.“TARCZA ANTYKRYZYSOWA“). Jedná se o několik zákonů, které zahrnují projekt ekonomického a sociálního ochranného balíčku pro polskou ekonomiku před následky koronavirových opatření v celkové hodnotě 212 mld. PLN (1,27 bil. CZK). Polský Sejm přijal tento zákon 31.3.2020, přičemž zohlednil některé z připomínek Senátu.
- Odhadovaná celková hodnota tohoto balíčku představuje minimálně 10% polského HDP.
- Protikrizový balíček se skládá z následujících zákonů:

1) Zvláštního zákona (*pol. specustawa*) ze dne 31. března 2020, kterým se mění Zákon o zvláštních řešeních souvisejících s prevencí a bojem proti COVID-19 – *Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw. – Dz.U. 2020 poz. 568*

http://orka.sejm.gov.pl/opinie9.nsf/nazwa/299_u/$file/299_u.pdf

2) Zákona ze dne 31. března 2020, kterým se mění Zákon o systému rozvojových institucí (PFR) – *Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o systemie instytucji rozwoju. – Dz.U. 2020 poz. 569*

http://orka.sejm.gov.pl/opinie9.nsf/nazwa/302_u/$file/302_u.pdf

3) Návrhu zákona o poskytování veřejné podpory na záchranu nebo restrukturalizaci podniků (politika nových příležitostí). Tento zákon nebyl prozatím přijat.

http://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/8B24A9F53E69D8CAC125853700366035/%24File/300.pdf

Kromě výše uvedených zákonů podepsal polský prezident dne 31.03.2020 rovněž:

4) Zákon ze dne 31. března 2020, kterým se mění některé akty v oblasti systému ochrany zdraví spojené s prevencí a bojem proti COVID-19 – *Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie systemu ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. – Dz.U. 2020 poz. 567.*

- Z ekonomického hlediska jsou nejdůležitější: zvláštní zákon podporující společnosti v souvislosti s epidemií koronaviru (tzv. specustawa), který osvobozuje mikropodniky a osoby samostatně výdělečně činné od placení sociálních dávek (ZUS) po dobu 3 měsíců. Zákon rovněž stanoví výplatu příspěvků za výpadek práce *(pol. postojowe)*.
- Další zákon upravuje rozšiřující pravomoci Polského rozvojového fondu (PFR) tak, aby mohl účinněji podporovat podnikatele v souvislosti s epidemií koronaviru. Jedná se o novelu zákona o systému rozvojových institucí, kterou připravilo Ministerstvo rozvoje. Zákon stanoví rozšíření možností financování a působnosti PFR tak, aby jej polská vláda mohla pověřit realizací programu poskytování finanční podpory podnikatelům nejen formou převzetí akcií nebo podílů (tj. nově vydaných), ale také jejich získáním/převzetím (tzn. z aktuálního základního kapitálu).

Protikrizový štít má celkem 5 pilířů:

1. **Pilíř ochrana zaměstnanců:**

- Finanční podpora živnostníků nebo osob pracujících např. na dohodu o provedení práce. OSVČ budou moct získat od státu možnost vyplacení prostředků až do výše 80% minimální platu.
- u podnikatelů, kteří splňují určitá kritéria, pokryje vláda 40 % mzdy pracovníka

průměrného platu,

- odložení některých poplatků za veřejné služby,
- dodatečný pečovatelský příspěvek pro osoby, které se starají o dítě,
- úvěrové prázdniny, odložení splátek za úvěr,
- dodatečná podpora pro osoby se zdravotním postižením.

1. **Pilíř se zaměřuje na podporu a financování podnikání:**

- nevratná mikro půjčka např. restauracím ve výši 5 000 PLN, nepropustí-li po dobu 6 měsíců zaměstnance,
- odložení i rozložení příspěvků za sociální a zdravotní pojištění na menší částky,
- prominutí finančních sankcí plynoucí ze zpoždění ve veřejných nabídkách,
- převzetí plateb za splátky operativního leasingu pro odvětví dopravy,
- v případě půjček podnikatelů zvýší Národní rozvojová banka (BGK) svou záruku na 80%,
- programy pomáhající firmám s likviditou.

III. Pilíř – ochrana zdraví

- financování činností souvisejících s bojem proti SARS-CoV-2,
- nákup ochranných materiálů, jakékoliv jiné lékařské vybavení, přístroje atd.
- podpora infrastruktury ve zdravotnictví, jeho jsou digitalizace i modernizace.

1. **Pilíř má za cíl posílení a stabilizování finančního systému.**

- Bezpečné a hladké fungování finančního systému. Ve spolupráci s Polskou národní bankou
  a Komisí pro finanční dohled (KNF) vláda navrhla kapitálový a „likviditní balíček“, který má zajistit bezpečnost i dostupnost depozitů.

1. **Pilíř se týká veřejných investic.**

- Zahrnuje vytvoření fondu v hodnotě nejméně 30 mld. PLN (180 mld. CZK), který je určen na posílení investic do infrastruktury, modernizace škol, nemocnic, digitalizace, biotechnologií, farmacie, ochrany životního prostředí a také protikrizových opatření.

Protikrizový štít mj. předpokládá:

- osvobození mikropodniků s maximálním počtem 9ti zaměstnanců od plateb za sociální pojištění ZUS po dobu 3 měsíců (březen – květen 2020). Tato výjimka se vztahuje na příspěvky pro podnikatele a osoby, které pro ně pracují; mohou toho využít i osoby samostatně výdělečně činné s příjmy do maximálně výše trojnásobku průměrné měsíční mzdy, které platí příspěvky pouze za sebe;
- příspěvek za výpadek práce až do výše 2.000,00 PLN (12.000,00 CZK) pro dodavatele (dohoda o provedení práce, agenturní smlouva, smlouva o dílo) a osoby samostatně výdělečně činné s příjmem max. do trojnásobku průměrné měsíční mzdy;
- spolufinancování mezd zaměstnanců do výše 40% průměrné měsíční mzdy a větší flexibilita pracovní doby pro společnosti, které se dostaly do potíží;
- ochranu spotřebitelů z hlediska nadměrného zvyšování cen a jiných nekalých praktik;
- dočasné zrušení poplatku za prodloužení (pol. tzv. opłata prolongacyjna) při odkladu nebo rozložení splátek daňových a příspěvkových pohledávek (ZUS);
- umožnění odečtení darů poskytnutých na boj proti COVID-19 z příjmů (výnosů);
- příznivější zásady vypořádání ztrát;
- podporu dopravních firem společností Agenturou pro průmyslový rozvoj (ARP)) při

refinancování leasingových smluv;

- úlevy pro odvětví cestovního ruchu;
- nové povolení pro obchody, které v rámci zákazu prodeje o nedělích mohou v tento den přijímat, vykládat a ukládat zboží na regálů;
- prodloužení legálního pobytu a pracovního povolení pro cizince;
- osvobození od účtovaní smluvních pokut za prodlení při realizaci zakázek související s epidemií koronaviru;
- umožnění obcím odstoupit od účtování daně z nemovitostí společnostem, které ztratily likviditu v důsledku epidemie koronaviru;
- prodloužení provozních bankovních úvěrů na základě finančních údajů ke konci roku 2019;
- záruky „*de minimis*" Polské národní rozvojové banky (BGK);
- dotace Polské národní rozvojové banky (BGK) na úroky z úvěrů;
- likviditní fondy BGK, PFR a KUKE (Vývozní úvěrová pojišťovna), pro střední a velké společnosti, možnost navýšení kapitálu nebo získání financování ve formě dluhopisů z Polského rozvojového fondu (PFR) v celkové hodnotě 6 mld. PLN (36 mld. CZK).
- pozastavení nájemních smluv v komerčních zařízeních s prodejní plochou nad 2000 m2 během zákazu provozování činnosti.

Podrobněji k vybraným řešením:

Osvobození mikropodniků s max. počtem 9 zaměstnanců z příspěvků na sociální pojištění ZUS po dobu 3 měsíců

- Stát převezme na 3 měsíce (v březnu, dubnu a květnu letošního roku) příspěvky na sociální pojištění od mikropodniků, které vznikly před 1. únorem 2020. Osvobození se vztahuje na příspěvky pro podnikatele a osoby, které pro ně pracují. Mohou toho využít i osoby samostatně výdělečně činné s příjmy do 15.681, PLN (94.086,00 CZK),

tedy 300% průměrné mzdy, které platí příspěvky pouze za sebe. Osvobození se týká příspěvků na sociální pojištění, zdravotní pojištění, fond práce, fond solidarity, fond garantovaných zaměstnaneckých dávek (FGŚP) a překlenovací penzijní fond (FEP). Zároveň si jak podnikatel, tak i osoby, které pro něj pracují, zachovávají po dobu osvobození od příspěvků právo na dávky ve zdravotním a sociálním pojištění.

Příspěvek za výpadek práce pro dodavatele a osoby samostatně výdělečně činné

- Jedná se výplatu příspěvku prostřednictvím ZUS za výpadek práce v souvislosti s prostojem způsobeným epidemií koronaviru. Dávka zpravidla činí 2.080,00 PLN (12.480,00 CZK), tedy 80 procent minimální mzdy, a je nezdaněná. V případě dodavatelů, jejichž příjem
  z občanskoprávních smluv nepřesahuje 1.300,00 PLN (7.800,00 CZK) měsíčně, tedy 50% minimální mzdy, je dávka za prostoj součtem odměn za občanskoprávní smlouvy. OSVČ, které se prokáží formou daňového průkazu, obdrží dávku ve výši 1.300,00 PLN.
- Podmínkou získání dávky je skutečnost, aby příjem v měsíci předcházejícímu měsíci podání žádosti nepřesahoval 15.681,00 PLN (trojnásobek předpokládané průměrné mzdy za rok 2020). K zahájení činnosti nebo uzavření smlouvy musí navíc dojít před 1. únorem tohoto roku.
  U OSVČ musí příjem v měsíci předcházejícímu měsíci podání žádosti klesnout nejméně o 15% ve srovnání s předchozím měsícem. Není nutné pozastavení obchodní činnosti, ale dávka je dostupná i pro OSVČ, které pozastavily činnost po 31. lednu tohoto roku.

Spolufinancování zaměstnanosti

- Podnikatel má nárok na pomoc z Fondu garantovaných zaměstnaneckých dávek (FGŚP) po dobu ekonomického prostoje a v případě snížení obratu následovně:
- – ne méně než o 15%, vypočteno jako poměr celkového obratu během následujících

dvou měsíců v období po 1. lednu 2020 k celkovému obratu z odpovídajícího 2 měsícům předchozího roku v důsledku výskytu COVID 19, nebo

- – ne méně než o 25%, vypočteno jako poměr celkového obratu v kterémkoli daném měsíci
v období po 1. 1. 2020 ve srovnání s obratem za předchozí měsíc.
- Vzhledem k poklesu obratu po výskytu koronaviru zaměstnavatel platí zaměstnanci, který je postižen ekonomickým prostojem, odměnu ve výši alespoň minimální mzdy.
- Díky prostředkům z FGŚP obdrží zaměstnavatel příspěvek na platy zaměstnance v době výpadku práce ve výši 50% minimální mzdy plus příspěvky na sociální pojištění, s ohledem na rozvrh pracovní doby.
- Podnikatel může z důvodu koronaviru COVID-19 zkrátit pracovní dobu zaměstnance o 20%, ne však více než na poloviční úvazek s podmínkou, že plat nemůže být nižší než minimální mzda. S takto zkrácenou pracovní dobou bude FGŚP dotovat podnikatele až do výše 40% průměrné měsíční mzdy z předchozího čtvrtletí vyhlášené předsedou Hlavního statistického úřadu (GUS) plus příspěvky na sociální pojištění.
- Nárok na obě dávky bude po celkovou dobu 3 měsíců od data podání žádosti o výplatu dávek. Polská vláda může svým nařízením toto období prodloužit s přihlédnutím k době platnosti stavu epidemické hrozby. Žádosti lze podávat elektronicky ředitelům vojvodských úřadů práce.

Zvyšování flexibility pracovní doby

- Zaměstnavatel postižený epidemií COVID bude moci zkrátit nepřetržitý denní odpočinek zaměstnance ze současných 11 hodin na 8 hodin a dobu týdenního odpočinku z 35 na 32 hodin. Po dohodě s odbory nebo v případě, že odbory neexistují se zástupci zaměstnanců, budou moci zaměstnavatelé prodloužit také denní pracovní dobu na 12 hodin (ekvivalentní systém pracovní doby) maximálně po dobu 12 měsíců.

Vypořádání všech letošních ztrát odečtem z výnosů za rok loňský

- Daňový poplatníci, kteří nesou negativní důsledky COVID-19, si mohou odečíst ztrátu vzniklou v roce 2020 z provozních výnosů získaných v roce 2019. Podmínkou je dosažení
nižších příjmů v roce 2020 minimálně o 50% v porovnání s rokem 2019.

Úlevy pro odvětví cestovního ruchu

- Jedná se o prodloužení lhůty pro vrácení plateb zákazníkům v případě nemožnosti zorganizovat akci z důvodu epidemie do 180 dnů od ukončení smlouvy. Týká se to především organizace výstav a kongresů, kulturních, zábavních, rekreačních nebo sportovních akcí, pořádání tematických výstav nebo outdoorových akcí. Možnost využití voucherů pro zákazníky do jednoho roku ode dne, kdy se měla akce konat, avšak z důvodu opatření COVID-19 byla zrušena.

Pozastavení nájemních smluv v komerčních zařízeních s prodejní plochou nad 2000 m2 během zákazu provozní činnosti

- Nařízení se týká obchodních center s prodejní plochou nad 2000 m2, ve kterých byl z důvodu epidemie COVID zaveden zákaz provádění obchodní činnosti. Během zákazu provozu činnosti v komerčních zařízeních s prodejní plochou nad 2000 m2 končí ode dne zákazu vzájemné závazky mezi smluvními stranami vyplývající z nájemní smlouvy nebo jiné podobné smlouvy, prostřednictvím které byl komerční prostor předán k

používání. Zároveň by měl majitel komerčního prostoru předložit nájemníkovi, který komerční prostor využívá, bezpodmínečnou a závaznou nabídku na prodloužení nájemní smlouvy za současných podmínek, a to po dobu trvání zákazu prodlouženého o šest měsíců. Nabídka by měla být předložena do tří měsíců ode dne zrušení zákazu činnosti.

Fiskální politika bude doplněna opatřeními Polské národní banky (NBP) a Rady pro měnovou politiku (RPP), které již přistoupily ke snížení úrokové sazby. Nejedná se však o jediné opatření ze strany centrální banky, která zavedla další nástroje k zajištění likvidity bank. Jednou z nich je operace, která zásobuje banky prostřednictvím tzv. „repo operací“, jež spočívají v prodeji cenných papírů se současným závazkem odkoupit tento cenný papír v daném termínu zpět. Subjekt prodávající cenný papír získává tímto způsobem dočasně likviditu.

Polská národní banka rovněž oznámila, že je třeba provést „rozsáhlý“ nákup dluhopisů na sekundárním trhu a poskytnout směnkový úvěr pro banky, který umožní re-financování půjček poskytnutých bankami podnikům nefinančního sektoru.

PORTUGALSKO

Systém veřejného zdravotnictví

- opatření v oblasti lidských zdrojů: zrušení limitů přesčasových hodin, zjednodušení nabírání pracovníků, mobilita pracovníků, znovu nabírání lékařů v důchodu bez věkového omezení;

Ochrana pracujících a rodin

- právní uznání nemožnosti pracovat zaměstnancům a živnostníkům, kteří musí zůstat doma s dětmi do 12 let věku a kteří nemohou pracovat z domova;
- mimořádný příspěvek zaměstnancům, kteří musí zůstat doma s dětmi do 12 let věku

v hodnotě 66 % základního platu (33 % platí zaměstnavatel, 33 % systém sociálního zabezpečení);

- mimořádný příspěvek OSVČ, kteří musí zůstat doma s dětmi do 12 let věku v hodnotě 1/3 průměrného výdělku, dále příspěvek za nucený pokles ekonomické aktivity OSVČ a odklad plateb na sociální zabezpečení;
- nový příspěvek na profesní vzdělávání (rekvalifikaci) ve výši 50 % výdělku zaměstnance až do výše minimálního platu (pozn.: 635 EUR), zvýšený o náklady na vzdělávání pro pracovníky v situaci, kdy se nemohou po značnou dobu účastnit ekonomické činnosti;
- postavení 14denní karantény na stejnou úroveň jako nemoci; ti, kteří ji budou mít nařízenou zdravotnickým orgánem, mají zaručeno 100 % průměrného výdělku;
- příspěvek na podporu v nemoci nepodléhá čekací době, finanční podpora na ošetřovné dítěte nebo vnoučete v karanténě nezávislý na garančních lhůtách;

Podpora firem

- spuštění dvou úvěrových linek, jedna na podporu cash-flow firem v hodnotě 200 mil. EUR a druhá na podporu malých firem z oboru cestovního ruchu v hodnotě 60 mil. EUR;
- vytvoření zjednodušeného systému vysazení z práce (*lay off*), s platností od 1.4.2020: mimořádná podpora na udržení pracovních smluv v případě firem v ekonomické krizi v hodnotě 2/3 výdělku, přičemž systém sociálního zabezpečení uhradí 70 % hodnoty a 30 % zaměstnavatel;
- dočasný výjimečný režim v oblasti odvodu plateb do systému sociálních zabezpečení během období vysazení ze strany zaměstnavatelských institucí;
- urychlení plateb firmám ze strany veřejné správy, zkrácení vyplácení dotací na 30 dní, odložení splatnosti úvěrů, uznání vynaložených nákladů na zrušené mezinárodní akce;
- mimořádný finanční příspěvek na podporu fáze normalizace aktivity do výše

minimálního platu na 1 pracovníka;

- odložení plateb daní a dalších povinných příspěvků;
- živnostníci budou osvobozeni od plateb sociálního pojištění na dobu 6 měsíců;

Veřejné služby

- posílení digitálních služeb a stanovení omezení průchodu občanů na úřady vzhledem k potřebě udržovat mezi lidmi bezpečnou vzdálenost;
- akceptace osobních dokladů s platností prošlou 15 dní před a 15 dní po vyhlášení/odvolání mimořádných opatření;
- omezení návštěvní kapacity obchodních center.

Dne 16. 3. 2020 vláda ústy ministryně práce uvedla, že v té době přijatá opatření v oblasti zaměstnanosti budou ve výši cca 2 mld. EUR měsíčně. Zatím byla vyčíslena hodnota pomoci rodinám, která se odvíjí od počtu dětí do 12 let (cca 750 tis.), na 294 mil. EUR měsíčně. Hodnota ostatních finančních podpor se bude odvíjet od momentálního počtu epidemií postižených zaměstnanců/OSVČ a tudíž bude proměnlivá.

K představení dalších opatření konkrétních opatření v ekonomické oblasti došlo 18. 3. 2020, kdy bylo také oznámeno, že k tomuto dni činí **hodnota přijatých opatření cca 9,2 mld. EUR**, z toho 5,2 mld. EUR v daňové oblasti; 3 mld. EUR v zárukách a 1 mld. EUR v příspěvkové oblasti. Nejnověji přijatá opatření jsou následující:

Bankovní systém

- úvěrová linka ve výši 600 mil. EUR pro sektor stravování a prodej občerstvení, z čehož 270 mil. EUR určeno pro mikro- a malé podniky;
- pro odvětví cestovního ruchu, zejména pro cestovní kanceláře, organizátory zábavy a akcí bude poskytnuta úvěrová linka ve výši 200 mil. EUR, z toho 75 mil. pro mikro- a malé podniky;

- pro společnosti působící v sektoru ubytování bude k dispozici úvěrová linka ve výši 900 mil. EUR, z čehož 300 mil. je určeno mikro- a malé podniky;
- podnikům v textilním, obuvnickém a těžebním průmyslu bude k dispozici úvěrový limit ve výši 1,3 mld. EUR, z čehož 400 mil. EUR bude vyčleněno konkrétně pro mikro- a malé společnosti;
- úvěrové linky budou mít období odkladu do konce roku a lze je odepisovat po dobu čtyř let.
- dříve ohlášená úvěrová linka na podporu podnikání ve výši 200 mil. EUR bude přezkoumána a učiněna pružnější, aby k ní měly podniky lepší přístup.
- odstranění minimálního poplatku účtovaného obchodníkům za platby kartou a zvýšení limitní částky, kterou lze zaplatit bezkontaktně, na 30 EUR (místo 20 EUR);

Daně

- odklad placení daní a sociálních příspěvků poskytující OSVČ a zaměstnavatelům více času na předání platby DPH, srážkové daně z příjmů fyzických a právnických osob a sociálních příspěvků;
- opatření je určeno pro OSVČ a firmy s obratem do 10 mil. EUR v roce 2018 nebo subjekty, které zahájily činnost po 1. 1. 2019;
- procesy vymáhání daní a nedoplatků plateb na sociální zabezpečení jsou pozastaveny na 3 měsíce.

Vláda představila opatření zmírnění dopadu na soukromé osoby – bankovní instituce umožní odklad splátek hypoték a úvěrů do září 2020.

Vláda umožní OSVČ, které musely přerušit svou výdělečnou činnost, získat podporu ve výši 438,81 EUR již za měsíc duben, a to pro žádosti podané mezi 1. a 15. dubnem. Původně měly OSVČ získat uvedenou podporu až v následujícím měsíci po podání žádosti, tj. v květnu. Opatření se týká cca 315 tisíc lidí.

Ministerstvo práce, solidarity a sociálního zabezpečení vydalo směrnici, podle níž mohou být nezaměstnaní a pracující s pozastavenými, sníženými či částečnými pracovními úvazky zařazeni do přetížených zdravotnických a sociálních služeb až po dobu 3 měsíců. Podmínkou je věk od 18 do 60 let, programu se mohou účastnit i studenti či čerství absolventi souvisejících oborů. Nezaměstnaným, kteří využijí této příležitosti, bude kromě podpory v nezaměstnanosti vyplacen příspěvek ve výši 438,8 EUR. Ostatním bude vyplacen příspěvek 658,2 EUR.

Na základě rozhodnutí vlády mohou úřady nařídit cílené poskytování jakýchkoli služeb a využívání zboží a materiálu od zdravotnických zařízení, obchodních a průmyslových firem, společností a výrobních závodů.

Rozhodnutím vlády může být stanovena povinnost otevřít a provozovat podniky, služby, zařízení a výrobní prostředky nebo naopak jejich uzavření.

Vláda může stanovit omezení na postupné uvolňování do distribuce, nebo úplný zákaz prodeje určitého zboží, může určit cenu vyrobeného zboží uváděného na trh a může omezit, nebo nařídit uzavření/úpravu distribučních a marketingových kanálů (faktická centralizace distribuce zboží, myšleny jsou tím však pravděpodobně zejména léky a lékařské prostředky).

Vláda může upravit změny provozního režimu společností, závodů a výrobních jednotek.

Mohou být přijata opatření pro kontrolu cen a mohou být přijata opatření k zamezení spekulacím, nebo hromadění některých výrobků nebo materiálů.

Podmínky dlouhodobých smluv o plnění mohou být dočasně změněny, vláda také může nařídit upuštění od zpoplatnění některých služeb.

Nájemné, úroky, dividendy a jiné příjmy z majetku mohou být sníženy nebo odloženy bez sankce.

Dle metodiky ministerstva zdravotnictví mají lidé izolovaní v nařízené preventivní karanténě nárok na 100% náhradu ušlé mzdy po dobu 14 dní jejího trvání.

RAKOUSKO

- Rakouská vláda schválila vytvoření krizového fondu ve výši 4 mld. EUR. Kancléř Kurz dne 18. 3. oznámil navýšení celkových prostředků až na 38 mld. EUR.
- Z této částky bude 9 mld. EUR určeno na státní záruky na půjčky, které se nyní týkají i velkých firem. Pro obzvlášť zasažená odvětví je vyčleněno 15 mld. EUR. Vláda dále počítá s odklady daňových plateb a snižování záloh na dani firem ve výši 10 mld. EUR. Ministr financi deklaroval připravenost překročit i deficit státního rozpočtu z období finanční krize, který tvořil 5 % HDP. Hlavní prioritou vlády je přitom zachování pracovních míst.
- Vláda přislíbila zasaženým podnikům pomoc formou záruk na půjčky pro překlenutí krátkodobého nedostatku likvidity. V případě insolvence bude stát ručit za 80 % dlužné sumy.
- Část z krizového fondu (400 mil. EUR) bude určena na mnohými podniky a úřady zaváděnou kratší pracovní dobu, tzv. Kurzarbeit, kdy zaměstnanci působí ve firmě pouze na částečný úvazek a stát kompenzuje ušlou část mzdy, aby nedošlo k jejich hromadnému propouštění. Nově mohou firmy redukovat pracovní dobu po několik týdnů až na 0, aniž by zaměstnance fakticky propustily. Speciální podmínky Kurzarbeit jsou nyní nastaveny na 3 měsíce, v případě potřeby je bude možné prodloužit až na 6 měsíců. Dalším opatřením je zřízení speciálního fondu pro OSVČ,

drobné podniky a umělce. Vláda také pozastavila platnost části epidemického zákona, ze kterého vyplývají nároky na odškodnění pro uzavřené podniky. Zákon dle ní neodpovídá době a současné situaci. Vlastní podpůrné balíčky představují také jednotlivé spolkové země. U Kurzarbeit dochází ke snížení pracovního úvazku zaměstnance, chybějící část mzdy pak ve významné míře kompenzuje stát. Funguje na bázi žádosti, kterou firmy podávají u rakouského úřadu práce (AMS). Lhůta pro podání žádosti byla zkrácena ze šesti týdnů na dva dny. Dosud také bylo nutné zachovat u zaměstnanců alespoň část pracovní doby (minimálně 10 % a maximálně 90 %), což nyní po několik týdnů nebude nutné. Stále je ale podmínkou, aby v rámci 3 měsíců Kurzarbeit zaměstnanci průměrně pracovali alespoň 10 % pracovní doby. U hrubých mezd do výše 1700 EUR měsíčně obdrží zaměstnanci 90 % původní mzdy, u mezd do výše 2685 EUR měsíčně dostanou zaměstnanci 85 % původní mzdy, od 2686 EUR měsíčně pak 80 %. Firmy by měly nést náklady pouze za práci, kterou zaměstnanci skutečně vykonají. Náklady na odvody na sociálním a zdravotním pojištění zaměstnanců, stejně jako smluvní bonusy, přebírá stát.

- Ministerstvo pro zemědělství, regiony a turismus (BMLRT) uvolnilo záruky ve výši 100 mil. EUR, kterými bude moci Rakouská banka pro hotelnictví a turismus (ÖHT) ručit za úvěry malých a středních podniků v sektoru turismu, u kterých došlo snížením obratu o více než 15 %. Firmy zároveň nebudou muset hradit poplatky související s ručením.
- BMDW také ve spolupráci s Rakouskou hospodářskou komorou (WKO) a Svazem obchodu (Handelsverband) zveřejnilo iniciativu ke vzájemné pomoci obchodníků. Cílem je, aby obchodníci dočasně uvolnili své pracovní síly z ostatních branží pro oblast potravinářství, která v současnosti díky obavám občanů o dostupnost potravin čelí nedostatku pracovních sil zejména pro vykládání zboží a naplňování regálů. Zároveň má sdílení pracovních sil předejít ztrátě zaměstnání u profesí, které kvůli zavedeným opatřením nemohou své služby poskytovat. Jako kontaktní místo slouží platforma: handelsverband.at/jobs-im-handel.

- **Krizový fond pro OSVČ a drobné podniky (Härtefallfonds)**

Dotace fondu byla navýšena z 1 na 2 mld. EUR. V současnosti probíhá vyplácení finančních prostředků v rámci první fáze. Podáno bylo již cca 100 000 žádostí, vyplaceno více než 80 mil. Eur. Od 16. 4.bude spuštěna druhá fáze podpory. Pro tu byl rozšířen okruh osob, které mají nárok na nesplatný finanční přídavek v maximální výši 2 000 eur po 3 měsíce. O příspěvek budou nyní moci žádat i podnikatelé, kteří nejsou pouze OSVČ, ale mají i doplňkový pracovní úvazek (zrušení podmínky jednoho pojištění). Podpora se bude nově vztahovat na podniky a startupy založené až v tomto roce. Odstraněny byly také hranice minimální a maximální výše příjmů pro nárok na podporu. Tu by za nynějších podmínek měli získat de facto všichni, kteří v posledních letech měli hlavní příjem ze samostatné výdělečné činnosti. Pro druhou fázi se již počítá s důkladnější kontrolou vyplácených prostředků. V případě potřeby je vláda připravena prostředky ještě dodatečně navýšit.

- **Nouzový fond pro podniky (Notfallfonds)**

Konkrétní podmínky k nouzovému fondu pro nejvíce zasažená odvětví s dotací 15 mld. EUR budou zveřejněny pravděpodobně v pátek 3. 4. Žádosti bude možné podávat od poloviny příštího týdne, týden nato začne vyplácení prostředků.

- **Moratorium na splátky úvěrů**

Rakouská vláda oznámila záměr vyhlásit odklad splátek na úvěry domácností. Otevřeno zatím zůstává, zda půjde o opatření ukotvené zákonem nebo o dobrovolný akt bankovních institutů. Mělo by se jednat o tříměsíční odklad s možností prodloužení o další tři měsíce. S odpuštěním souvisejících úroků se dle dosavadních informací nepočítá. Nepotvrzena je dosud také informace, že by se opatření mělo vztahovat i na malé podniky do 10 zaměstnanců, nebo s max. roční výší obratu do 2 mil. eur. Rozhodnutí by mělo padnout do konce týdne.

RUMUNSKO

- podpora sektoru HORECA (restaurace, hotely, turistické agentury, doprava) z rozpočtových zdrojů, sektory nesmí zůstat bez kvalifikovaných lidí.
- sociální ochrana pro zaměstnance – pokud možno práce z domova
- kapitálová podpora společností, které mohou měnit profil výroby (např. konfekční – dělají nyní roušky a jiné sanitární materiály, kosmetické – dělají dezinfekční gely).
- zdravotnický obor – lékaři jsou zaměstnáváni přímo bez konkurzu, budou poskytnuté finanční částky na přímé akvizice zdravotnických materiálů, je zakázán vývoz těchto materiálů po dobu 6-ti měsíců, s výjimkou Moldavska
- podpora lidských zdrojů společnosti UNIFARM (klíčový distributor léků).
- zvýší se limity ručení státu za úvěry pro malé a střední podniky o 5 miliard RON (v případě potřeby se bude navyšovat ještě o 5 miliard a pak o dalších 15 miliard).
- stát bude dotovat úhrady úvěrů společnostem a to: 100% do částky 1 milion RON a 80% nad 1 milion RON.
- společnostem se bude vracet DPH a to až do maximální výše 9 mld. RON, aby bylo zachováno jejich cash flow.
- navýšení rozpočtu sektoru zdravotnictví na vypořádání nemocenské.
- stát zajistí úhradu za „technickou nezaměstnanost“ jednotlivých firem z rozpočtu ministerstva práce (tj. z rozpočtu na nezaměstnanost), a to do výše 75% z normální čisté mzdy, ne však více než 75% průměrné čisté mzdy.
- jsou 2 kategorie zaměstnavatelů:

1. a) první byla ovlivněna omezujícími opatřeními přímo (sektor HORECA, divadla, atd.) tj. během vyhlášeného 30 denního nouzového stavu nemohl zaměstnavatel zaplatit zaměstnance protože musel přerušit činnost. V tomto případě stát uhradí „technickou nezaměstnanost“.

2. b) nebyla ovlivněna omezujícími opatřeními přímo, ale byla ovlivněna epidemií jako takovou. V tomto případě musí společnost předložit prohlášení o vlastní odpovědnosti, že se jí snížil obrat o min. 25%, protože zaměstnanci museli zůstat doma. Stát rovněž uhradí „technickou nezaměstnanost“, protože preferuje karanténní opatření

ŘECKO

1. **balíček ekonomických protiepidemických opatření (11/3)**:

- firmám uzavřeným rozhodnutím vlády na déle než 10 dnů je umožněn 4-měsíční odklad odvodu DPH, daňových povinností, splátek dluhů vůči státu, finančním úřadům a sociálním pojišťovnám (*není vyloučeno prodloužení*);
- firmy, které zůstaly v provozu, mohou volně přizpůsobovat pracovní dobu bez povinné registrace změn v systému Inspektorátu práce;
- v souvislosti s dočasným uzavřením vzdělávacích zařízení všech stupňů od 10/3 mohou rodiče dětí do 15 let čerpat tzv. „dovolenou pro zvláštní účely“ (u st. zaměstnanců je mzda refundována státem, v soukromém sektoru se podílí zaměstnavatel 2/3 a stát 1/3, každý 4. den je kryt z řádné dovolené).

2. **balíček ekonomických opatření (18/3):** Ve všech případech je deklarovanou podmínku pro získání jakékoli státní podpory, že zaměstnavatel nebude propouštět. Případné propuštění je rozhodnutím ministra práce a priori neplatné. Hlavní opatření druhého balíčku:

- firmy uzavřené rozhodnutím státu[2]:
    1. odklad daňových povinností a sociálních odvodů (*zatím za březen*) do 31/7;
    2. dočasné snížení nájemného na 60 % (*zatím březen a duben*);

3. státní dotace úroků z bankovních úvěrů;

- zaměstnanci, jejichž pracovní poměr byl nuceně přerušen uzavřením firmy:
    1. jednorázová podpora ve výši 800 € za období 15/3-30/4 splatná začátkem dubna;
    2. stát uhradí jejich odvody na sociální pojištění ve výši dle evidované mzdy;
    3. dočasné snížení nájemného na 60 % (*zatím březen a duben*);
- svobodná povolání:
    1. jednorázová podpora ve výši 800 € za období 15/3-30/4 splatná začátkem dubna;
    2. odklad daňových povinností a odvodů (*zatím za březen*) na dobu 4 měsíců;
- nezaměstnaní: prodloužení vyplácené podpory v nezaměstnanosti
- ekonomika:
    1. dočasné snížení DPH z 24 na 6 % u hygienických a ochranných prostředků nezbytných k omezení epidemie (rukavice, masky, dezinfekční prostředky a materiál k jejich výrobě atd.) do konce roku 2020;
    2. podpora likvidity formou tzv. „vratné zálohy“ na snížení tržby a krytí mzdových a mimomzdových nákladů (*nový nástroj, nízkoúročená státní půjčka na dobu cca 2 let*) – rozpočet 1 mld. €;
    3. podpora likvidity, zaměstnanosti a podnikání z prostředků speciálního evropského fondu a dalších fondů EU a EIB na restart ekonomiky – až 7 mld. €;
    4. stát bezprostředně zahájí refundaci daní a uhrazení dluhů vůči soukromému sektoru.

Zvláště složitá je situace v bankovním sektoru. Objem nesplácených úvěrů v portfoliích bank zůstal z minulosti vysoký. K němu se nově přidávají problémy s dočasnou platební neschopnosti firem postižených epidemií. Bankovní asociace těmto firmám umožnila (17/3) odklad splátek podnikových úvěrů do 30/9/2020 a stát na sebe vzal dotaci úroků.

3. **podpůrný balíček**: podpora podniků, opatření proti výpovědím (dočasné přerušení pracovní smlouvy a převedení zaměstnance pod státní ochranu), úhrada sociálního pojištění státem, odklad daňových povinností pro pracující v postižených kategoriích soukromého sektoru a další

Vláda rovněž legislativním aktem umožnila taxativně stanoveným zaměstnavatelům postiženým epidemií zavést rotační systém poloviční úvazků (dva týdny v měsíci) za poloviční mzdu s platností do 20. 9. 2020

MF po dohodě s Řeckou bankovní asociací rozhodlo o prodloužení splatnosti směnek a šeků vydaných podniky uzavřenými rozhodnutím státu a s termínem splatnosti do 31. 5. 2020 o 75 dnů.

4. **balíček ekonomických opatření (30.3)** – rozšiřuje záběr předchozích opatření a přináší první konkrétní revitalizační nástroje na podporu likvidity firem. Na udržení ekonomiky má jít ze státního rozpočtu jen do konce dubna 6,8 mld. €, tj. 3,5 % HDP. Podle MF jde o „spravedlivé a realistické rozdělení disponibilních státních prostředků“, současně však zaznívá, že přetížení asistenčního mechanismu by mohlo vést až ke zhroucení ekonomiky.

Podpůrná opatření:

Podpora firem, zaměstnanců, svobodných povolání a živnostníků schválená v rámci 1. – 3. balíčku (tzn. možnost dočasného přerušení pracovní smlouvy, státní úhrada sociálních odvodů po dobu 45 dnů, 4-měsíční odklad DPH a dalších daňových povinností, jednorázová státní podpora 800 € a

nárok na snížení nájemného o 40 %) se rozšiřuje na další kategorie hospodářské činnosti a pracujících. V dubnu 2020 bude touto formou dotováno 81 % pracujících soukromého sektoru (1,7 mil. osob), 76 % soukromých firem (800 tis. podniků) a 75 % svobodných povolání a živnostníků (700 tis. osob). Novým opatřením je 25% snížení daně pro ty, kteří ji přes nárok na odklad uhradí v termínu.

Nově se také zavádí podpora pro vědecké kategorie svobodných profesí (lékaři, právníci, ekonomové, výzkumní pracovníci apod.), které se mohou v dubnu zapojit do dotovaného rekvalifikačního tele-programu o délce 100 hodin a za jeho absolvování obdrží kupón v hodnotě 600 €. Pokud karanténa potrvá i v květnu, budou i tyto profese čerpat podporu 800 €.

Banky po dohodě s vládou:

- umožnily posun termínu splatnosti směnek a šeků vydaných firmami zahrnutými do podpůrných opatření vlády o 75 dnů (opatření vyvolá v ekonomice řetězové problémy zejména u dovozců, kteří potřebují likviditu na nákup dalšího zboží; vláda hledá způsob, jak pomoci tento problém překlenout);
- poskytnou 3měsíční odklad splátek důsledným plátcům (tzn. fyzickým a právnickým osobám, které k 31/12/2019 řádně spláceli své půjčky); stát jim ve stejné době uhradí úroky;
- dočasně (do 31/5) zvýšily horní hranci bezkontaktních plateb na 50 € s ohledem na nebezpečí přenosu nákazy přes bankovky a tlačítka POS.

Revitalizační ekonomická opatření

MF financí převedlo do rozpočtu MZe 150 mil. €, které budou navýšeny z evropských fondů. Rezort zemědělství prostředky použije na chystaný balíček opatření na ochranu primárního sektoru, zejména zemědělců.

K bezprostřednímu posílení likvidity podniků bude v dubnu uvolněna tzv. „vratná záloha“. Jedná se

o státní půjčky pro malé a střední podniky s max. 500 zaměstnanci. MF za tímto účelem vyčlenilo 1 mld. €. O půjčku se mohou ucházet všechny podniky. Bude poskytována automaticky prostřednictvím elektronické platformy myBusinessSupport aktivované v období 2-10/4. Na základě transparentních kritérií a zhodnocení situace podniku tak, jak se odráží v systémech MF, bude stanovena výše a podmínky. Půjčka bude nízkoúročená, pětiletá a splátky začnou od 2. roku.

Předpoklad pro nárok na jakékoli podpůrné opatření je, že zaměstnavatel pouze dočasně přeruší pracovní smlouvu svých zaměstnanců a nepřikročí k žádnému propouštění.

MF provedlo první aktualizaci státního rozpočtu. Její součástí je uvolnění 6,8 mld. € (3,5 % HDP) na financování čtyř ekonomických balíčků. Konkrétně bud 5,1 mld. € využito na podpůrná ekonomická opatření (2,1 mld. € ušlé příjmy z odkladu daní, 1,6 mld. € úhrada sociálních odvodů za zaměstnance, kteří byli převedeni formou „dočasného přerušení pracovní smlouvy“ pod státní ochranu, 1,4 mld. € na podporu ušlé mzdy ve výši 800 € atd.), 1 mld. € na výše uvedené státní půjčky, 150 mil. na podporu primárního sektoru a dále prostředky na bonus pro zdravotnický personál a zaměstnance složek CO (viz 3. balíček) atd.

SLOVENSKO

Slovenská vláda schválila v sobotu večer 28. března 2020 první balíček opatření na pomoc zaměstnancům, firmám a živnostníkům. Balíček zahrnující sedm opatření byl představený na tiskové konferenci vlády v neděli 29. března 2020 dopoledne a parlament (Národní rada SR) by ho mohl projednat ve zkráceném legislativním řízení již v úterý 31. března 2020.

Schválená opatření jsou následující:

1) Stát proplatí 80 % mzdy zaměstnancům firem, jejichž provozovny jsou povinně zavřené rozhodnutím vlády od 12. března 2020.

Maximální výše příspěvku pro jednu firmu dosahuje 200 tis. eur a maximální limit pro jednoho

zaměstnance je 80 % z hrubé mzdy 1.100 eur, tj. 880 eur čistého.

2) V případě, že firmy zaznamenají pokles tržeb o více než 20 %, stát přispěje takovým firmám i živnostníkům na platy zaměstnanců podle výšky propadu tržeb.

Pokud pokles tržeb za duben 2020 a každý další měsíc bude vyšší než 20 %, příspěvek na zaměstnance dosáhne 180 eur. Při poklesu tržeb o více než 40 % činí příspěvek 300 eur, při poklesu o více než 60 % činí 420 eur a při poklesu o více než 80 % pak 540 eur.

Podmínkou pro vyplácení příspěvku je to, že zaměstnanec nesmí být ve výpovědní lhůtě. Příspěvky budou vypláceny od 15. dubna 2020. Za březen 2020 budou příspěvky v poloviční výši. Příspěvky živnostníkům budou maximálně do výše 80 % vyměřovacího základu.

3) Vláda poskytne bankám záruky ve výši 500 mil. eur měsíčně na poskytování úvěrů firmám a živnostníkům na jejich financování za výhodných podmínek.

4) Zaměstnancům v karanténě a rodičům ošetřujícím dítě (ošetřování člena rodiny – OČR) vláda uhradí po celou dobu 55 % hrubé mzdy. Toto opatření bylo schváleno již minulý týden.

5) Odklad platby odvodů za zaměstnavatele při poklesu tržeb o více než 40 %.

6) Odklad záloh na daň z příjmů při poklesu tržeb o více než 40 %.

7) Možnost započtení si dosud neuplatněné ztráty z podnikání v letech 2014-2018 najednou v daňovém přiznání za rok 2019.

Jedná se o první balíček opatření na podporu slovenské ekonomiky. Opatření by měla pokrýt 800 tis. zaměstnanců a 200 tis. živnostníků. Schválený balíček bude stát měsíčně 1 mld. eur přímo a nepřímo dalších 500 mil. eur ve formě vládních záruk komerčním bankám. Takový objem peněz se zapíše do historie Slovenské republiky. Každý měsíc se při těchto výdajích zvýší veřejný dluh Slovenska o 1 %.

Část opatření chce vláda financovat z eurofondů a část půjčkou od Evropské centrální banky

(ECB). Na ministerstvech a dalších státních úřadech nyní probíhá hloubková inventura všech smluv, které jsou zbytečné a vypověditelné. Podle vyjádření ministra hospodářství Richarda Sulíka nejsou opatření určena na pokrytí firemních zisků, ale snížení dopadů proti pandemii na slovenskou ekonomiku. Vláda připraví další opatření, která se budou týkat například pomoci cestovním kancelářím.

Velké firmy na Slovensku ústy výkonného ředitele Klubu 500 Tibora Gregora vládu kritizují za to, že přijatá opatření se týkají pouze menších a středních firem. Na jednu velkou firmu je přitom napojeno 670 – 1.200 malých a středních podniků v pozici dodavatelů či odběratelů. Pokud nechá vláda padnout jeden velký podnik, pak tyto firmy zkrachují také. Jeden velký podnik odvádí státu na daních a odvodech měsíčně 10 – 100 násobně více než je přijatý maximální limit pomoci jedné firmě ve výši 200 tis. eur.

Před přijetím pomoci budou muset firmy i živnostníci podepsat čestné prohlášení. Po skončení krize bude zaplacená vládní pomoc zpětně kontrolována. Případní podvodníci budou přísněji potrestání než v normálních časech.

SLOVINSKO

- řešení problémů s likviditou – prostřednictvím zvýhodněných úvěrů poskytovaných slovinskou rozvojovou a exportní bankou SID, Slovinského podnikatelského fondu a Regionálního rozvojového fondu
- úvěry firmám v potížích (6 mil. EUR na úvěry a 20 mil. EUR na záruky)
- opatření v oblasti internacionalizace (částečná náhrada nákladů na již uhrazenou propagaci v zahraničí)
- možnost firem odložit platbu daně v případě problému s likviditou
- pomoc firmám s opatřením ohledně práce z domova v případě karantény
- opatření cílená na oblast cestovního ruchu
- Sl parlament schválil balíček zákonů zaměřených na zmírnění dopadů krize.

Očekávaný zákon o státní pomoci v případě náhrady příjmu předpokládá, že každému zaměstnanci, který nemohl pracovat pro nedostatek práce, bude vyplacena náhrada ve výši 80% průměrného příjmu s tím, že 60% bude platit zaměstnavatel a 40% stát. Každému zaměstnanci v karanténě stát vyplatí 80% průměrného příjmu. SI počítá v této souvislosti s výdaji 50 mil EUR. Výrazně nižší záruky zákon garantuje osobám samostatně výdělečně činným, což kritizuje vládní opozice. Mezi další opatření patří administrativní a daňové úlevy pro podnikatele, možnost odložení splatnosti některých splátek o 12 měsíců, omezení obchodování se zemědělskými produkty v zájmu zajištění dostatečných potravinových rezerv v SI, možnost dřívějšího propuštění z výkonu trestu, pozastavení výkonu některých trestů na jeden měsíc a další.

- Vláda se nicméně zároveň snaží zmírnit dopady přijatých omezení na slovinskou ekonomiku. Podle ministra dopravy Tadeje Vrtovce chrání jednotlivé země během epidemie hlavně své zájmy a dopadá to na jednotlivé firmy. Slovinské dopravní společnosti čelí v evropských zemích celé řadě obtíží. Podle názoru ministra dopravy SI není možné, aby kamiony vezoucí rychle se kazící zboží čekaly na hranicích až 15 hodin. Slovinská vláda proto založila krizovou jednotku a ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí SI se tak pokouší obnovit plynulost nákladní dopravy. Ocenil, že ČR, SR a DE již slovinské řidiče kamionů ze svých zemí pustily, zatímco např. v Srbsku nadále čekají na provedení zdravotních testů a vyplňují různé formuláře.

Vláda rovněž v návaznosti na probíhající karanténu nařízením snížila cenu elektrické energie pro domácnosti o 20%. Další nařízení se připravují, včetně návrhu jednorázového bonusu k důchodům a příplatků zaměstnancům pracujícím v oblasti zdravotnictví v rozmezí 10 – 200%. Naopak státním úředníkům a členům vlády má být, po dobu trvání mimořádné situace, snížen plat o 30%.

- Legislativní balíček v konečné hodnotě 3 mld. EUR předpokládá řadu opatření pro soukromý sektor. Například se jedná o následující:
- OSVČ bude vyplacena měsíčně částka 700 EUR, pokud jejich příjem poklesne alespoň o 50%. Stát bude za OSVČ platit sociální odvody.
- Pracovníkům v soukromém sektoru, kteří v souvislosti s pandemií pracují přesčas nebo jsou neúměrně vystaveni škodlivým vlivům, bude vyplacen zvláštní bonus 200 EUR.
- Stát bude platit sociální pojištění za zaměstnance v plné výši a nemocenskou za osoby, které onemocněly během epidemie.
- Řádně studujícím studentům stát vyplatí jednorázový příspěvek ve výši 150 EUR.
- Důchodcům, jejichž důchod je nižší než 700 EUR bude vyplacen jednorázový bonus 130 – 300 EUR.

ŠPANĚLSKO

- Vláda alokovala částku ve výši 200 miliard eur z veřejných (117 mld.) a soukromých zdrojů (83 mld.) na podporu, jež bude mířit do následujících oblastí:

1. **Sociální oblast** – o 600 milionů eur budou navýšeny regionální rozpočty na sociální služby za účelem ochrany sociálně slabých a zranitelných občanů. Vláda se zaručuje za dodávky plynu, vody, elektřiny a telekomunikačních služeb potřebných obyvatelům. Osobám, které ztratily příjmy v souvislosti se stávající situací, poskytne moratoria na hypotéky, aby nepřišly o bydlení.
2. **Oblast zaměstnanosti** – Pracovníci, kterým byly sníženy úvazky či zrušen pracovní poměr, budou mít nárok na příspěvek v nezaměstnanosti, a to i když nebudou splňovat zákonnou povinnost odpracované doby *(Pozn. Pozastavení pracovního poměru je v ES velice běžnou praxí, ke které přistoupila nyní řada firem a podniků)*. Firmám, které musely propustit své zaměstnance, budou prominuty odvody do

systému sociálního zabezpečení, což jim pomůže k lepšímu překonání krize a navazování nových pracovních poměrů.

3. **Firmy a finanční trhy** – Vláda poskytne soukromým firmám prostředky a záruky v celkové výši 100 mld. eur. Chce zabránit tomu, aby nedostatek prostředků vedl firmy k insolvenci. Podpora firem je zásadní pro hospodářství země a udržení zaměstnanosti. Prostředky budou poskytnuty také malým a středním podnikům na podporu digitalizace a rozšíření možností práce z domova. Byly prodlouženy termíny na platby daní firem a OSVČ.

- **Vláda myslela i na zemědělce**, které negativně zasáhlo sucho, a schválila restrukturalizaci půjček v zemědělském sektoru.
- Vzhledem k rekordnímu poklesu hodnoty akcií 35 nejvýznamnějších španělských společností (IBEX35) vláda pozměnila systém zahraničních investic, který **zakazuje neunijním zahraničním investorům převzít kontrolu nad španělskými společnostmi, ty v posledních dnech zaznamenaly výrazný propad na akciovém trhu** (IBEX35 ztratil třetinu své hodnoty). *Dobrou zprávou je, že po prohlášení vlády IBEX35 zaznamenal nárůst akcií ve výši 6,41 %.*
- Vláda schválila odsun plateb za sociální pojištění u OSVČ, kterým klesly tržby o 75%.
- Vláda bude ručit do výše 80% u půjček, o které zažádají firmy a OSVČ v bankách, za účelem zajištění jejich likvidity a operability. Vláda alokovala na toto opatření první částku ve výši 2O mld. EUR, která může být po vyčerpání navýšena na 100 mld. EUR.
- Vláda rovněž schválila sociální fond ve výši 300 mil. EUR určený autonomním oblastem na podporu sociálně slabých obyvatel.
- 4/ 30 milionů eur vláda poskytne na výzkum zaměřený na Covid-19.
- Vláda zmrazila propouštění a prozkoumá všechny výpovědi podané v rámci ERTE.

Dne 31.3.2020 byl schválen vládou Královský dekret č. 11/2020, kterým je přijímají naléhavá doplňující opatření v sociální a ekonomické oblasti. A to:

- Změny v oblasti nájemních vztahů – vláda poskytne bezúročné půjčky na platbu nájemného se splatností 6 – 10 let.
- V nadcházejících šesti měsících nebude docházet k vystěhování nájemníků z důvodu dluhu na nájemném. Krátkodobé nájmy budou prodlouženy o dalších 6 měsíců.
- Zákaz přerušení dodávek energií a vody – během stavu nouze je zakázáno přerušení dodávek energií z důvodu neuhrazení faktur.
- Domácí personál a pracovníci s krátkodobou smlouvou – bylo schváleno opatření díky, kterému domácí personál bude mít nárok na 70% mzdy a pracovníci s krátkodobou smlouvou na 440 euro měsíčně.
- Moratorium na hypotéky – osoby a OSVČ, které přišly v souvislosti s touto situací o práci nebo jejichž příjmy se snížily, mohou hypotéční půjčky splatit až o tři měsíce později.
- OSVČ – odložení zákonných plateb OSVČ za květen až červenec o 6 měsíců a prodloužení splatnosti pohledávek za sociální pojištění do 30/6.
- Zákaz reklamy na herní platformy online během nouzového stavu ve všech HSD od 05,00 – do 01,00 hodin.
- Odklad splátek spotřebitelských půjček – pro osoby zasažené situací či zranitelné sociální skupiny na tři měsíce.
- Možnost čerpání z penzijního spoření – osoby, které přišly o práci či byly dočasně propuštěny, mohou za splnění stanovených podmínek čerpat prostředky z penzijních spořících účtů do výše jednoho měsíčního platu.

Malým firmám a OSVČ bude umožněno prodloužení splatnosti daňových pohledávek do výše 30.000 eur o šest měsíců.

Mimořádná peněžní pomoc OSVČ, které musely ukončit svojí činnost či jim klesla fakturace o 75% ve srovnání s předchozím čtvrtletím.

ŠVÉDSKO

- Vláda dne 11. 3. 2020 představila podpůrný balíček vlády ve výši 4,25 mld. SEK (10,2 mld. Kč) na následující priority:
- 1 mld. SEK pro zdravotnictví na nákup materiálu a extra personál;
- 1,5 mld. SEK bude nasměrováno do správy sociálních služeb na nemocenské;
- 1,5 mld. SEK na podporu firem a podniků zasažených krizí v důsledku epidemie;
- 0,25 mld. SEK na zkrácení pracovní doby, aby nemuselo docházet k propouštění;

- Dne 16. 3. 2020 vyhlásila vláda další mimořádný balíček na podporu ekonomiky ve výši 300 mld. SEK. Jedná se o mimořádně štědrá opatření na záchranu pracovních míst:
    - Stát dorovná až do výše 90% platu mzdy všem zaměstnancům, kteří byli propuštěni, či jejich mzda byla snížena na polovinu v důsledku zkrácení pracovní doby.
    - Daň, kterou odvádí firmy za své zaměstnance, bude snížena o 50%
    - Stát přebírá úhradu nemocenské až do doby 2 měsíců (dosud jen 14 dní a následně hradil zaměstnavatel)
    - Odložení splatnosti daní o jeden rok, přičemž ti, co již zaplatili, si mohou požádat o vratku a bude jim daň vrácena.

- Švédská centrální banka 16. 3. rozhodla, že uvolní dalších 300 mld. SEK (750 mld. Kč) na nákup státních dluhopisů, ale i firemních dluhopisů. Zejména v ochotě kupovat i firemní dluhopisy se jedná o bezprecedentní krok. Centrální banka odmítla jít cestou snižování úrokových sazeb (mimo jiné i proto, že je má na nule), protože věří, že takto

zajistí likviditu a dostane nezbytný kapitál přímo ke klíčovým firmám.

- Po těchto astronomických balíčcích podpory, ministr dopravy Tomas Eneroth 17. 3. ohlásil podporu těžce zkoušenému leteckému průmyslu ve výši 5 mld. SEK (12,5 mld. Kč). Pomoc bude směřovat především státní letecké poučnosti SAS, společnosti Swedavia (správce většiny švédských letišť) a v menší míře i dalším menším, spíše regionálním společnostem operujícím na švédském trhu (Nordflyg, Direktflyg apod.)
- Ministryně financí Magdalena Andersson/ová představila 25.3. **již třetí záchranný balíček** tentokrát v duchu doporučení Svensk Näringsliv (Konfederace švédských firem) **zaměřený na malé a střední firmy, a to ve výši 158 mld. SEK** (cca 400 mld. Kč). Balíček obsahuje následující opatření:
- Dočasné (na 4 měsíce) zrušení daňových odvodů za zaměstnance, aplikovatelné však pouze na maximálně 30 zaměstnanců (sociální pojištění ve výši 10,21 % zůstává nadále v platnosti) – 33 mld. SEK.
- Firmy, které již daně uhradily, lze si o částku požádat zpět (s limitem 1 mil. SEK na podnikatelský subjekt) – 13 mld. SEK
- Plátci DPH mají odklad o rok – 7 mld. SEK
- Subjekty, které si pro svou živnost prostory pronajímají, možnost příspěvku až do výše 50 % na nájem – 5 mld. SEK
- Stát zřídí zvláštní fond ve výši 100 mld. SEK na poskytování rizikových úvěrů tam, kde takový krok banky odmítají. Maximální výše úvěru 75 mil. SEK, stát bude krýt 70 % a zbylých 30 % komerční banky.
- Firmy, které byly nuceny ukončit činnost nezaniknout, budou v režimu „spánku“, po krizi se sníží byrokracie při obnovení jejich činnosti.
- Swedish Credit Export Agency uvolnila 200 mld. SEK na úvěry exportním společnostem.
- Celkem v souvislosti s koronavirem Centrální banka nachystala podporu ve výši 800 mld. SEK a vláda 634,25 mld. SEK, celkem tedy 1434,25 mld. SEK (cca 3,1 bilionu Kč),

tj. ekvivalent cca 28,5 % HDP Švédska.

- Hlavní švédské banky SEB, Nordea, Swedbank a Handelsbanken oznámily, že odloží splátkové kalendáře až o 12 měsíců pro fyzické i právnické osoby zasažené epidemií koronaviru.
- Vovlo Cars a Volvo Trucks od pondělí 23. 3. zastavuje veškerý provoz ve všech svých továrnách ve Švédsku. Opatření se dotkne 45.000 zaměstnanců.
- Ministryně kultury a sportu oznámila, že vláda vyčlení **1 mld. SEK (2,5 mld. Kč) na podporu kulturních a sportovních institucí**, které zasáhla opatření přijímaná kvůli krizi (zejména shromažďovací limit).

- Dne 30.3. bylo ohlášeno, že vláda **uvolní 11 mld. SEK na fond připojištění v nezaměstnanosti** a upraví pravidla jejího čerpání tak, aby na podporu dosáhlo více lidí po delší dobu. Vláda snížila povinné členství v a-kassan na pouhé 3 měsíce (z 12) a minimální úvazek na pouhých 60 hodin týdně, aby se člověk kvalifikoval na podporu. Zároveň se zvedá **maximální limit z 910 SEK denně na 1200 SEK na prvních 100 dní a následně po dobu 9 měsíců z 365 na 510 SEK**, aby co nejvíce lidí dosáhlo na 80% své původní mzdy. Čerpat však mohou pouze ti, co si pojistku u a-kassan platili. Zároveň více než 330 mil. SEK bude nasměrováno poskytovatelům rekvalifikačních kurzů.
- Ministryně financí Magdalena Andersson/ová oznámila 2.4., že kraje a komuny (do jejichž kompetence spadá lékařská a sociální péče) dostanou mimořádnou subvenci ze státního rozpočtu ve výši 20 mld. SEK, tj. 50 mld. Kč (namísto původně avízovaných 5 mld. SEK), aby mohly čelit koronavirové krizi ve zdravotnictví a sociální péči. Obce a kraje si částku rozdělí poměrem 70 ku 30. Jedná se o historicky největší subvenci obcím a krajům v dějinách. Vláda rovněž přislíbila, že se komunám dostane dodatečných prostředků i v roce 2021 (předběžně oznámeno 12,5 mld. SEK). Opatření dále prohloubí schodek státního rozpočtu.

- Swedish Financial Supervisory Authority (FI) 2.4. oznámila, že banky mohou nabízet odklady splátek hypoték/amortizace, a to až do června 2021. Průměrná výše splátek je dle FI cca 3200 SEK měsíčně (8000 Kč).

VELKÁ BRITÁNIE

- Dne 11.3. vláda představila **balíček opatření na podporu řešení dopadů koronaviru** na ekonomiku **ve výši 30 mld.**, zaměřený na posílení financování veřejného zdravotnictví, pomoc zasaženým pracujícím a pomoc podnikům.

1/ Veřejné zdravotnictví (NHS): ministr financí doslova přislíbil, že NHS dostane „jakékoliv finanční prostředky, které na zvládnutí krize potřebuje" – jak na výzkum vakcíny, tak i péči o nemocné; konkrétně byl oznámen fond pro NHS ve výši 5 mld. GBP;

2/ Lidé: nemocenská zaměstnancům bude placena již od 1. dne, místo stávajícího 4. dne pracovní neschopnosti; nárok na ni budou mít i osoby v dobrovolné izolaci (bez potvrzené infekce koronavirem); podpora v nemocenské může být vyžádána po telefonu, bez nutnosti fyzické návštěvy úřadu; vznikne fond ve výši 500 mil. GBP na pomoc nejvíce zranitelným skupinám obyvatel; nárok na podporu budou mít v době své prac. neschopnosti i OSVČ;

3/ Podniky: malé a střední firmy (SMEs) do 250 zaměstnanců budou mít nemocenskou do délky 15 dnů proplácenu vládou (2mld. GBP; 2 tis. pracovníků připraveno pomoci firmám ve vládním klientském centru); zřízen bude systém překlenovacích půjček až do výše 1,2 mil. GBP pro SMEs, jejichž činnost negativně ovlivnila epidemie; pro letošek bude zcela zrušena (businessem dlouhodobě velice kritizovaná, silně zatěžující) daň z obchodní plochy („business rates") pro menší maloobchody, hotely, kavárny, a podniky volného času v Anglii a zahájen bude dlouhodobý přezkum celého systému „business rates".

- **Britská centrální banka, Bank of England** oznámila 12.3. balíček opatření v čele

se snížením základní sazby z 0,75 na 0,25%, uvolněním pravidel pro banky k poskytování půjček (což by mělo uvolnit až 200 mld. GBP na půjčky pro firmy), a další kroky směřující k tomu, aby virová epidemie nezpůsobila ekonomickou krizi srovnatelnou s rokem 2008.

- Pokud jde o **zdravotnictví**, bylo slíbeno snížení daňové sazby z příjmů u lékařů s vyššími platy (což je má přimět ordinovat více hodin), dodatečné prostředky pro najmutí až 50 tis. nových sester, a výstavbu 40 nových nemocnic
- Dne 18.3. byla představena další **fiskální opatření na podporu ekonomiky**, jež mají usnadnit přístup k financím. K **dispozici na půjčky firmám bude částka 330 mld liber** (odpovídá 15% GDP země), nad rámec již dříve oznámených 30 mld. liber avizovaných na boj s důsledky epidemie.
- Podpora businessu bude poskytována od 23. března prostřednictvím dvou hlavních programů:

1. Na podporu likvidity u větších firem poskytne centrální banka levné a snadno dostupné cenné papíry.
2. Nový úvěrový program z 11. března bude rozšířen z původních 1,2 mld. GBP na 5 mld. GBP, přičemž za prvních šest měsíců není splatný žádný úrok.

- Je připraven návrh zákona (tzv. „*Covid Bill*“), pro flexibilní finanční podporu: Vláda pomůže ohroženým firmám a institucím s pojistným plněním; a těm, kteří pojištění nemají a působí v maloobchodu, pohostinství nebo zábavním sektoru, vláda poskytne grant až 25 tis. GBP. Dále 700 tis. nejmenších podnikatelů bude moci na podporu „*cash flow*“ využít hotovostní granty ve výši 10 000 GBP. Souhrnně lze říci, že kromě téměř neomezené úvěrové kapacity se jedná o **balíček daňových úlev a grantů v tomto finančním roce v hodnotě více než 20 miliard GBP**.
- Místním orgánům v Anglii budou plně kompenzovány náklady na tato opatření; a **místní správy ve Skotsku, Walesu a Severním Irsku obdrží dodatečné finanční prostředky ve výši nejméně 3,5 miliardy GBP**

na podporu podnikům.

- Dále byly vyhlášeny **hypotéční prázdniny na min. 3 měsíce**.
- Ministr financí se také zavázal ke spolupráci s odbory a zástupci businessu, aby vytvořil nové formy podpory zaměstnanosti, a pomohl chránit pracovní místa a příjmy občanů.
- Specifická opatření se připravují pro vybrané sektory, které jsou krizí nejvíce postiženy – letecké společnosti, podnikatele v oblasti služeb a zábavy.
- **Vláda uhradí 80 % výplaty** všech zaměstnanců, jejichž pracovní místa firma zachová, a to až **do výše 2500 GBP měsíčně**. Pro tuto finanční pomoc nebyl stanoven finační strop. Plán je platný retrospektivně od 1.3. na tři měsíce s možností prodloužení.
- Odklad plateb DHP na toto čtvrtlení o tři měsíce. Vládou garantované půjčky budou nově bez úroku **12 měsíců** a ne 6, jak bylo minulý týden oznámeno.

- Dne 26.3. byl představen balíček opatření pro OSVČ – bude uhrazeno 80% jejich průměrného zisku, až do výše 2 500 GBP měsíčně po dobu tří měsíců. Prostředky však bude možné čerpat až od června a bude se týkat jen OSVČ s příjmy do 50 tis. GBP ročně.

- Vláda poskytne 210 mil. GBP na výzkum vakcíny proti Covid-19. Finance budou směřovat do fondu CEPI, který podporuje vývoj vakcíny. Další zdroje byly alokovány na urychlení výroby rychlých testů a léčby nemoci (bez uvedení konkrétní částky).

- Není žádné oficiální omezení na vývoz zdravotnického materiálu z UK.

ISLAND

Vláda dne 24. 3. schválila záchranný balíček ve výši 230 mld. ISK (cca 43 mld. Kč, resp. 8% HDP země), jehož cílem je omezit negativní dopady opatření proti epidemii COVID-19 na firmy a

občany. Vláda bude garantovat 75% výše mezd zaměstnanců (do výše 700.000 ISK/měsíc, cca 120.000 Kč), odloží splatnost některých daní až o jeden rok, firmám nabídne zvýhodněné překlenovací úvěry, finančně podpoří turistický průmysl, refunduje zaplacenou DPH u stavebních projektů, rodičům vyplatí mimořádný příspěvek na děti (ve výši 20.000 – 40.000 ISK na dítě dle příjmu rodičů) a občanům umožní přístup k prostředkům z třetího pilíře penzijního spoření (až 800.000 ISK měsíčně/os.). Na podporu ekonomiky pak vláda hodlá investovat až 20 mld. ISK (cca 4 mld. Kč) do nových projektů v oblasti dopravy, veřejných staveb a technologické infrastruktury.

NORSKO

- Vláda v reakci na zhoršující se ekonomickou situaci v zemi schválila záchranný balíček ve výši 100 mld. NOK (cca 220 mld. Kč) na pomoc firmám, snížila daňové zatížení spotřeby, převzala velkou část zodpovědnosti za výplatu mezd a v Norsku licencovaným leteckým společnostem nabídla garance za půjčky v hodnotě 6 mld. NOK. Norská centrální banka pak ve snaze zlepšit přístup k úvěrům, snížila základní úrokovou sazbu historicky nejnižší úroveň ve výši 0,25%.
- Dne 13. 3. předložila vláda návrh na posílení likvidity SMEs. Konkrétně jde např. o snížení počtu dnů, během nichž je zaměstnavatel povinen vyplácet mzdu dočasně propuštěným pracovníkům z 15 na 2, změny v korporátní zdanění firem či odložení splatnosti daně z bohatství pro majitele firem ohrožených nedostatkem likvidity.
- Aerolinky zajišťující vnitrostátní přepravu (Norwegian, SAS, Winderøe) nebudou muset do konce června 2020 platit letecké poplatky a v období od 1. 1. – 31. 10. 2020 odvádět pasažérskou daň. Získají také přístup ke státem garantovaným půjčkám v celkové výši 6 mld. NOK
- Dne 16. 3. vláda schválila odklad splatnosti DPH o 2 měsíce z dubna na červen a povinných zaměstnavatelských příspěvků z května na srpen. Dále vláda dne 19. 3. navrhla dočasné snížení odvodů zaměstnavatelů na sociální zabezpečení a schválila

kompenzace za ztráty v kultuře a sportu. Před víkendem pak vláda stihla ještě schválit snížení nižší sazby DPH z 12 na 8% v období od 20. 3. do 31. 10. 2020 (dotkne se mj. nejvíce postižených sektorů, jako jsou cestovní ruch či kultura) a subvence pro domácí leteckou přepravu s cílem zajistit letecké spoje i na komerčně ztrátových linkách. Aerolinky licencované v Norsku budou mít nově také přístup k státem garantovaným půjčkám.

- Implementace všech výše uvedených opatření si vyžádají zhruba 110 mld. NOK (cca 240 mld. Kč) ze státního rozpočtu.
- Nad rámec těchto výdajů plánuje vláda od 1. 6. 2020 spustit záchranný balíček ve výši 100 mld. NOK (cca 220 mld. Kč) v podobě dvou garančních schémat pro norské firmy. Částkou 50 mld. NOK budou státem garantovány půjčky pro SMEs a zbylá polovina prostředků pak bude využita na nákup korporátních dluhopisů velkých společností. Půjčky pro SMEs mohou dosáhnout max. 50 mil. NOK/subjekt a stát bude garantovat 90% částky poskytnuté komerční bankou. Maximální doba splatnosti byla stanovena na 3 roky.
- V důsledku všech dosud přijatých opatření by úroveň likvidity norských domácností a firem měla být posílena o zhruba 280 mld. NOK. Pro srovnání lze doplnit, že norské firmy průměrně každé čtvrtletí vytvoří hodnotu kolem 500 mld. NOK.
- Během týdne od 16. do 20. 3. Norges Bank přistoupila dvakrát ke snížení základní úrokové sazby. K prvnímu snížení o 0,5 procentního bodu na 1% došlo v úterý 17. 3. po výrazném pádu norské burzy s cennými papíry. K dalšímu snížení se norská centrální banka uchýlila hned ve čtvrtek 19. 3. kdy došlo ke skokovému propadu hodnoty norské koruny vůči EUR a USD. Tentokrát banka snížila základní úrokovou míru až na 0,25%, což je nejnižší sazba v novodobé historii Norska. Vedení Norges Bank následně vyzvalo komerční banky operující na norském trhu k promítnutí snížené úrokové míry také do jimi nabízených půjček tak, aby se rychle projevilo i v reálné ekonomice. Ačkoliv centrální banka již nemá mnoho prostoru k dalšímu

snižování, nevyloučila, že v případě zhoršující se situace by mohla základní úroková míra spadnout až na 0%. Dále centrální banka nabídla komerčním bankám mimořádně zvýhodněné tříměsíční půjčky a k 18. 3. ztrojnásobila denní objem nákupu norské koruny (za zahraniční měny) z 500 mil. na 1,6 mld. s cílem zamezit dalšímu poklesu hodnoty národní měny. Ministerstvo financí pak umožnilo komerčním bankám snížit proticyklickou kapitálovou rezervu z 2,5% na 1% ve snaze udržet stabilitu norského bankovního sektoru.

- Zemědělský sektor se v důsledku omezení volného pohybu osob (cizinců) a karanténních opatření potýká s velkým nedostatkem pracovních sil. Vláda proto schválila dodatek k Zákonu o imigraci, na jehož základě budou moci sezónní pracovníci pobývající v Norsku požádat o prodloužení povolení k pobytu a v zemi tak zůstat déle než 6 měsíců v řadě za sebou. Úprava by měla vstoupit v platnost k pondělí 23. 3. a za provádění bude zodpovědné Ředitelství pro imigraci (UDI). V zemědělství by měli najít dle vlády uplatnění rovněž dočasně propuštění zaměstnanci z jiných sektorů.
- S cílem zajistit co možná nejplynulejší přepravu zboží přes norské hranice **se na zahraniční řidiče kamionů** (ale také nákladních vlaků, lodí a letadel) **nevztahují omezení pro vstup cizinců na území Norska ani povinná 14ti denní karanténa** (minimálně po dobu výkonu přepravy).

- Jedním z nových opatření na pomoc firmám je uvolnění 50 mil. NOK (cca 125 mil. Kč) na zvyšování kvalifikace zaměstnanců v době, kdy pro ně není jiného využití. Cílem je zachovat pracovní místa a zároveň vhodně využít období menší poptávky po službách pro posílení pracovních kompetencí zaměstnanců.
- Dále pak ministerstvo průmyslu a obchodu spouští mechanismus kompenzací části fixních nákladů firem (např. nájmy, zákonná pojištění či poplatky za elektriku), jejichž obrat se výrazně snížil v důsledku opatření zavedených v souvislosti s epidemií

COVID-19. Firmy budou moci o prostředky žádat elektronicky. K dispozici bude zhruba 10-20 mld. NOK měsíčně v závislosti na počtu firem žádajících o kompenzaci. Schéma má platit 2 měsíce a v příp. potřeby bude prodlouženo. Největší kompenzace budou vypláceny firmám, které musely z důvodu epidemie zcela ukončit provoz, protože poskytují služby, u kterých je nutný bližší fyzický kontakt (např. kadeřnictví, kosmetické a masážní salóny, bazény atd).

- Navzdory rychle rostoucí nezaměstnanosti v zemi (zhruba 12%) vzniká velká poptávka po pracovní síle v zemědělství, zdravotnictví, maloobchodě, zásobování a u policie. Vláda proto vedle již schválené možnosti prodloužení pobytových titulů zahraničním sezónním pracovníkům v zemi zvažuje rovněž zavedení možnosti přivýdělku pro dočasně nezaměstnané norské občany až do výše 100.000 NOK (cca 235.000 Kč), aniž by tím ztráceli nárok na peněžité dávky v nezaměstnanosti. Obava ze ztráty dávek je totiž hlavním důvodem, proč aktuálně dočasně nezaměstnaní Norové nemají chuť, nechat se alespoň sezónně zaměstnat.
- Vláda otevřeně přiznává, že opatření zaváděná v souvislosti s epidemií COVID-19 byla přijímána bez vyhodnocení ekonomických dopadů, avšak dodává, že cena za „nicnedělání“ by byla podstatně vyšší. Po schválení záchranného balíčku na pomoc firmám ve výši 100 mld. NOK a dalších krátkodobých opatření zacílených na posílení likvidity a kompenzace zaměstnancům a nejvíce postiženým sektorům, vč. kultury a sportu (cca 210 mld. NOK) se vláda nově hodlá zaměřit na dlouhodobější posilování poptávky po zboží a službách.
- Vláda letos prolomí tzv. 3% pravidlo pro přesun prostředků z tzv. norského ropného fondu (GPFG) ropného fondu. Z fondu by tak měly do státního rozpočtu přesunuty prostředky v celkové hodnotě zhruba 4,7% finančního objemu fondu (k dnešnímu dni se hodnota fondu pohybuje lehce nad 10 000 mld. NOK).
- Nad rámec kompenzací části fixních nákladů firem, jejichž obrat se výrazně snížil v důsledku opatření zavedených v souvislosti s epidemií COVID-19 vláda oznámila

další nová opatření na podporu hospodářství v dlouhodobějším horizontu. Jedná se především o inovační granty pro nové podniky (2 mld. NOK), granty pro start-upy (500 mil. NOK), zvýšení objemu půjček na investiční projekty zaměřené na inovace, restrukturalizaci, rozvoj či internacionalizaci (z 1,6 mld. na 3 mld. NOK), odklad plateb úroků u již schválených inovačních půjček (300 mil. NOK), podpora výzkumu v soukromém sektorů (250 mil. NOK) či navýšení investičního kapitálu státní investiční společnosti Investinor (o 1 mld. NOK).

- DNB a Danske Bank se budou podílet 10% na vládou schválené půjčce ve výši 3 mld. NOK pro norskou nízkonákladovou aerolinku Norwegian s cílem odvrátit její krach. Zbylých 2,7 mld. NOK na záchranu aerolinky bude uvolněno z veřejných zdrojů za podmínky, že Norwegian výrazně navýší vlastní kapitálové rezervy a vyjedná si se svými dosavadními věřiteli (zejména z IE, JPY a USA) snížení úroků z pohledávek a jejich částečné odpuštění.

- Dne 31. 3. byl schválen **třetí vládní balíček na pomoc** norským firmám, obcím a studentům ve výši více než 20 mld. NOK měsíčně (cca 48 mld. Kč) s platností do konce května. V rámci schváleného balíčku se počítá např. se snížením nižší sazby DHP na 6%, půjčkami studentům na pokrytí nákladů na vzdělání ve výši 1 mld. NOK, hotovostními kompenzacemi fixní nákladů firem uzavřených v důsledku epidemie ve výši 20 mld. NOK, odkladem splatnosti poplatků spojených s aktivitami palivového a pivovarnického průmyslu, dočasným zvýšením příjmových limitů pro možnost čerpat podporu na bydlení do 31. 10., usnadněním vzdělávání a zvyšování kvalifikace dočasně propuštěných zaměstnanců (bez dopadu na výši dávek v nezaměstnanosti), kompenzacemi obcím a regionům za ztráty v příjmech v důsledku epidemie a také za realizaci konkrétních opatření v boji proti ní.

- Ministerstvo financí rozšířilo schéma státních garancí na půjčky (ve výši 90%) pro

SMEs i na větší firmy s více než 250 zaměstnanci a ročním obratem vyšším než 50 mil. NOK. Cílem tohoto opatření je překlenout mezeru mezi dvěma již vládou schválenými schématy podpory malým a velkým firmám v celkovém objemu 100 mld. NOK (cca 240 mld. Kč). Dosavadní schémata totiž plně nepokrývala větší neakciové firmy. Ty budou nově moci žádat o státem garantované půjčky v max. výši 150 mil. NOK (pro SMEs i nadále platí strop 50 mil. NOK).

ŠVÝCARSKO

- důraz na okamžitou až střednědobou pomoc pracovníkům a podnikům v nouzi – zkrácené pracovní úvazky, promíjení dluhů, vyplácení ošetřovného osobám, které z důvodu uzavření škol museli zůstat doma s dětmi apod.
- překlenovací úvěry – podnikatelé mohou žádat o úvěry u své banky a budou jim okamžitě poskytnuty – cca do 30 minut. Stačí se dostavit s vyplněným formulářem, který je k dispozici na webu. Úvěry do 500 000 CHF jsou 100 % zajištěny státem, úroková sazba činí 0 % a banka si neúčtuje žádné poplatky. Úvěry nad 500 000 CHF jistí stát do výše 85 %. Banky kryjí zbývajících 15 %. Takové půjčky mohou činit až 20 milionů CHF na společnost + úroková sazba 0,5% z půjčky zajištěné státem. Tento program se nevztahuje na společnosti s obratem vyšším než 500 milionů CHF. Všechny takto poskytnuté úvěry budou splatné do 5 let, někdy i do 7 let. Celkové částka určená na úvěry je 20 mld. CHF.
- pojištění v nezaměstnanosti bylo zvýšeno o 600 milionů CHF, mj. nárok na dávky v nezaměstnanosti byl rozšířen o max. 120 dodatečných denních příspěvků (diet).

USA

- Sněmovna reprezentantů schválila 27.3. největší ekonomický záchranný balík v americké historii v objemu přes 2 bln. USD. Senát tento návrh jednohlasně schválil již

v noci ve středu 25. března. Prezident Trump přislíbil podepsat zákon okamžitě po schválení Kongresem.

- Legislativa obsahuje přímé platby americkým rodinám, zřízení obřího fondu na pomoc postiženým ekonomickým sektorům, okamžitou finanční pomoc nemocnicím a záložní financování pro státní a municipální vlády:
- Poskytnutí jednorázových přímých plateb až do výše 1 200 USD pro jednotlivce a 2 400 USD pro manželské páry, plus dalších 500 USD na každé dítě; přímé platby by byly postupně snižovány u ročních hrubých příjmů nad 75 000 USD u jednotlivce a 150 000 USD u manželského páru; horní hranicí pro nárok na platbu je roční hrubý příjem nad 99 000 USD u jednotlivce a 198 000 USD u manželského páru.
- Navýšení podpory v nezaměstnanosti o 600 USD týdně po dobu až čtyř měsíců nad rámec toho, co příjemci již dostávají od jednotlivých států. Nárok na podporu se rozšiřuje i na samostatně výdělečně činné osoby a smluvní pracovníky.
- Vytvoření fondu v objemu 500 miliard dolarů na poskytování půjček, záruk za půjčky nebo investice podnikům, státům a municipalitám poškozených krizí.
- Poskytnutí grantů ve výši 25 miliard USD pro letecké společnosti a 4 miliardy USD nákladním dopravcům, které mají být použity výhradně na výplaty zaměstnaneckých mezd a benefitů a vyčlenění dalších 25 miliard USD na půjčky a další 4 miliardy USD na záruky za půjčky pro tyto sektory.
- Poskytnutí 17 miliard USD na půjčky a záruky za půjčky pro nespecifikované podniky „kritické pro zachování národní bezpečnosti“.
- Vložení 117 miliard dolarů do nemocnic a zdravotnických zařízení pro veterány.
- Poskytnutí 16 miliard dolarů na strategické národní zásoby farmaceutického a zdravotnického materiálu.
- Poskytnutí 350 miliard USD na úvěry pro malé podniky na pokrytí výplat mezd a benefitů v hodnotě 250 % měsíčních mzdových nákladů zaměstnavatele, s maximální půjčkou 10 milionů USD.

- Daňový úvěr za udržení zaměstnanců ve výši až 50% mezd vyplacených během krize, pro podniky, které musely pozastavit provoz nebo ty, u kterých došlo k poklesu hrubých příjmů o 50 % oproti předchozímu roku.
- Poskytovatelé pojištění jsou povinni krýt preventivní zdravotnické úkony související s koronavirem bez spoluúčasti pacientů.
- Odložení zálohované daně z příjmů pro zaměstnavatele, polovina odložené daně však musí uhrazena do konce roku 2021 a druhá polovina do konce roku 2022.
- Zákaz zpětného odkupu akcií společnostem, které obdrží vládní půjčky po dobu jednoho roku od splacení půjčky.
- Zamezení navýšení příjmu zaměstnanců a manažerů, kteří v loňském roce vydělali minimálně 425 000 USD.
- Vynětí obchodních aktivit prezidenta Trumpa a jeho rodinných příslušníků ze schvalované podpory. Ustanovení se vztahuje také na viceprezidenta Mike Pence, představitele výkonné moci, členy Kongresu a jejich rodinné příslušníky.
- Pozastavení splácení federálních studentských půjček do 30. září bez růstu úroků z těchto půjček.
- US Chamber o Commerce vydala doporučení, která mají zamezit negativním dopadům pandemie na světový obchod při zachování adekvátních opatření proti šíření viru. US Chamber of Commerce apeluje na americkou administrativu, aby snížila všechna cla uvalená v nedávné době v rámci tzv. obchodních válek. Administrativa momentálně snížila cla na dovoz potřebného zdravotnického materiálu (zejména z Číny), aby čelila nedostatku ochranných pomůcek proti nákaze koronaviru. Bílý dům zároveň avizoval, že do budoucna hodlá podporovat návrat velké části výroby zdravotnického materiálu do USA, aby byla v této oblasti snížena americká závislost na zahraničních dodávkách.
- Státní administrativa v Illinois připravuje vlastní ekonomický stimulační balíček ve formě půjček a garancí v řádu několika stovek milionů dolarů na podporu malých a

středních podniků a restaurací, které byly nuceny ukončit činnost z důvodu opatření „Stay Home“. Stejně tak jako řada dalších států odložila o tři měsíce povinnost předkládat daňová přiznání a chystá řadu dalších kroků na podporu státní ekonomiky.

- Kalifornie má na zvláštním účtu pro případy katastrof za posledních deset let uloženo cca 18 mld. USD (10 % svého ročního rozpočtu), předpokládá se, že tento fond bude muset do konce roku zcela vyčerpat. Další podporu čeká Kalifornie ze strany federálních úřadů. Kalifornské úřady již rozpracovávají plány na finanční podporu pro malé a střední podniky (v rámci Disaster Relief Loan Guarantee Program a Jump Start), zaměřenou na poskytnutí garance úvěrů.

[1] CRII, uvolnění pravidel pro veřejné zakázky, úprava pravidel Paktu stability a růstu

[2] *Opatření se týká cca 200 tis. podniků, které byly uzavřeny rozhodnutím státu, a jejich 600 tis. zaměstnanců. Bude zváženo také pro firmy postižené tímto rozhodnutím nepřímo (např. uzavření maloobchodu má nepřímý dopad na velkoobchod).*

© 2020, becker-poliakopf.cz